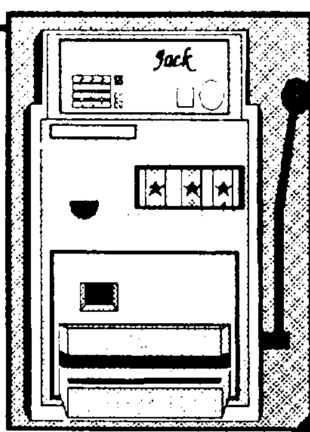

AMIGOE

losse nummers 75 c. zaterdag met Napa Afl1,-

MAANDAG 16 OKTOBER 1995 - JAARGANG 112 NR 241

Cartagena herbergt tientallen regeringsleiders en ministers

Niet gebonden top in Colombia

CARTAGENA - De elfde topconferentie van de beweging van 113 niet-gebonden landen (NAM) is zaterdag officieel geopend in de Colombiaanse stad Cartagena. Naar verluidt komen 48 'niet-gebonden' staatshoofden woensdag bijeen, na vier dagen van voorbereidende besprekingen van onder andere de ministers van Buitenlandse zaken.

De experts en ministers buigen zich voor het eerst over formuleringen en concrete maatregelen om de NAM een nieuwe rol te geven na het einde van de Koude Oorlog. Onder de uit te werken plannen is een voorstel om de Verenigde Naties te hervormen, waarbij de rol van de grote mogendheden uit de Tweede Wereldoorlog moet worden teruggedrongen ten gunste van grote niet-gebonden landen van vandaag. Ook staan de armoede, milieuvraagstukken, de strijd tegen de handel in verdovende middelen, mensenrechten, de overdracht van technologie en kernproeven op de agenda.

BANDUNG

De beweging kende haar eerste conferentie als NAM in 1961, maar kwam voort uit het gedachtengoed van de Conferentie van Bandung, zes jaar eerder. Daar werd de idee van een derde onafhankelijke en vreedzame weg tussen kapitalisme en communisme in gekoesterd door 29 Aziatische en Afrikaanse landen, die samen meer dan de helft van de wereldbevolking vertegewoordigen. De eerste echte NAM-conferentie vond in 1961 in Belgrado plaats, met de Indiase regeringsleider Jawaharlal Nehru, de Egyptische president Gamal Abdel Nasser en gastheer maarschalk Tito als spirituele boegbeelden.

Deze week in Cartagena vertegenwoordigen de niet-gebonden landen meer dan tweederde van alle landen op de wereld en het grootste deel van de wereldbevolking, maar deze groei is vrijwel het enige positieve dat de beweging nog te melden heeft. De NAM is stuurloos en sprakeloos sinds het oriëntatiepunt links van de niet-gebonden middenweg, het communisme, ineenstortte.

WANTROUWEN

In de jaren zeventig groeide evenwel al het bewustzijn dat de tegenstelling Oost-West hoe dan ook verbleekte bij de schrijnende tegenstellingen tussen Noord en Zuid. De NAM presenteerde zich toen als spreekbuis van de hele Derde Wereld, maar beperkte zich voornamelijk tot politieke retoriek. Het lidmaatschap van duidelijk wel gebonden en veelal socialistische ontwikkelingslanden, bezorgde daarbij de NAM het wantrouwen van de westerse mogendheden.

Dat de NAM voor en aantal westerse landen nog steeds niet geloofwaardig is bleek uit de boodschap van de Amerikaanse ambassadeur in Bogota, Myles Frechette. Deze waarschuwde de Colombiaanse regering dat het Colombiaanse voorzitterschap van de NAM voor de komende drie jaren een nieuw punt van wrijving toevoegt aan de bestaande (wrijvingen tussen Washington en Bogota). De Colombiaanse minister van Buitenlandse zaken Rodrigo Pardo hoopte Washington daarop gerust te stellen door te bezweren dat de NAM streeft naar samenwerking met de grootmachten.

VEILIHEID

De Colombiaanse regering heeft strenge veiligheidsmaatregelen genomen uit vrees voor aanslagen. Een guerrillabeweging heeft al aangekondigd sabotage-acties te gaan ondernemen. Politie en leger hebben vijfduizend extra manschappen ingezet voor de bewaking van de niet-gebonden gasten. Een aantal van hen zullen onopvallend onder de inwoners van Cartagena patrouilleren vermomd als ijscomannen, stratemakers of toeristen.

■ CARTAGENA - Cartagena als gastheer voor de XI Topconferentie van niet-gebonden landen heeft zich voor deze gelegenheid opgedoft. Vooral de bestrating van het oude historische centrum kreeg alle aandacht. Niet minder dan vijftig regeringshoofden logeren in het Colombiaanse toeristenoord tussen 18 en 20 oktober.

(AFP-satellietfoto)

Mondig protest tegen VS-embargo

■ BARILOCHE - Met de Cubaanse vlag in de mond protesteert deze vrouw tegen het Amerikaanse embargo tegen Cuba. De demonstratie vond plaats bij het hotel in de Argentijnse stad Bariloche waar Fidel Castro logeert. Het Cubaanse staatshoofd woont de vijfde Ibero-amerikaanse conferentie bij die in Bariloche wordt gehouden.

Onderweg naar ziekenhuis in armoe-buurt

Auto met echtgenote Al Gore in Haïti bekogeld

PORT-AU-PRINCE - Demonstranten hebben zondag een auto waarin de vrouw van de Amerikaanse vice-president Al Gore zat met stenen bekogeld. Dat gebeurde toen ze een bezoek wilde brengen aan een ziekenhuis in een arm deel van de hoofdstad van Haïti.

De vice-president bracht zondag een bezoek aan Haïti ter gelegenheid van de eerste verjaardag van de terugkeer van president Jean-Bertrand Aristide. Aan de demonstratie namen ongeveer honderd mensen deel. De betoging liep uit de hand toen een militair voertuig de opgedrongen menigte wilde terugduwen en daarbij een demonstrant raakte. Daarop begonnen mensen in de menigte te schreeuwen en met stenen te gooien. Van verscheidene auto's sneuvelden de ruiten.

De Verenigde Staten hielpen vorig jaar de democratisch gekozen Jean-Bertrand Aristide als president naar Haïti terug te keren. Hij was in 1991 door de militairen ten val gebracht, waarna hij in ballingschap ging.

Politiebond:Oorlog tegen Hermandad

Autobomaanslag Parijs

BOBIGNY - Een Franse politiepatrouille is zaterdagavond ternauwernood ontsnapt aan een aanslag met een bomauto in de omgeving van Parijs. De Franse politie spreekt van een 'oorlogsdaad'.

De politie in de plaats Le Blanc-Mesnil reageerde op een waarschuwing dat een man vastgeklemd zat in een auto die in brand stond, aldus een verklaring van de linkse politiebond SGP. Toen de agenten waren gearriveerd, ontplofte in de wagen, die leeg bleek te zijn, een gasfles. Volgens de SGP ging het duidelijk om 'een hinderlaag tegen de politie, omdat de plaatselijke brandweer net op dat moment naar een andere plaats was gedirigeerd voor wat een vals alarm bleek te zijn'.

Sinds juli zijn in Parijs en de omgeving van Lyon zeven bomaanslagen gepleegd, bijna allemaal met gasflessen. Daarbij zijn zeven doden en meer dan 140 gewonden gevallen. De politie zoekt de daders in kringen van fundamentalistische Islamieten uit Algerije. Vorige maand schoot zij de Algerijn Khaled Kelkal dood, wiens vingerafdrukken op een niet-ontplofte bom waren gevonden.

BUSSEN DOELWIT

De politiebond roept de regering op 'alle veiligheidsmaatregelen tegen het toenemende terrorisme te nemen opdat politieagenten niet het slachtoffer worden van deze oorlogsdaden in de Parijse buitenwijken'. Ze wijst erop dat het district Seine-Seine Denis ten noorden van Parijs, waar veel immigranten wonen, berucht is voor het "anti-politiegeweld".

Zo heeft de vervoersmaatschappij RATP aangekondigd dat het twaalf buslijnen in dit gebied voorlopig buiten gebruik stelt "wegens herhaalde aanvallen op chauffeurs".

Belgische kamercommissie akkoord met proces tegen NAVO-secretaris

Claes steeds meer in het nauw

BRUSSEL - De secretaris-generaal van de NAVO, Willy Claes, heeft dit weekeinde voor de eerste keer aangegeven dat de smeergeld-affaire rond twee legeropdrachten hem zijn functie kan kosten. In het nu al bijna een jaar slepende gevecht om zijn onschuld te bewijzen, kreeg hij zaterdagmorgen tegen het ochtendgloren de zwaarste klap te verduren. Een speciale commissie van de kamer van volksvertegenwoordigers adviseerde positief op het verzoek van de Procureur-Generaal van het hof van cassatie om Claes zonder verdere tussenkomst van het parlement te kunnen vervolgen.

De klap kwam des te harder aan omdat de voormalig socialistische topman na een zes uur durend verhoor door de commissie, ervan overtuigd was alle aantijgingen tegen hem te hebben kunnen weerleggen. Vrijdagavond, na afloop van het verhoor, toonde hij zich tegenover de verzamelde internationale pers nog bijzonder zelfverzekerd. "Ik ben onschuldig en weet de waarheid achter mij."

Negen uur later werd hij door de voorzitter van de kamer gebeld met de mededeling dat de commissie na een geheime stemming in meerderheid het verzoek van de Procureur-Generaal steunde. Tegenover de Belgische radio, die hem vlak na het bekend worden van het advies aan de lijn kreeg, verklaarde hij "totaal uit het lood te zijn geslagen". Hij noemde het oordeel van de commissie "onbegrijpelijk en onrechtvaardig" en zei de NAVO te zullen consulteren om na te gaan of hij consequenties uit dit besluit moet trekken.

Claes is geschokt omdat de commissie erkent dat het onderzoek nog niet is afgesloten en hem toch vogelvrij verklaart. De "verwijzing" van de NAVO-baas naar het hof, zoals het paritair samengestelde college van elf commissarissen het in zijn advies aan de voltallige kamer formuleert, staat gelijk aan het politiek zwaar beladen woord "inbeschuldigingstelling". Dat betekent niet dat de commissie Claes al schuldig acht aan corruptie en valsheid in geschrifte in de Agusta- en Dassault-affaire, maar wel dat zij meent dat er voldoende aanwijzingen zijn voor het hof om een proces tegen de voormalige minister van Economische zaken aan te spannen.

SPELLETJES

Claes sluit niet uit dat er politieke spelletjes tegen hem worden gespeeld. Hij weet dan ook nog niet of hij zich komende donderdag opnieuw teweer zal stellen als de voltallige kamer zich over het advies van de kamer moet uitspreken. Maandag zal hij daarover een besluit nemen.

Ongeacht de inspanningen van Claes is het echter onwaarschijnlijk dat de kamer het advies van de commissie terzijde zal leggen. De Belgische politiek kan het zich tegenover de publieke opinie niet langer veroorloven de zaak nog eens op de lange baan te schuiven, ook al zit er een element van onrechtvaardigheid jegens Claes in. Sinds het Agusta-omkoopschandaal medio 1991 aan het licht kwam zijn er al vele politieke koppen gerold, maar heeft het hof nog geen veroordeling uitgesproken.

Bijna honderd procent komt op en zegt ook Ja

Irak herkiest president Saddam Hussein

BAGDAD - De Iraakse bevolking heeft zich in een referendum voor 99,89 procent achter Saddam Hussein geschaard. Dat blijkt uit de officiële uitslag die het regime maandag bekendmaakte.

De uitslag van de volksraadpleging die zondag plaatshad, vrijwel honderd procent steun voor een nieuwe zevenjarige ambtstermijn voor Saddam Hussein, komt niet als een verrassing. Niet alleen was er geen andere kandidaat, ook waren de stembiljetten op naam gesteld. Een "nee"-stem zou daardoor onmiddellijk te herleiden zijn op de "afvallige". Het valt zeer te betwijfelen of de Irakezen het risico durfden lopen een dissidente stem uit te brengen.

De opkomst bedroeg 99,47 procent. Van de 8.357.700 Iraki's brachten 8.348.700 mensen een "ja"-stem uit. Hoe de verhouding was tussen de enkele "nee"-stemmers en ongeldige stembiljetten was maandagochtend nog niet bekend.

PERS PRESENT

Het regime besloot tot het houden van het referendum omdat de internationale sancties en het recente overlopen van twee schoonzoons van Saddam Hussein het hebben verzwakt. De uitslag zou volgens de Iraakse autoriteiten bewijzen dat de president nog steeds volop steun geniet van het volk. Aangenomen wordt ook dat het regime een achterliggend doel beoogde met het uitnodigen van journalisten om de volksraadpleging bij te wonen. De berichtgeving over de onder armoede lijdende bevolking zou een steun in de rug kunnen zijn bij de verlichting van de VN-sancties tegen Bagdad, die het bewind zijn opgelegd na de Iraakse inval in buurland Koeweit. De Iraakse oppositie en de Verenigde Staten noemden het referendum van tevoren een schijnvertoning.

Het was de eerste keer sinds de afschaffing van de Iraakse monarchie en de eerste keer sinds het aan de macht komen van Saddam Hussein in 1979 dat de kiezers zich konden uitspreken. Tot dusver wees de Revolutionaire commandoraad, die door de president wordt aangevoerd, de president aan.

Op 25 oktober begint vertrek uit Jenin

Peres: Tempo bij terugtrekking

EREZ - Israël versnelt de terugtrekking van zijn militairen uit de steden op de westelijke oever van de Jordaan. Op 25 oktober begint het land met het verlaten van Jenin, in het noordelijk deel van het gebied, zo heeft minister van Buitenlandse zaken Shimon Peres zondag gezegd.

"De terugtrekking van het Israëlische leger uit een aantal grote steden op de westelijke oever van de Jordaan is tegen het eind van het jaar afgerond", aldus Peres die met PLO-leider Yasser Arafat overleg heeft gevoerd in Erez, op de grens tussen Israël en de Gazastrook.

Peres zei verder dat de Palestijnse verkiezingen mogelijk plaatshebben op 22 januari 1996. Zowel de terugtrekking van Israël uit een flink deel van het bezette gebied alsook het houden van verkiezingen maken onderdeel uit van het akkoord dat Israël en de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie vorige maand tekenden. Het beoogde een uitbreiding van het Palestijnse gezag op de westelijke oever van de Jordaan.

VOOR 96

Volgens het akkoord van Washington trekt Israël zich voor het eind van het jaar terug uit zes steden van enige omvang op de westelijke Jordaanoever. Peres en Arafat hebben in Erez met elkaar gesproken over de beschuldiging van Arafat, dat Israël zijn terugtrekking uit Jenin - de eerste van de zes steden - op de lange baan zou schuiven.

De Gazastrook en de stad Jericho en haar omgeving had Israël 17 maanden geleden al aan de Palestijnen overgedragen.

Spectaculaire afsluiting 'Trep musikal di Heineken'

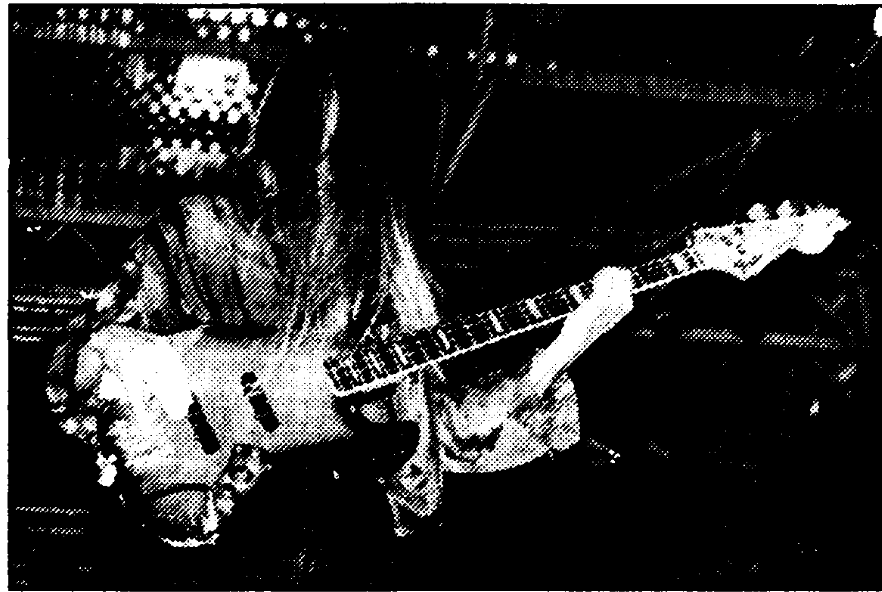
Na een Salsa-, Merengue- en Reggae-avond besloot de jubilerende firma Mensing & Co. op eclatante wijze haar "Trep Musikal di Heineken" met een Bolero-avond.

Op gang gebracht door Demarche en Tony Sherman waren de meer dan twaalfduizend bezoekers van het Curaçao Festival Center om kwart over negen al helemaal in een romantische stemming om te genieten van het optreden van de internationaal vermaarde muzikale groep 'Air Supply'.

Alle bekende nummers van de afgelopen 15 jaar zoals 'Every woman in the world', 'Even the nights are better', 'Making love out of nothing at all' and 'Chances' werden afgewisseld met enige mooie, maar lokaal minder populaire, songs. Ook ging Air Supply 'down memory lane' met een liedje dat de band 20 jaar geleden bracht in dans- en eetgelegenheden in Australië tegen een simpele vergoeding van een hapje pizza en een kopje koffie.

Gitarist, zanger en componist Graham Russell

Air Supply gitarist .....de man met het langste haar van Curaçao....

Hoofdzanger Russell Hitchcock nodigde uit het publiek een jongedame uit om op het podium te komen en droeg het lied 'Here I am (the one that you love)' aan haar op. Trillend van emoties hing ze in zijn armen, benijd door menig bezoekster van het festival, en smolt, dapper meezingend, weg.

"Ik heb 20 jaar geleden nooit gedacht dat ik op deze dag voor het publiek van Curaçao mocht optreden", filosofeerde componist, zanger en gitarist Graham Russell. 'Don't be afraid', was ook zijn advies - prachtig gebracht in een eensluidend liedje - om te vechten voor je ambities en te bereiken wat je wilt bereiken.

"Dat we zelfs op dit prachtige eilandje bekend zijn en onze fans hebben is voor ons een aangename verrassing en we komen terug", beloofde Graham het publiek, dat de tekst van bijna alle nummers uit volle borst wist mee te zingen.

Op een christelijke tijd, even voor middernacht, besloot de groep hun schitterende optreden met de liedjes 'Lost in love'(compositie van Graham Russel) en 'Two less lonely people in the world'.

Hoofdzanger en 'meester presentator' Russell Hitchcock

Een spectaculair vuurwerk -waarmee de firma Mensing & Co. het publiek bedankte 'for 75 years serving you' en '70 years serving Heineken' -besloot de 'Trep musikal'. Directeur Sigurd Mensing bedankte daarna persoonlijk de Curaçaose gemeenschap.

Welke bezoeker had, geen 20 jaar maar zelfs 20 maanden geleden, kunnen denken dat hij in de mogelijkheid gesteld zou worden om dit professioneel, op internationaal niveau staand optreden, op ons eiland mogen beleven?

I. de M

Zeker 2000 banen verloren gegaan

Aantal werklozen op Sint Maarten groeit

WILLEMSTAD/PHILPSBURG — Met het heropbouwplan voor Sint Maarten is 1 miljard gulden gemoeid. Zo maakte gezaghebber Richardson zondag bekend op een persconferentie in Philipsburg. Alleen al de schade aan de GEBE en de Telem bedraagt respectievelijk 50 en 25 miljoen gulden. Het ondergronds brengen van de leidingen 100 miljoen. Met het herstel van klaslokalen (van de 326 lokalen bleven er slechts 144 intact, ofwel 60 procent ging verloren) is 24 miljoen gemoeid. Ondertussen groeit het aantal werklozen, zitten duizenden mensen nog steeds zonder electriciteit en moeten hypotheken van niet meer bestaande of zwaar beschadigde huizen worden afgelost.

Langzamerhand wordt de omvang en de economische reikwijdte van de orkaanschade duidelijker. Luis heeft 30 procent van de economische activiteiten op Sint Maarten weggevaagd. Het verlies op de betalingsbalans bedraagt zo'n 250 miljoen gulden en zo'n 400 duizend gulden aan deviezeninkomsten ging verloren. De omvang van de dagelijkse verliezen in de private sector zijn amper meetbaar. Zeker 2000 banen in de toeristische sector en in de detailhandel zijn verloren gegaan, ofwel een derde van de aanvankelijke werkgelegenheid in die sectoren. Een aantal hotels is gesloten en zal voorlopig niet meer opengaan: Port de Plaisance (235 banen), Dawn Beach (140 banen), Divi (100 banen), Mullet Bay (300) en Great Bay (aantal onbekend).

LUMPSUM

Werkvergunningen voor buitenlanders zullen slechts bij hoge uitzondering worden afgegeven. Buitenlandse werknemers die hun baan opgeven ten behoeve van een Antilliaan zullen een lumpsum krijgen aangeboden. De hoogte van de lumpsum is nog niet bekend gemaakt. Tot nu toe verlieten slechts 250 buitenlanders vrijwillig het eiland. Enige honderden illegalen (naar schatting zo'n 500) zijn inmiddels uitgezet en deze aktie gaat nog steeds door. Overigens wordt gevreesd dat hiermee ook een deviezenvlucht zal plaatsvinden; vooral Domincanen schijnen tijdens hun verblijf geld op de bank te hebben gezet, dat zij zullen willen meenemen als zij het eiland moeten verlaten.

Werkloze personen van Antilliaanse orgine en met zekere vaardigheden zullen op tijdelijke basis door de overheid in dienst worden genomen tegen het minimumloon, kondigde Richardson aan. Zij worden ingezet bij werk van de dienst openbare werken, volksgezondheid en schoonmaakwerkzaamheden als het uitbaggeren van de Salt Pond. Daarnaast komt er een vereenvoudigde procedure voor het verkrijgen van onderstand (750 gulden per maand) plus een PP-kaart voor vier maanden. Werklozen zullen ook in aanmerking komen voor een verzachte inning van achterstallige belastingaanslagen. Door de orkaan werd 80 procent van het huizenbestand beschadigd en werden enkele honderden woningen totaal verwoest. Gezaghebber Richardson schat dat er vele honderden mensen nu nog logeren bij familie of vrienden en dat een deel van hen dat voorlopig ook nog zal moeten blijven doen. Alleen al in de tenten bivakeren nu tussen de 300 en 500 personen. Samen met de private sector wil de overheid bekijken of zo'n 3000 huiseigenaren een lening van 15 duizend gulden tegen zachte voorwaarden kunnen krijgen voor herstel van hun woningen. De overheid zal banken vragen om de afbetaling van hypotheken van werklozen te bevriezen.

Vandaag ontmoet Richardson ook de Vereniging van Huiseigenaren van het Ebenezer Housingproject. Zij zijn in alle staten vanwege het feit dat hun verzekeringsmaatschappij Ennia niet het volle bedrag aan verzekerde sommen wil uitkeren omdat de (verwoeste) huizen slechts de helft van de koopsom waard waren. De honderden gedupeerden zijn hier woedend over; zij hebben hun premies immers wel betaald.

INFRASTRUCTUUR

Versnelde infrastructurele heropbouw is nodig, aldus Richardson. Het streven is om eind oktober iedereen weer van electriciteit en telefoonverbindingen voorzien te hebben. Per 1 november zal de Sint Maartense luchthaven weer voor alle commerciële vluchten worden opengesteld. Authoriteiten en hoteliers van de Franse en Nederlandse kant zijn dit weekeinde overeengekomen dat ook cruiseschepen het eiland weer kunnen aandoen. Van de aanvankelijke 4000 hotelkamers zijn momenteel 1100 gereed om gasten te ontvangen.

Zodra de utiliteitsvoorzieningen weer hersteld zijn zal begonnen worden met het project om alle kabels ondergronds te brengen, zodat het eiland bij een volgende orkaan niet meer dermate van voorzieingen verstoken zal zijn als nu het geval was. Met dat project is zo'n 100 miljoen gulden gemoeid.

De opruiming van krottenwijken gaat ondertussen onverminderd door. Daarbij worden ook pijnlijke fouten gemaakt. Zo werd van iemand die anderhalf jaar geleden aan alle bouwvoorschriften had voldaan (het huis had zelfs vier badkamers) het huis dat in een krottenwijk stond met de grond gelijk gemaakt. Ook de woningen van drie tot Nederlander genaturaliseerde personen werden tegen de grond gegooid.

Vandaag wereldvoedseldag

Helft Curaçaose vrouwen te zwaar

WILLEMSTAD — Vroeger, een halve eeuw geleden, stierven veel kindertjes op de Antillen onder de vijf jaar aan (besmettelijke) ziektes. De medische voorzieningen zijn intussen sterk verbeterd, waardoor nu een heel andere groep voortijdig sterft door een andere oorzaak, namelijk chronische niet-besmettelijke ziekten als kanker en hart-infarct. Voedsel speelt om die reden een steeds belangrijkere rol in de gezondheidszorg.

Voedsel en 'welvaartsziekten' kan men niet los van elkaar zien. Uit onderzoek op Curaçao en ook een aantal andere Caribische landen bleek dat ongeveer de helft van de vrouwelijke bevolking kampt met overgewicht. Bij de mannen ligt dat percentage een stuk lager. De oorzaak ligt in veel gevallen bij de foute leefgewoonten van de mensen.

Daarom zal er maandag, wereldvoedseldag, een voorlichtingsprogramma op (kanaal 8 en 11) worden uitgezonden over de 'Groep van Zeven'. Dat is de het voedingsmodel wat de Antilliaanse diëtisten-vereniging sinds 1982 hanteert. Aanvang 19.30 uur.

De Food and Agriculture Organization van de VN riep de 16e oktober uit als Wereldvoedseldag. De FAO heeft dat gedaan omdat zij vindt dat ieder individu recht heeft op voedsel. De toekomst van de beschikbaarheid van voedsel is in veel landen niet rooskleurig.

Gesprek met DP verloopt goed

Coalitie SPA met SAPP en Jones onwaarschijnlijker

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — De gesprekken tussen SPA-leider Vance James en DP-leider Sarah Wescott-Williams, afgelopen weekeinde, zijn volgens de jongste berichten uit Philipsburg goed verlopen. Dinsdagavond zullen de beide partijraden zich over de voorstellen buigen.

De kans dat er een SPA-SAPP/Jones-coalitie wordt gevormd is vrij klein geworden. Hoewel SPA-fractieleider William Marlin het mandaat kreeg met Rollocks en Jones verder te onderhandelen (terwijl James met Wescott in gesprek zou gaan), heeft zich op dat front dit weekeinde niets afgespeeld.

Volgens de lokale media zijn SAPP-leider Rollocks en het ex-DP-raadslid Elton Jones het niet eens op het eiland. Zij zouden naar Washington zijn afgereisd om te demonstreren in de '1 miljoen mannen-mars' van de zwarte moslimleider Louis Farrakanhan.

Het BC-bestuursakkoord van SPA en DP kan mogelijk nog deze week worden ondertekend. Of dit tijdig genoeg is om de door de Antilliaanse regering gewenste opheffing van het hoger toezicht per november te realiseren valt nog te bezien. Er moet immers ook een akkoord tussen de Sint-maartense, Antilliaanse en Nederlandse authoriteiten komen over het te herziene Stappenplan.

Recherche zet 25 man op de zaak

Vermoorde man in De Bilt blijkt Antilliaan te zijn

WILLEMSTAD/DE BILT — Het slachtoffer van de moord afgelopen donderdagavond in De Bilt is de 50-jarige Utrechter van Antilliaanse afkomst Egydio Leito. Dat heeft de politie zondag bekendgemaakt.

De man moet omstreeks middernacht zijn neergeschoten. Omwonenden hebben verklaard rond dat tijdstip een schot te hebben gehoord. Kort daarop zag een passerende automobilist Leito met een bloedende hoofdwond bij de bushalte liggen. Toegesneld ambulancepersoneel kon zijn leven niet meer redden. Het slachtoffer stierf ter plaatse.

Leito had die avond kantinedienst gedraaid bij zijn sportvereniging FAK. Om 23.30 uur sloot hij de kantine af. Daarna is hij vermoedelijk te voet van sportcomplex Weltevreden naar de bushalte gegaan aan de Blauwkapelseweg, bij de kruising met de Alfred Nobellaan. De politie zoekt getuigen die in de omgeving iets hebben gezien.

Volgens een politiewoordvoerder is het slachtoffer niet beroofd. Ook lijkt er van ruzie in de kantine geen sprake te zijn geweest. Een 25-koppig rechercheteam heeft de zaak in onderzoek.

■ WILLEMSTAD — De Dagopvang voor bejaarden Biní van de afdeling geestelijke gezondheid van de GGD bestaat 10 jaar. Afgelopen zondag vond er een door Merdith Fransisca georganiseerd seminar plaats. Verschillende sprekers hadden het over allerlei aan bejaarden gerelateerde onderwerpen. Na de lezingen werd er in groepjes over de onderwerpen gesproken.

Frank Maynard: "Na bekendmaking heffing en registratie"

Casino-bezoek Hotel Princess Beach met helft teruggelopen

WILLEMSTAD —"De voorgenomen entreeheffing van vijf gulden voor casino-bezoek is een slag in de lucht, is nergens op gebaseerd. Ook de registratie van bezoekers via de computer is een grote misser". Frank Maynard, vice-president operation van het Princess Beach Hotel & Casino maakt zich ernstig zorgen over de terugloop van het casinobezoek met de helft, sinds de bekendmaking van deze maatregel twee weken geleden. Het hotel stond nummer één op de lijst voor wat betreft het casino-bezoek. We verwachten een nog grotere daling, zegt Maynard.

Mensen die gokken willen niet geregistreerd staan. Dat is overal ter wereld zo. Een casino-leiding zou zich twee maal bedenken voordat men een dergelijke regel stelt. En waar is dat eigelijk goed voor? vraagt de manager zich af. Je gaat bezoekers van de night clubs op Curaçao toch ook niet in de computer stoppen? Met deze maatregel schiet de overheid haar doel voorbij. Nergens is met cijfers aangetoond dat het merendeel van de bezoekers onderstandtrekkers is. Dat zou ook onlogisch zijn, vindt de hotelmanager. Van het onderstandsbedrag kan men hooguit een of twee keer aan de machines spelen, als dat vaker gebeurt dan gaat het hier wellicht om mensen die geen recht hebben op onderstand.

Op verzoeken van de lokale hotelexploitanten voor het doorgeven van de namen van onderstandstrekkers aan de casino-eigenaren werd afwijzend gereageerd door de overheid met het argument dat dit een inbreuk is op de privacy van die personen. 'Maar dat is het registratiesysteem dus ook.' Zoals bekend is overheid recentelijk gestart met het project Casino Registration and Pass System' (CRASP).

Deze twee maatregelen zullen behalve negatieve gevolgen voor het personeel ook andere neveneffecten hebben. Zo begint Aruba hierop in te spelen en verschijnen grote advertenties in de Arubaanse bladen teneinde gokkers uit Curaçao naar het zustereiland te lokken, weet Maynard te vertellen. Daardoor ontstaat tevens deviezenafvloei. Dat het gevolgen heeft voor het personeel staat vast. Het casino van het Princess Beach Hotel biedt momenteel werk aan 150 mensen. Maynard vreest dat met de zich voortzettende daling, ontslagen zullen vallen. De meeste grote hotels op het eiland draaien voor een groot deel op de inkomsten uit het casino-wezen.

Het Curaçao Tourism Foundation Bureau voorspelde een daling van om en nabij de tien procent. De overheid rekent eveneens op een daling ter hoogte van dat percentage in de casino-omzet en duidelijk niet met meer dan 30 procent. Volgens het Bestuurscollege moeten de casino-exploitanten investeringen doen voor het aantrekkelijk maken van de casino's voor toeristen. Cijfers wijzen uit dat negentig procent van het casinobezoek de lokale bevolking betreft. Volgens gedeputeerde Ys zal het entreegeld na verloop van tijd verhoogd worden. Met de huidige plannen denkt de overheid jaarlijks 2.2 miljoen aan inkomsten te verwerven.

Over het voorgaande jaar hebben de casino's een jaaromzet van 170 miljoen behaald. Dit levert voor de overheid, uitgaande van een casinobelasting van 3% een bedrag van 5,1 miljoen per jaar op. Ook wordt 5% belasting geheven voor het promotiefonds. Maynard wil dit fonds duidelijker ingevuld zien door ondermeer het subsidiëren van charters naar Curaçao.

Maynard is het ermee eens dat er maatregelen komen, maar het moeten niet deze ad hoc besluiten zijn. Die doen meer kwaad dan goed. Hij heeft zo het idee dat de maatregelen zoals die nu op tafel liggen, lang niet genoeg zijn ter dekking van het begrotingstekort, bovendien worden de prioriteiten verkeerd gelegd. De overheid zou het bijvoorbeeld in de richting van omzetbelastingheffing moeten zoeken, meent hij. De intentie van het Bestuurscollege om zondermeer voorrang te geven aan lokalen op de arbeidsmarkt :al zich zelf afstraffen, is de redenering. Als een lokale kracht zijn handen uit de mouwen wil steken, dan heeft hij werk. Wanneer hij niet voldoet en ook niet wil werken, zal de ondernemer genoodzaakt zijn, werknemers uit het buitenland te werven.

St. Dominicusgroep 40 jaar

■ *WILLEMSTAD — De padvinders van de Sint Dominicusgroep te Montagne vierden zondag het heugelijke feit dat de groep 40 jaar bestaat. Na de heilige mis die in de kerk van San Dominico werd gehouden was er een receptie op de bij de kerk gelegen school. De groep bestaat uit zestig leden.*

STTK: "Zaak is al beklonken"

Vakbonden dulden geen massale ontslagen LRD

WILLEMSTAD — De vakbond voor telecommunicatiepersoneel STTK gaat de komende ontwikkelingen bij Landsradio nauwlettend volgen. Voorzitter Melvin Richards verklaarde maandag dat de organisatie gaat aandringen op informatie voor het personeel. We zullen geen genoegen nemen met gedwongen ontslagen.

De overheid zal met goede argumenten moeten komen. Richards laakt het feit dat het zowat overal bekend is wat er met de Landsradio gaat gebeuren behalve bij het personeel. Ook het rapport over de verzelfstandiging is nog niet in het bezit van het vakbondsbestuur. Hij wil weten hoe het komt dat de overheid allerlei externe bureaus binnen laat komen, terwijl er geen geld is om het personeel te behouden. Naast het ANTelecom voor de commerciële taken en het Bureau Telecommunicatie voor de contrôledienst, is het de bedoeling dat een deel van het personeel bij de telefoonbedrijven op de eilanden te werk wordt gesteld. Richards is van mening dat diep over deze zaken gepraat moet worden.

Zo werden de mensen van Nepostal, een dochtermaatscahppij, al geruime tijd bij LRD gesignaleerd. Dat de productie bij de telefonie met 37% achteruit is gegaan, is voor een groot deel te wijten aan het te lang dralen van de centrale overheid om een stop te zetten achter de call back services.

De krusada popular van de vakbonden voor het kantoor van de Landsradio, stond vandaag dan ook in het teken van dat protest. We hebben duidelijk gemaakt dat er niet buiten de werknemers om beslissingen worden genomen. Het moment voor de manifestatie is om meer dan één reden op z'n plaats, Landsradio is vandaag precies 87 jaar oud.

Cokevangst op Hato

WILLEMSTAD — Op grond van verdacht gedrag volgde de douane zondagmiddag een passagier die met Air Portugal uit Venezuela was gearriveerd en door zou vliegen naar Portugal. De drugshonden sloegen alarm bij de koffer van de betreffende passagier afkomstig uit Porugal. Terecht, zo bleek. De binnenvoering van de koffer was opgevuld met maar liefst vijf kilo cocaïne.

De man die vervolgens werd gearresteerd, verklaarde niets van de cocaïne in de koffer af te weten. Het onderzoek wordt voortgezet.

Waarnemend gezaghebber: 'RTL-4-uitzending is helder document'

Eilandgebied doet ook aangifte paspoortzwendel

WILLEMSTAD — Het Eilandgebied Curaçao gaat bij het openbaar ministerie eveneens aangifte doen inzake de paspoortaffaire. Waarnemend gezaghebber Salsbach heeft inmiddels de RTL-4-uitzending gezien en is ontzet. "Het controlesysteem op papier is zwaar. Het moet dus moeilijk gaan om onder valse voorwendselen een pas te krijgen. Maar het gaat heel gemakkelijk. Het gaat moeiteloos." Vorige week diende het Kabinet van de gouverneur al een aanklacht tegen journalist De Vries in, die de paspoortzwendel aan het licht bracht.

"Je schaamt je dood. Wat hier is gebeurd, grenst aan landverraad. Het toont het decadente niveau in onze gemeenschap. Kennelijk heeft een crimineel geen vaderland en interesseert het hem niets of hij zijn land schade aan brengt, of zijn familie voor schut zet", aldus een verbijsterde Salsbach. "Voor de televisie vertelt die Curaçaoënaar gewoon hoe het in zijn werk gaat en hoeveel hij daarvoor betaald krijgt. Ook lokaal waren er mensen die meewerkten tegen betaling."

Het gemak waarmee de fraude gepleegd kon worden is opvallend. Té opvallend, vindt Salsbach. Zelfs als je rekening houdt met het feit dat de documentaire waarschijnlijk 'scherp' gemonteerd is. Wat je ziet, zie je nu eenmaal. "Je denkt aan samenspel. Het is anders niet te begrijpen hoe het kan, zoveel controles als er zijn en zo gemakkelijk als die terzijde worden gelegd." Zo was er het geval van journalist De Vries, die op de vraag of hij 1.74 lang is bevestigend antwoordde en daarbij 20 centimeter door zijn knieën zakte. Een vrouw uit het publiek maakte daar een opmerking over, waarna hij tegen haar zei: "Bemoei je er niet mee." De ambtenaar achter het loket reageerde niet eens op deze signalen.

"Ook het hoofd Bevolking Ak Rojer kon zijn oren en ogen niet geloven," zegt Salsbach over de uitzending. Bij Kranshi waren wel eerdere pogingen bekend. Twee personen zijn aangehouden, voor 1 paspoort wacht men tot betrokkene zich vertoont om hem te kunnen arresteren, maar de omvang van de zwendel zoals door 'Etienne C.' aangegeven (60 stuks) is ook voor Rojer nieuw.

Hoeveel paspoorten er dit jaar door Kranshi zijn uitgeschreven zal worden onderzocht, kondigt Salsbach aan. Onduidelijk is nog of dit hoger ligt dan in dezelfde periode van vorig jaar. In 1994 werden er 3000 paspoorten meer uitgeschreven dan in 1993. "We hebben ook nog geen idee hoe lang dit aan de gang is en of er meerdere mensen dan alleen 'regelaar C.' bij betrokken zijn. We hebben de afdeling juridische zaken gevraagd de aanklacht bij het OM voor te bereiden. Dat zal nog vandaag worden gedaan. Er moet een diepgaand onderzoek komen."

In 1992 hebben twee ambtenaren van Binnenlandse Zaken het Bevolkings Bureau geholpen met reorganisatie. Daarbij werden alle gegevens over meer dan tien jaar oude paspoorten uit de bakken verwijderd. Salsbach vermoedt dat criminelen juist van dat soort gegevens gebruik hebben gemaakt, omdat de aanvragen daardoor niet gecontroleerd konden worden. Daarvoor wil hij niet de schuld bij de Nederlandse ambtenaren leggen, al zal dat het vervalsen zeker vergemakkelijkt hebben, maar hij trekt zich vooral het misbruik van Antilliaanse zijde bijzonder aan.

Tele-Curaçao heeft de uitzending inmiddels ook in huis en zal deze een dezer dagen (mogelijk vanavond of morgen) vertonen.

PROGRAMMA VOOR HET MIDDAGSYMPOSIUM

PRIVATISERING OP CURAÇAO

Georganiseerd door de Kring Nederlandse Antillen van het KONINKLIJK NIVRA

Datum	: 16 november 1995
Plaats	: ITC International Trade Center (Auditorium)
Tijdschema	: 15.00 opening door dhr. A.C. Cijntje RA, Kring voorzitter 15.15 - 18.00 Inleiding en forumdiscussies 18.00 - 19.00 Borrel
Forumdiscussieleider:	**dhr. drs. W.J. Curiel RA**, maatschapsvoorzitter bij Deloitte & Touche Curaçao
Inleiders	: **dhr. drs. C.A. Eisden**, Gedeputeerde Economische Zaken **dhr. Ing. B.S.A. Demei**, Gedeputeerde in het bijzonder belast met Overheidsbedriiven
Panelleden met : betoog	**dhr. E. de Kort**, Voorzitter Bankiersvereniging van de Nederlandse Antillen **dhr. E.A. Cova**, Voorzitter Kamera Sindikal
Overige panelleden:	**dhr. Ir. M.R. Evertsz**, Direkteur van Effective Management Group N.V. (EMG) **dhr. Ing. J.G. Constancia**, Direkteur Setel N.V. **dhr. C.N.J. Verhart RA**, Direkteur Moret Ernst & Young Accountants te Curaçao, gespecialiseerd in 'corporate finance'

Deelname aan het symposium is geheel gratis. U wordt verzocht op tijd aanwezig te zijn.

Kousa Komun in rol van vredesduif

Sociale partners en overheid moeten confrontatie vermijden

WILLEMSTAD — De overheid heeft een unieke kans voorbij laten gaan om de democratie nieuw leven in te blazen, zegt Kousa Komun. De pressiegroep vindt de presentatie van de bezuiningsmaatregelen maar poverties. Het had beter gekund. De overheid ontlokt hiermee een onnodige en ook oeverloze discussie. Daarom pleit Kousa Komun bij de tweede dialoogronde voor meer samenwerking tussen de sociale partners en de overheid. Confrontatie is uit den boze.

Anderzijds zou de overheid beter naar de sociale partners moeten luisteren, maar aan de andere kant dienen de groeperingen de beslissingen van het BC te respecteren.

Volgens Kousa Komun is het te waarderen dat de coalitie-partijen veel tijd hebben gestopt in de discussies over alternatieven. Maar de financiële crisis is niet slechts een politieke zaak, het is een aangelegenheid van nationaal belang; reddingsacties hebben slechts dan succes als er een consensus met de bevolking wordt bereikt over de te nemen maatregelen, aldus secretaris Römer.

De overheid moet vooral betere informatie geven. Omdat dit tot nu toe te weinig is gebeurd, krijgen opponenten volop de kans tegen de maatregelen te ageren en beïnvloeden daardoor de publieke opinie.

Door het feit echter dat de eilandelijke overheid reeds politieke afspraken heeft gemaakt zonder met de sociale groeperingen te praten, wordt het zoeken naar een creatieve oplossing erg moeilijk. Kousa Komun vindt het verder jammer dat er, aan de vooravond van de implementatie, geen afstemming tussen de gedeputeerde en de minister van financiën is.

Daarbij heeft de pressiegroep nog de indruk dat de maatregelen niet in verhouding staan met de financiële problemen. De overheid is inconsequent. Als voorbeeld worden de plannen voor een nieuwe pensioenregeling ter afslanking en bezuiniging in het ambtenarenapparaat aangehaald. Toen het uur van de waarheid was aangebroken, kreeg deze bezuinigingsoperatie een heel andere dimensie, namelijk op het moment dat werd verklaard dat de maatregel niet zou gelden voor het zittende overheidspersoneel.

Problemen rond grond by-pass Caracasbaaiweg

WILLEMSTAD — Herman Tauber, eigenaar van een stuk grond op Saliña, ziet zich genoodzaakt naar de rechter te stappen als het Eilandgebied zich niet aan haar koopcontract houdt. Dit laat hij weten in een brief aan het hoofd van de DOW, Hosé Simons. Inmiddels heeft eilandsraadslid Tely Pikerie over dit onderwerp vragen gesteld.

De kwestie betreft een stuk terrein wat de overheid nodig heeft om de al jaren gewenste by-pass van de Schottegatweg naar de Caracasbaaiweg te kunnen maken. De overheid kocht een deel van het terrein van Tauber, maar heeft geen geld om het te betalen vóór 22 december aanstaande, zo liet de heer Pieters van DOW telefonisch aan Tauber weten. De uiterste leveringsdatum voor het terrein is gesteld op 21 december.

Volgens Tauber is de overheid ook nog niet rond met het stuk grond wat ze voor hetzelfde doel zou betrekken van Taubers' buurman Benchi Leon. Herman Tauber kan momenteel niets met de grond uitrichten aangezien hij niet de juiste afmetingen weet. Hij benadrukt in zijn brief niet als doel te hebben een juridische zaak te beginnen, maar ziet geen andere uitweg.

Raadslid Pikerie wil weten of het inderdaad klopt dat de overheid niet voor de afgesproken datum met Tauber kan afrekenen en wat voor negatieve gevolgen dit kan hebben voor de ontwikkeling van de by-pass naar de Caracasbaaiweg. Verder wil ze weten hoever de overheid is in de onderhandelingen met Leon.

Opgaan Radiocontrole dienst in Bureau Telecommunicatie

WILLEMSTAD — De radiocontrole dienst, onderdeel van de Landsradio Dienst, zal per 1 januari 1996 opgaan in het nieuw op te richten Bureau Telecommunicatie. Dit bureau wordt belast met de publiekrechtelijke taken op het gebied van telecommunicatie.

Onder het bureau vallen ondermeer het toezicht op vergunningen en concessies, het voldoen aan de internationale verplichtingen en het geven van beleidsadviezen. Het Bureau Telecommunicatie zal haar eigen inkomsten hebben uit de heffing van de concessie- en vergunningsrechten.

Dit maakt onderdeel uit van het beleidsvoornemen in het regeerprogramma voor herstructurering. Het ligt in de bedoeling dat de nieuwe Landsverordening Telecommunicatievoorzieningen op 1 januari 1996 in werking treedt. In deze wet is de inrichting van bovengenoemd bureau voorzien.

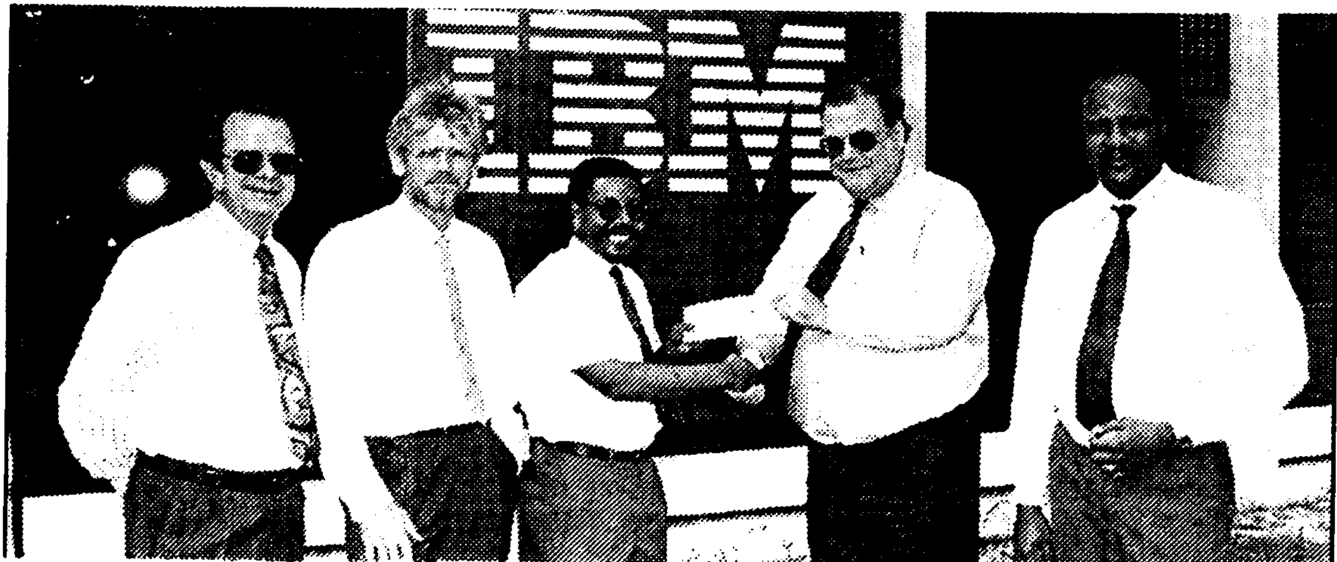
Memorie van Toelichting:

Regering wil 'toerisme' precies kunnen meten

WILLEMSTAD — De regering wil voor alle eilanden de sector toerisme in kaart gaan brengen. Naast de al bestaande indicatoren als overnachtingen en aantallen toeristen gaat gekeken worden naar opbrengsten in de vorm van produktie, inkomen, werkgelegenheid en investeringen.

Dit zal in nauwe samenwerking met de diverse toeristenbureaus gebeuren, kondigt de regering aan in de Memorie van Toelichting bij het hoofdstuk Algemene Zaken van de landsbegroting '96. Inmiddels is al een werkgroep in het leven geroepen die de nu zeer verspreide informatie gaat bundelen en die expertise zal aantrekken om een gedegen systeem van statistieken te ontwikkelen. Er moet trouwens meer gebruik gemaakt worden van het aanwezige materiaal bij het Bureau voor de Statistiek, vindt de regering. Daarmee kunnen studies worden uitgevoerd als de ontwikkeling van migratie en op sociaal-economisch terrein. De bedoeling is dat er voor de grotere eilanden reeksen van publikaties verschijnen met sociaal-economische karakteristieken en bevolkingskenmerken.

Per 1 maart is begonnen met werkzaamheden ten behoeve van een Statistiek Criminaliteit en Rechtspleging. "Dit omdat de informatie op het gebied van de criminaliteit en rechtspleging zeer beperkt is, terwijl de beschikbare informatie node moet worden doorgelicht op betrouwbaarheid," schrijft de regering. De fase van analyse van de beschikbare informatie is in volle gang, "maar wordt echter doorkruist door het bevolkingsonderzoek naar het vóórkomen van de kleine criminaliteit ('slachtoffer-enquête')."

■ *WILLEMSTAD — Gerard Leerentveld (rechts), directeur van IBM Nederlandse Antillen en Aruba overhandigt een cheque van 15.000 dollar aan Rode Kruis voorzitter Ramirez voor de slachtoffers van orkaan Luis op de Bovenwindse Eilanden. IBM Canada heeft 3 technici beschikbaar gesteld om naar die eilanden te reizen waar Luis ravage heeft aangericht en waar geen IBM-verstiging is, maar waar wel IBM-apparatuur in gebruik is. Het bedrijf heeft al eerder bijgesprongen wanneer orkanen in het Caribisch gebied schade hadden toegebracht, zoals in de Bahamas na Andrew en in Jamaica na Gilbert.*

GGD-infolijn doorslaand succes

■ *Bij de computer van Curaçao Message Services, het hart van de GGD-infolijn staan vlnr Stanley Capriles, Luis Marin en Eithel Merselina. Voor het scherm zit Otmar Tromp.*

WILLEMSTAD — De GGD-infolijn is in de eerste week van haar bestaan reeds zo'n drieduizend keer gebeld. Daarmee is wel dubbel en dwars het bestaansrecht bewezen van zo'n laagdrempelig gezondheidsinformatie-telefoonnummer, zeggen Luis Marin en Eithel Merselina van de GGD nog enigszins confuus van het doorslaande succes.

Stanley Capriles, managing director van Curaçao Message Service N.V., dat al met meerdere telefoondiensten op de markt opereert zoals Voice Mail en de Talking Yellow Pages, was, volgens eigen zeggen, de eerste op Curaçao die met concrete plannen rondliep om alhier een dienstverlening op te zetten zodat mensen anoniem informatie konden inwinnen over allerlei onderwerpen die met gezondheid te maken hebben.

Toen hij de GGD benaderde met de vraag wat zij van zo'n infolijn dachten, viel het idee in goede aarde. De GGD besloot de informatie voor de lijn te controleren en bij te werken telkens wanneer er zich nieuwe ontwikkelingen voordoen. Ook besloot de GGD om de lijn te subsidiëren, zodat de beller slechts het bedrag hoeft te betalen wat ook voor het lokale tarief geldt.

Van de ruim 300 onderwerpen waaruit men tot nu toe kan kiezen na het draaien van 173 plus een 4-cijferige code, blijkt informatie over aids het meest beluisterd te worden. Het tweede meest gedraaide nummer is 173 7082, over wat te doen bij bedroefdheid. Marin en Merselina zien in de hoge score een bevestiging van een vermoeden dat al lang bij de GGD bestaat: het aantal mensen dat met problemen tobt wordt allengs groter. Daar moet vlug iets aan gebeuren, anders vrezen beide heren dat de negatieve uitlaatkleppen die mensen als compensatie voor het niet verwerken van hun droefheid aanwenden buitenproportionele vormen gaan aannemen. Als mogelijke voorbeelden voor die uitlaatkleppen worden gokverslaving genoemd, onverantwoord rijgedrag en seksueel misbruik. Het derde meest gedraaide infonummer gaat over seksueel misbruik.

Er is ook een nummer, 173 5000, dat men kan draaien om in te spreken welke onderwerpen men nog meer behandeld zou willen zien. Men kan ook de GGD rechtstreeks bellen om dat mee te delen, nummer 625800 toestel 146. De GGD kan aan de hand van die vragen nog ongeveer 300 onderwerpen invoegen. In januari zal dan een folder verspreid worden waarop de nummers van alle 600 onderwerpen waarover men goedkoop en anoniem de infolijn kan bellen.

Bejaardenzorg voor verbetering vatbaar

WILLEMSTAD — Huize Welgelegen, waar donderdag nog de 106de verjaardag is gevierd van de oudste inwoner van Curaçao, Shon Anna Rode, is er slecht aan toe. Dit meldt de directeur van het bejaardentehuis, mevrouw Janga in het sociaal jaarverslag over 1994 van stichting Birgen di Rosario.

De medewerkers hebben hun werk zo goed mogelijk gedaan, hoewel zij op het punt hebben gestaan het werk neer te leggen vanwege de arbeidsomstandigheden, schrijft Janga, die uitlegt wat die slechte omstandigheden in 1994 waren. Tijdens hevige regenbuien heeft het huis te kampen gehad met lekkage en overstroming waardoor het gebouw begon af te brokkelen. Nadat in 1993 al enkele kamers onbruikbaar waren geraakt, moesten in 1994 weer enkele kamers worden gesloten. De bewoners van de bovenafdeling hebben 10 dagen lang in de eetzaal en zitruimte van de begane grond moeten logeren en de bewoners van de benedenverdieping moesten toen hun dagen op de gangen doorbrengen.

Directeur Janga heeft niet alleen kritiek. Ze is verheugd dat het zorgcontract met de overheid is gesloten. In het kader van het Nieuw Beleid van de eilandelijke overheid werd in de loop van 1993 bejaardenverzorging tot een kerntaak van de overheid bestempeld, licht voorzitter Swart van de stichting van het Wit Gele Kruis voor de Zorg van Ouden van Dagen, stichting Birgen di Rosario toe in het algemene voorwoord van het jaarverslag.

In januari 1994 werd het zorgcontract getekend, wat inhield dat de subsidiëring niet meer plaatsvindt volgens de oude eilandelijke subsidieverordening, maar dat de door de overheid goedgekeurde begroting volledig gedurende het jaar gesubsidieerd wordt, zodat alle voornemens daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd.

De in oktober 1994 gerealiseerde pensioensverzekering voor het personeel betekent een goede stap naar een CAO voor de gehele medische sociale sector. Onder de stichting vallen behalve het hierboven genoemde Huize Welgelegen, het Richardushuis, Nos Lanterno, het open bejaardenwerk, de dagverzorging en de aanleunwoningen. Eind december 1994 zorgden in totaal 241 medewerkers voor de ruim 780 bejaarden die onder de stichting ressorteren.

Logistiek en distributiecentrum nodig

Depos gaat projectteam Wederopbouw bij staan

WILLEMSTAD — Minister Strauss-Marsera (Ontwikkelingssamenwerking) heeft toegezegd dat haar departement expertise zal leveren aan het projectbureau Wederopbouw Sint Maarten. Het gaat om deskundige steun op het gebied van economische ontwikkeling, volkshuisvesting, bouwkundige en infrastructurele werken, toerisme en fysieke onderwijsprojecten. Zo heeft de minister eind vorige week toegezegd aan gezaghebber Richardson.

Dit zal de snelheid waarmee bouwprojecten voor financiering bij Nederland worden ingediend bevorderen. Technische adviseurs van het departement hebben inmiddels al de schade aan de havens in Saba en Sint Eustatius in kaart gebracht. Binnenkort wordt met Nederland over projecthulp hiervoor gesproken.

Op korte termijn zullen afspraken worden gemaakt over de installatie van een logistiek en distributiesysteem voor de bij de wederopbouw benodigde goederen. Bijvoorbeeld voor het afleveren en distribueren van door de United Nations Development Plan (UNDP) bestelde 4400 zinkplaten. Het departement zal ook onderzoeken hoe de vestiging van kleine ondernemingen op Sint Maarten kan worden bevorderd.

De UNDP heeft de regering laten weten dat de UNESCO hoogstwaarschijnlijk zal gaan meefinanicieren in het weer op gang brengen van de onderwijssector op Sint Maarten. Ook heeft de UNDP toegezegd de regering bij te zullen staan in het professioneel opzetten van rampenorganisaties op de eilanden.

Wat de verdere internationale financiële hulp voor Sint Maarten betreft, hoopt Strauss-Marsera deze week een positief antwoord van de Europese Unie te ontvangen voor de financiering van een huisvestingsproject. De EU zal ook onderzoeken of nog niet uitgekeerde leningen kunnen worden omgezet in schenkingen. Er is 700 duizend gulden beschikbaar voor toeristische projecten. Verder wordt bekeken of de Bovenwindse eilanden in aanmerking komen voor een bijdrage uit het rehabilitateifonds van de EU voor de zogeheten ACP-landen (Asian, Caribbean, Pacific).

Renovatie dak kost drie ton

■ *WILLEMSTAD — Alsof de duvel er mee speelde. De parochianen van Santa Rosa vierden op 27 augustus overdag het feest van de patrones Santa Rosa de Lima en 's avonds stortte een deel van het dak in tijdens het noodweer. Sindsdien kunnen er geen missen in de kerk worden gevierd. Die worden nu in het buurtcentrum gehouden. Het dak moet in het geheel worden vernieuwd. De kosten die daarmee gepaard gaan zijn geschat op drie ton. De parochieraad komt binnenkort met een plan voor geldinzamelingsacties. Wie goede ideeën heeft wordt vriendelijk verzocht pastoor Vijverberg te bellen.*

Constitutionele Zaken met workshop op Bonaire

WILLEMSTAD — 'Deugdelijkheid van bestuur in de Nederlandse Antillen' is het thema van een workshop, die het Bureau Constitutionele Zaken (BCZ) op 26 en 27 oktober aanstaande op Bonaire organiseert. Deze tweedaagse workshop is bestemd voor de eilandelijke bestuurders en topambtenaren en is bedoeld om de discussie over deugdelijkheid van bestuur te versterken. Het gaat om de eerste workshop in een serie workshops, waarbij om toerbeurt elk eilandgebied van de Nederlandse Antillen aan bod komt. De staatssecretaris van constitutionele zaken Nora Sneek-Gibbs zal de workshop openen.

De inleiders van de workshops zijn: mr. Nelson Navarro, die een presentatie zal houden over 'Deugdelijkheid van bestuur bezien vanuit de rechtspleging en advocatuur'; mr. Andries van Dijk van het Centraal Bureau voor Juridische en Algemene Zaken, die een presentatie zal verzorgen over 'Behoorlijk bestuur, wet- en regelgeving'; drs. Geomaly Martis RA en S.E. Ricardo RA van de Stichting Overheidsaccountantsbureau, die een presentatie houden met als titel 'Deugdelijkheid van bestuur en doelmatigheid' en ing. Eddy Curie en drs. J. Wijsman van de Dienst Informatieverzorging van het eilandgebied Curaçao, die een presentatie over 'Informatievoorziening en deugdelijkheid' voor hun rekening nemen. Aan het begin van de workshop zal de gezaghebber van Bonaire mr. Frits M.d.l.S. Goedgedrag een welkomstwoord houden.

Als moderator zal drs Sydney Genoveva van het BCZ fungeren. Ook de voorzitter van de commissie Herstructurering Bestuursapparaat Bonaire mr. Amador Muller zal een introductie houden. Aan het eind van de tweedaagse workshop zal de gedeputeerde van staatkundige structuur Jopie Abraham van het eilandgebied Bonaire een slottoespraak houden. De afspraak om deze tweedaagse workshop over deugdelijkheid van bestuur op alle vijf eilanden van de Nederlandse Antillen te houden, werd al medio augustus gemaakt tussen staatssecretaris Sneek-Gibbs en de Bestuurscolleges (BC's) van de eilandgebieden.

Verzelfstandiging is in 1996 evenwel budget-neutraal

Landsradio wordt Antelecom NV

WILLEMSTAD — De raad van ministers heeft besloten om per 1 januari 1996 de Landsradiodienst te verzelfstandigen als ANTelecom NV en om daarbij een landsdienst Bureau Telecommunicatie op te richten. De nieuw op te richten ANTelecom NV wil met een schone lei beginnen.

Daarom zullen de ontvangsten van debiteuren en de betalingen aan crediteuren, vanaf genoemde datum voor rekening van het Land zijn. Er wordt een eenmalige ontvangst verwacht van 34 miljoen, aldus de nota betreffende de financiën, horende bij de ontwerp-Landsbegroting [illegible] van de gewone dienst in 1996 dalen ten opzichte van 1995. Bovendien dalen de inkomsten meer dan de uitgaven. De voornaamste reden hiervoor ligt bij de Landsradiodienst. Enerzijds is er sprake van een terugval in de inkomsten door de zogenaamde 'call back services'. Anderzijds zijn er de boekhoudkundige gevolgen van de komende verzelfstandiging van deze dienst

De verzelfstandiging van de LRD vergroot het tekort op de gewone dienst van het Land met 57,4 miljoen. Per saldo gaat door de Landsradiodienst het totaal van de ontwerp-begroting 1996 met 0,8 miljoen vooruit ten opzichte van de begroting 1995. De netto-afdracht van de verzelfstandigde LRD zal volgens de overheid in 1996 nagenoeg gelijk zijn aan die van 1995. Met andere woorden: de verzelfstandiging van de Landsradiodienst is in 1996 voor de gehele begroting budget-neutraal.

Dit zal echter alleen het geval zijn voor het jaar 1996. Dit komt omdat twee van de geraamde inkomsten uit de Landsradiodienst, eenmalig zijn. Het Land heeft nog een jaar de tijd om hiervoor compenserende maatregelen te nemen en toe te passen.

In de ontwerp-begroting is er namelijk van uitgegaan dat een deel (31 miljoen) van het lang vermogen (langere termijn) van de op te richten Antelecom NV wordt gekapitaliseerd in de vorm van verhandelbare obligaties. Het Land kan dan deze obligaties verkopen aan beleggers en met de opbrengst voor 1996 de terugval in de afdrachten van de Landsradiodienst opvangen.

OUDE PROCEDURE

De reden dat de verzelfstandiging van de Landsradiodienst de gewone dienst van het Land zomaar beïnvloedt, is gelegen in de wijze waarop de LRD dusver in de begroting was opgenomen. De hierbij gehanteerde procedure was als volgt. Op grond van gegevens uit haar eigen bedrijfsadministratie [illegible] volgens bedrijfseconomische criteria zou kunnen zijn. Voor de begroting van 1995 was dit 119 miljoen. Dit is het bedrag, dat in principe zonder schade voor het bedrijf aan het Land uitgekeerd zou kunnen worden.

Het beleid van de afgelopen jaren is geweest om de investeringen van de Landsradiodienst geheel of gedeeltelijk te financieren met het af te dragen expoliatie-overschot. Volgens de toelichting bij de begroting is dit op zich een gezonde interne financiering. Hoewel het niet in het gehanteerde systeem van overheidsboekhouden past, werden deze bedragen beschouwd als een door het Land verstrekte lening aan de LRD.

De praktijk was dat de LRD wel op een netto basis afdroeg, maar dat de boekhoudkundige afwikkeling van de investeringen niet via de administratie van het Land liepen. Er heeft verder nimmer een afrekening plaatsgevonden tussen het Land en de Landsradiodienst van de gerealiseerde exploitatie-overschotten en de daadwerkelijke investeringen. Ook is de omvang van de leningen nooit bepaald. De leningen werden dan ook niet geformaliseerd en evenmin hebben hierover aflossingen of rentebetalingen plaatsgevonden.

Voorman Famia Planea

Janssen Steenbergen overleden

WILLEMSTAD — In de vroege ochtend van zaterdag 14 oktober is Johannes Janssen Steenbergen in het hospitaal overleden, waar hij een maand geleden was opgenomen. Johannes Janssen Steenbergen is sinds de oprichting op 1 oktober 1965 directeur van Famia Planea geweest, aldus Modesta Warner, secretaresse van het centrum [illegible] het directeurschap zal waarnemen tot er een nieuwe directeur is.

"Met het heengaan van Janssen Steenbergen verliest Famia Planea een zeer waardevolle kracht", vertelt Ewald Ong-A-Kwie, die het ontstaan van het centrum schetst als een initiatief van de Petrol Workers Federation Curaçao (PWFC), die met de steun van de International Planned Parenthood Federation (IPPF) de eerste aanzet heeft gegeven. "Hij was erg enthousiast over het initiatief en is vanaf het officiële begin de motor erachter geweest. In het begin sloeg het idee nog niet zo aan en wanneer hij op onbegrip stuitte, belde hij me. 'Hans, wat is het probleem, waar moet ik zijn en hoe laat' was mijn standaard reactie en dan gingen we er tegen aan", aldus een aangeslagen Ong-A-Kwie.

Johannes Janssen Steenbergen wordt dinsdag om 16.00 uur bij Bottelier begraven. Vanaf 13.00 uur is er gelegenheid tot condoleren. De overledene laat zijn echtgenote en een dochter achter.

MAVO op scholengemeenschap Banda Bou in '96

WILLEMSTAD — De Jozef Civilis school en de John H. Sprockelschool, beide te Barber worden samengevoegd tot een scholengemeenschap. Zo gaat komend schooljaar op Banda Bou een MAVO van start, aldus de gedeputeerde van Onderwijs en Cultuur, Magda Rafael. Het bericht wordt bevestigd door Vigdis Jonckheer Mensing van het R.K. centraal schoolbestuur.

In 1968 zijn de eerste onofficiële plannen ontstaan voor een MAVO te Banda Bou, aldus de voorzitter van het schoolbestuur en in 1978 is het officiële verzoek daartoe ingediend, getekend door de bisschop en voorzien van 780 handtekeningen van ouders.

Het gebouw van de John H. Sprockelschool is een poos geleden ontruimd. Op enkele lokalen na, die voor een klein aantal lessen worden gebruikt, staat de voormalige BVO leeg. De elektriciteitsleiding moet worden gerenoveerd en de school moet verder een kleine opknapbeurt ondergaan, om aan het begin van het nieuwe schooljaar de deuren weer te kunnen openen. De school is op loopafstand van de Jozef Civilis LTS die, na het [illegible] van de Sprockelschool, gedeeltelijk BVO werd. De LTS/BVO, [illegible] zo'n 300 leerlingen [illegible] is genoemd naar een lokale vakman.

De MAVO van de scholengemeenschap wordt langzaam maar zeker opgebouwd. Komend jaar wordt begonnen met de eerste klas en zo komt er elk jaar een klas bij. Na vier jaar is de MAVO dan compleet.

Directeur Volksgezondheid Van Veen over Pap-testen:

'Eerst zeker weten of er inderdaad sprake is van alarmerende situatie'

ORANJESTAD — "Voordat er conclusies getrokken worden, moet uitgezocht worden wat er precies aan de hand is op Aruba. Zijn de beoordelingscriteria soms verlegd; is er inderdaad sprake van een enorme stijging in het aantal Pap-testen dat als 3a beoordeeld wordt; en zo ja, waardoor komt dit?" Directeur Volksgezondheid Jacques van Veen en epidemioloog Cees Kennedy praten met *Amigoe* over de verontrustende stijging die waar te nemen is bij de als 'afwijkend' of 'abnormaal' beoordeelde uitslagen van de testen die controleren op baarmoederhalskanker.

"Om te bekijken of de wijze van beoordelen van Pap-testen is veranderd, zullen ongeveer 1500 Pap-3a testen naar Nederland worden opgestuurd. Daar zullen de uitstrijkjes opnieuw geëvalueerd worden. Wij hebben goede contacten met een laboratorium in Amsterdam, waar men zeer deskundig te werk gaat."

"Dit opsturen klinkt zo gemakkelijk, maar er zijn diverse zaken, die eerst goed geregeld moeten worden. Allereerst het vervoer van de slides natuurlijk, er moet tijd in het Nederlandse laboratorium gereserveerd worden, de vertrouwelijkheid van de gegevens moet gewaarborgd zijn en het kostenaspect speelt mee", legt Van Veen uit. "Wij willen afwachten wat de herbeoordeling van de testen aangeeft, voordat conclusies getrokken kunnen worden."

Epidemioloog Kennedy zegt over de grote stijging in Pap-3a uitslagen: "Een van de eerste lessen van de epidemiologie-studie is dat een epidemie een toename van ziektebeelden is; in dit geval de Pap-3a uitslagen. Dan moet men zich afvragen of er inderdaad van een toename sprake is, of van een piek, die door bepaalde invloeden veroorzaakt wordt. In Amerika is, net als op Aruba, een discussie gaande over wat [illegible] veranderd criterium zou deze [illegible] gevolg kunnen hebben", legt Kennedy uit.

NUMMERS

Het is bewezen dat het Human Papilloma Virus (HPV) baarmoederhalskanker veroorzaakt. Er zijn echter 62 soorten HPV, subdivisies die lang niet allemaal met baarmoederkanker te maken hebben, of zelfs schadelijk zijn voor de gezondheid. Deze subdivisies zijn genummerd. Zo is bijvoorbeeld het HPV subtype dat wratten op de hand geeft, nummer 62. Cervicale wratten dragen de nummers 11, 16, 30, 32, 33 en 34. Deze wratten veroorzaakt door het virus, kunnen wel baarmoederkanker tot gevolg hebben.

HPV is niet de enige boosdoener die Pap-3a uitslagen geeft, als een uitstrijkje is gemaakt. Chlamydia en Trichomonas bijvoorbeeld zijn ziekten die ook celveranderingen geven. Het is voor een cytologisch analist of patholoog-anatoom moeilijk om met zekerheid vast te stellen of men te maken heeft met HPV of met bovenstaande twee ziektes.

Het Human Papilloma Virus heeft levende huid of slijmvlies nodig om in leven te blijven. Als blijkt dat een kwaadaardig subtype HPV in het lichaam aanwezig is, kan besloten worden om de [illegible] met laser, of de plek kan uitgesneden worden. Als dit uitsnijden in de baarmoederhalsmond gebeurt, heet dit conisatie. Conisatie wordt meestal verricht bij de uitslag Pap-4.

Als een uitstrijkje is gemaakt, wordt het slijmvliesmateriaal dat op een glazen plaatje is gefixeerd, op een bepaalde manier gekleurd. Nu zijn er echter ook andere testen op de markt verschenen, commerciële testen, waarbij men aan de hand van de kleurveranderingen niet alleen kan zien of men met HPV te maken heeft of met een infectie, maar zelfs met welke subdivisie van het virus men te maken heeft. Deze testen, Virupap en Virutest geheten, kosten in Amerika tussen de 45 en 90 dollar per stuk.

SCHRIK

De schrik die vrouwen krijgen als zij de uitslag Pap-3a te horen krijgen van hun arts, heeft vaak niet alleen te maken met feit dat er iets mis is in hun lichaam. Vele vrouwen denken dat HPV net zoiets is als een geslachtsziekte. Van Veen zegt hierover: "Dit geeft natuurlijk vaak problemen binnen het gezin. Maar als je weet dat 98 procent van de Pap-3a uitslagen door HPV wordt veroorzaakt, zoals onlangs uit een studie in Amerika, dan ga je toch vraagtekens zetten of HPV wel sexueel overdraagbaar is. Dan zouden ziekten als syfilis en gonorrhea ook enorm toe moeten nemen, hetgeen niet het geval is."

Kennedy: "Er is een onderzoek gedaan bij mannen, waarbij de penis werd aangekleurd met een azijnzuurpreparaat. Dit aankleuren heet colposcopie: een procedure die meestal door de [illegible] de uitslag Pap-3a gekregen heeft. Uit het onderzoek bij de mannen bleek, dat bij 50 tot 60 procent HPV gevonden werd!" Zowel man als vrouw waren dus besmet met HPV.

De epidemioloog vervolgt: "Er zijn twee soorten genitale wratten die door HPV veroorzaakt worden: dit zijn de genitale wratten aan de buitenkant van de geslachtsdelen en de platte wrat, *flat condiloma* genoemd, die zich bevindt in de baarmoederhalsmond. Bij het onderzoeken van de platte wrat wordt een biopsie genomen. Stukjes weefsel worden dan in formaline gefixeerd, in stukjes gesneden en onder een microscoop bekeken. Dit noemt men *in situ hybridisatie*; een van de mogelijkheden om vast te stellen met welk type HPV men te maken heeft."

WACHTEN

De kwestie van de lange tijd wachten op de uitslag van het uitstrijkje wordt naar voren gebracht. "De tijd tussen binnenkomst op het laboratorium en de verwerking van het uitstrijkje is te lang", zegt Van Veen. "Wij kampen de laatste tijd echter met een tekort aan administratief personeel en tevens wordt gewerkt aan automatisering van onder andere de pathologie-afdeling."

Slechts een klein gedeelte van de vrouwen op Aruba laat zich regelmatig controleren op baarmoederhalskanker. Dokter Gogorza, de patholoog-anatoom van het Landslaboratorium, sprak over maar 20 procent van de vrouwelijke bevolking. De adviezen over de tijd tussen de controles varieert van land tot land. In Nederland adviseert men om, afhankelijk van de leeftijdsgroep, om de [illegible] vijf jaar een uitstrijkje te laten maken; in Amerika wordt elk jaar geadviseerd, terwijl bijvoorbeeld dokter Van Veen vindt dat, als alles goed is, het beste om het jaar controle kan plaatsvinden.

PREVENTIE

"Het zich laten controleren heeft een preventieve functie: men laat zich onderzoeken om cervicale kanker te ontdekken, voortschrijding te voorkomen of zelfs actief te laten ingrijpen", zegt Van Veen.

Het Hoofd van Volksgezondheid legt tot slot van het gesprek uit: "Er is al over het probleem van de stijging van de Pap-3a uitslagen gesproken met huisartsen en gynaecologen. Er moeten echter duidelijke afspraken gemaakt worden over de behandeling en interpretatie van de uitslagen. Zolang dit nog niet gebeurd is, moet men conservatief door blijven werken."

"Met conservatief bedoel ik de gebruikelijk wijze van opvolgen van een Pap-3a uitslag. Het is van belang voor de volksgezondheid dat er geen verwarring en onrust onder de patiënten ontstaat. De seksuele implicaties en de werkelijke toename van Pap-3a uitslagen worden onderzocht. Mijn boodschap is: geen paniek. Als er iets aan de hand mocht zijn, zal op medische basis gereageerd worden."

Van Veen laat duidelijk weten dat hij voorstander is van discussie en onderzoek: "Voordat wij echter stappen ondernemen of criteria verleggen moeten wij zeker weten of er inderdaad sprake is van een alarmerende situatie."

LABORATORIUM

Ruben Franken, hoofd van het [illegible] raagd omtrent de Pap-test. Maar hij liet zich niet uit over het feit dat in het Landslaboratorium een enorme stijging in Pap-3a testen is geconstateerd: "Ik ben mij terdege bewust van de situatie rond de Pap-test, maar ben nog niet officieel benaderd hierover. Ik weet dat dokter Van Veen hiermee bezig is. Maar niet vergeten moet worden, dat er steeds meer vrouwen zijn die een Pap-test laten doen om zich te laten controleren op baarmoederhalskanker. Het is dus logisch dat het aantal afwijkende tests ook is gestegen, maar procentueel zou dit echter niet zo enorm mogen stijgen, natuurlijk."

Over de lange tijdsduur tussen het maken van de test en het ontvangen van de uitslag hiervan heeft Franken nog geen klachten ontvangen, maar geeft dezelfde redenen als Gogorza: vertraging bij de arts die de Pap-tests verzamelt en pas na enkele dagen naar het lab brengt; vertraging op het lab door ziekte of vakantie van personeel; vertraging door defecte apparaten en vertraging doordat de uitslag van de test per post aan de arts wordt toegestuurd.

CONTROLE

Binnen het laboratorium worden interne controles verricht. Franken praat nu niet over de Pap-tests maar over de andere werkzaamheden van het Landslaboratorium: "Aan de hand van een in de handleiding de controle-mogelijkheid wordt nagegaan of de bepalingen van het lab juist zijn. Hormoon-, enzym- of glucose-bepalingen, waarvan de waarden bekend zijn, worden gecontroleerd. De waarden kunnen hoog, laag of normaal zijn, of posi- [illegible] controle, dan [illegible]

Onderzoek [illegible] baarmoede[...]

opnieuw gedaan." [...]

Franken vertel[...] Landslaboratorium [...] kwaliteitscontrole [...] een vijftal internat[...] ratoria, die perio[...] aantal monsters la[...] delen door het La[...] torium. Twee Ne[...] laboratoria, twee [...] kaanse en het Carib[...] demiologic Center [...] Spain, Trinidad. "W[...] van te voren [...] gestuurd is. Aan [...] van de uitslagen w[...] gekeken hoe goed [...] doen. En wij doen [...] niet slecht, dat [...] verzekeren!"

Hiermee eindigt een [...] vier delen over de P[...] Aruba. Deze krant p[...] eerder hierover op d[...] vrijdag en zaterdag [...] leden. De Amigoe [...] geïnteresseerd in re[...] deze artikelen. Een [...] kan, in overleg met [...] ver ervan, gepub[...] worden als ingezond[...]

Colombia[...] in bezit v[...] valse doll[...]

ORANJESTAD [...] de Reina Beatrix [...] haven werd bij [...] een man uit Colomb[...] gehouden die 76 val[...] derd dollarbiljetten [...] had. De Colo[...] G.A.C. (31) werd [...] recherche overge[...] die een onderzoek [...] Interpol en de [...] Colombia werden [...] [illegible] op de [...] gesteld.

Thema wereldvoedseldag: 'Food for all'

Voedsel noodzaak, niet vanzelfsprekend

=door Patty Portier=

ORANJESTAD — Vandaag is het Wereldvoedseldag. Onder het motto '*Food for all*' (Voedsel voor iedereen) is voedselzekerheid het centrale thema van deze dag. De Food and Agricultural Organization (FAO) van de Verenigde Naties heeft als doelstelling 'de wereld vrij van honger' maken. Deze organisatie is daar tot nu toe niet in geslaagd: nog lang niet iedereen is voorzien van voedsel. In het rijke westen daarentegen, ook Aruba, kampt men met de gevolgen van een teveel aan voedsel.

Ondanks het groter aanbod van voedsel in de wereld lijden 800 miljoen mensen aan honger en ondervoeding.

aldus de FAO. Vooral Afrika is de dupe, met oorlogen, een explosieve bevolkingsgroei, droogte, armoede en een te lage voedselproduktie. Maar ook in veel Aziatische landen is het voedselprobleem verre van opgelost.

Onder het motto '*Food for all*' is voedselzekerheid het centrale thema van Wereldvoedseldag op 16 oktober. Dit is tevens de 50e verjaardag van de FAO. De FAO heeft zich gericht op verhoging van de produktie. "Maar", zegt een deskundige, "voedselzekerheid is meer dan een kwestie van voldoende kunstmest en goed zaaizaad. Het draait vooral om politieke besluitvorming."

HONGER

De agrarische produktie is wereldwijd in de afgelopen 10 jaar enorm gestegen. Per bewoner ligt de produktie zo'n 20 procent hoger dan 30 jaar geleden. Toch kampen bijna 90 landen met een laag nationaal inkomen met een voedseltekort. De helft van deze landen ligt in Afrika. In Latijns-Amerika is het voedselaanbod per hoofd van de bevolking gelijk gebleven in de laatste 10 jaar, in Azië is deze gestegen. Toch zijn er in Azië 530 miljoen mensen chronisch ondervoed en leeft 83 procent van de 188 miljoen kinderen in de Derde Wereld met een te laag gewicht in Azië.

In Afrika is de voedselsituatie relatief verslechterd: de stijging in voedselproduktie viel weg door de bevolkingsgroei. Eén op de vier Afrikanen kampt met voedselonzekerheid. In 1980 waren er nog 130 miljoen Afrikanen ondervoed, in 1990 al 170 miljoen en de verwachting is dat er in 2010 300 miljoen ondervoed zullen zijn. Daarbij komt dat momenteel 50 miljoen vluchtelingen aangewezen zijn op voedselhulp.

Voedselzekerheid is volgens de FAO een situatie waarin iedereen op elk tijdstip toegang heeft tot de voeding die nodig is voor een actief en gezond leven. Daartoe moet er een toereikend aanbod van voedsel zijn van voldoende kwaliteit en variatie. Daarnaast dient er van jaar tot jaar een redelijke mate van stabiliteit in het aanbod bestaan. Ten slotte moet een land, groep of huishouden fysieke en economische toegang hebben tot het benodigde voedsel.

Als een land voedselzekerheid kent, hoeft dat dus niet te betekenen dat het in eigen produktie voorziet. Het kan ook over voldoende geld beschikken om het voedsel te importeren. Op Aruba bijvoorbeeld wordt vrijwel geen landbouw bedreven. Maar om nou te zeggen dat er hier een tekort aan voedsel zou zijn, is overdreven. De supermarkten liggen vol met allerlei westerse produkten en verse groenten en fruit. Alles is hier verkrijgbaar, alleen moet worden afgevraagd wat je bereid bent neer te leggen voor voedingsmiddelen.

Kinderen hebben voedsel nodig om te groeien terwijl een volwassene voedsel nodig om zijn lichaam te onderhouden en te laten functioneren. Voedsel bestaat uit voedingsstoffen die gedeeltelijk essentieel zijn voor het goed functioneren van het lichaam. Essentieel slaat op het feit dat het lichaam niet in staat is om deze voedingsstoffen zelf te maken, dan wel om te vormen uit andere voedingsstoffen. De voedingsstoffen zijn: koolhydraten, vetten, eiwitten, vezels, vitaminen, mineralen en water.

WESTEN

Zoals al eerder is aangestipt hebben de ontwikkelingslanden een tekort aan voedsel. Deficiëntieziekten en ondervoeding komen veel voor. Verder bestaat er nauwelijks voedselzekerheid en is de koopkracht vrij laag. In de westerse en rijke landen komen tegenwoordig allerlei welvaartsziekten voor, zoals hart- en vaatziekten, hoog cholesterolgehalte, kanker aan darm en maag. Deze hangen samen met het overvloedige voedselaanbod en verkeerde voedingsgewoontes. Het westen kent vooral een ongezonde voeding.

Overgewicht is ook op Aruba een veelvoorkomend probleem. In het in 1991 gehouden onderzoek naar voedingsgewoonten en overgewicht blijkt dat 55 procent van de mannen en 51 procent van de vrouwen kampt met overgewicht. (Resultaten van dit onderzoek staan vermeld in '*Aruba, One heavy Island*'.) Behalve de verkeerde voedingsgewoonten is ook een gebrek aan lichaamsbeweging de oorzaak voor dit overgewicht.

Maar het is niet nodig dat iedereen een dieet moet volgen. Alleen bij extreem overgewicht met risico's voor de gezondheid is dit aan te raden. De andere mensen proberen hun balans weten te vinden: de inname moet de behoefte dekken terwijl een gezonde voeding voor ogen staat.

GEZOND

Enkele richtlijnen voor een gezonde voeding zijn:

1. Voorop staat dat men een verantwoord lichaamsgewicht moet handhaven of bereiken. Hierbij hoort ook voldoende lichaamsbeweging. Dat kan zelfs met het warme klimaat van Aruba: je kunt lopen in je eigen tempo.

2. De voeding moet gevarieerd zijn: de voedingsstoffen moeten in de juiste verhouding voorkomen (koolhydraten 50-55 procent van de dagelijkse hoeveelheid kilocalorieën; vetten 30-35 procent; eiwitten 10-15 procent), maar ook moet er voldoende variatie plaatsvinden [...] wat betreft groente[...] vlees.

3. De hoeveelheid [...] voeding moet [...] beperkt: te veel [...] een verhoogd risico [...] en vaatziekten maa[...] teveel aan calorie[...] directe gevolgen [...] gewicht.

4. Ook het cholester[...] van de voeding mo[...] derd worden.

5. Gezonde voeding [...] ruime hoeveelheid [...] koolhydraten en [...] vezel bevatten, dez[...] zijn nodig voor [...] darmwerking. Vez[...] onder andere in [...] volkoren brood, in [...] fruit en zilvervlies[...]

6. Ook de hoeveel[...] moet worden gem[...] verkeerde hoeveelheid [...] natrium al aanwezig [...] voeging van zout [...] slechts voor de sma[...] is het om hier[...] en specerijen te [...] [...]

7. Wat vocht betref[...] liter per dag is nood[...] Het lichaam beste[...] 61,6 procent uit wa[...] dat ook gebruikt voor [...] beeld het transport [...] minen en mineralen [...] vergeet de afvoer [...] plaatsvindt via tra[...] [...] vocht is dan ook [...] lijk, zeker in dit wa[...] maat. Alcohol neem[...] eds groter plaats [...] men veelal niet be[...] alcohol geen voedings[...] heeft, maar wel [...] rieën niet [...] lgen voor het gewicht.

Op mond[...] naal maar ook indi[...] niveau worden er [...] singen gewerkt, o[...] Aruba. De *Asociacion [...] clonista y Dietista A[...]* (ANDA) is ten al[...] bereid advies te ge[...] voeding, produkten, [...] allergie en dieet. Ma[...] we moral niet verge[...] ding is dan wel nood[...] maar niet vanzelf[...]

'Elk gezin eigenaar van eigen huis'

Woningplan moet 5900 nieuwe huizen bouwen in 5 jaar tijd

ORANJESTAD — *'Cada Famia Doño Di Su Propio Cas'* (Elk gezin eigenaar van een eigen huis) is de naam van het zeer ambitieuze programma om van 1996 tot en met het jaar 2000 vele duizenden woningen te bouwen. Het bouwprogramma vloeit voort uit de registratie die eerder werd gedaan in het kader van Plan Nacional di Vivienda (het nationale huisvestingsplan). In totaal wil het kabinet-Eman de komende vijf jaar 5.900 woningen bouwen ten behoeve van vijf verschillende inkomenscategorieën.

Dit plan behoort, evenals de verhoging van het minimumloon en de verdubbeling van de pensioenuitkering, tot het *Plan Social* van dit AVP/OLA-kabinet. Op basis van de doelstelling dat ieder gezin eigenaar moet kunnen zijn van een eigen huis, is de regering voornemens prioriteit te geven aan degenen die het het hardst nodig hebben; personen met de laagste inkomens. Zo staat te lezen in een persbericht van de voorlichtingsdienst van de ministerraad dat deze krant zondag ontving.

Eind vorige week reeds werden bij de stichting volkshuisvesting FCCA contracten getekend waarbij meer dan 300 gezinnen eigenaar werden van het huis dat zij voordien huurden. Volgens een ander perscommuniqué, ditmaal van de politieke partij AVP, behoort dit tot een oud plan dat dateert van 1988, maar dat toen werd tegengewerkt door de MEP, ADN en PPA. 'Maar nu zal niemand meer kunnen tegenhouden dat de burger eigenaar wordt van een eigen woning', zo verklaart het AVP-bericht.

NIEUWBOUW

In het persbericht van de regering gaat het om nieuwbouw. In twee afzonderlijke staatjes meldt het bericht de 'Geprojecteerde realisatie van woningen'. Dat zijn er in 1996: 1100, in 1997: 1200, in 1998: 1300, in 1999: 1200 en in het jaar 2000: 1100. In totaal gaat het om 5900 nieuw te bouwen woningen. Dat gebeurt in vijf verschillende categorieën op basis van het inkomen. Voor de laagste inkomensgroep worden de meest huizen gebouwd, namelijk 2500. Voor de hoogste inkomens worden de minste huizen gebouwd; namelijk 400. Gezinen met hogere inkomens zullen vaker hun eigen woning (blijven) bouwen.

In het politieke gedeelte van het persbericht wordt gesteld dat deze AVP/OLA-regering er een geheel andere filosofie op nahoudt dan de vorige regering. "Het is niet de taak om over alle zaken te beslissen, maar wij zijn met z'n allen verantwoordelijk voor de ontwikkeling van ons land. Het is niet de taak van de overheid om eigenaar van alles en nog wat te zijn, maar wel door middel van wetten en regels ervoor zorg te dragen dat er een eerlijke en gelijke verdeling van de grond plaatsvindt. Het is niet de taak van de overheid om de burgers afhankelijk te maken; het is wèl de bedoeling om te zorgen dat zij zich optimaal kunnen ontwikkelingen om zodoende een zo hoog mogelijke levensstandaard hebben."

DOELSTELLING

Verderop in het persbericht staat: "De doelstelling is dat onze mensen zo onafhankelijk mogelijk kunnen leven, om ze de mogelijkheid te bieden een leven te leiden zoals zij dat wensen. Om eigenaar te zijn van huis waarin je leeft is dan zeer belangrijk en daarmee onderscheiden wij (Arubanen, red.) zich van andere samenlevingen. Deze investering die wij doen is een investering in onze eigen mensen, in onze gemeenschap en in de toekomst van ons land." Overigens staat er nergens in het persbericht hoeveel kabinet-Eman II verewacht dat dit mega-project van 5900 woningen gaat kosten.

'Cada Famia Doño Di Su Propio Cas' gaat, zoals gemeld, in de eerste plaats om de personen die de grootste behoefte hebben aan een (eigen) woning. Degenen die nu wonen in een volkswoning en daarvoor een bepaalde huur betalen aan de overheid, kunnen deze volkswoning kopen. De huur die zij maandelijks betalen wordt omgezet in een afbetaling om het in eigendom te krijgen.

URGENTIE

Degenen die een stuk terrein willen om een eigen huis te bouwen, zullen deze sneller dan ooit tevoren krijgen. Op basis van de urgentielijst van *Plan Nacional di Vivienda*, kunnen gezinnen binnen drie á vier maanden een stuk terrein krijgen en hun bouwtekening zal binnen één maand goedgekeurd worden. Afhankelijk van het inkomen kan het gezin 100 procent financiering krijgen. Aldus het persbericht van de voorlichtingsdienst van de ministerraad.

Start verkoop volkswoningen

■ *ORANJESTAD — Op het kantoor van de FCCA vond ten overstaan van notaris Faride Tjon Ajong de verkoop plaats van de eerste volkswoningen aan de bewoners hiervan. De verkoop van de eerste vijf huizen werd met het nodige ceremonieel verricht in het bijzijn van minister Watty Vos van Publieke Werken en Volkshuisvesting, premier Henny Eman, minister Glenbert Croes, de directie-leden van de FCCA en Domeinbeheer en de vijf kopers. Direkt hierna volgde de verkoop van een totaal van 127 andere volkswoningen. In de komende weken volgt de rest van de 300 verzoeken voor een volkswoning. Elke bewoner kan een volkswoning kopen met financiering door de FCCA of contant.*

Opgedragen aan Eric Ponson

100-plus tennis vandaag op ARC

ORANJESTAD — Het 100-plus tennistoernooi, dat dit jaar voor de zesde maal georganiseerd wordt, is opgedragen aan Eric Ponson. Ponson mag terecht een van de *founding fathers* van het Arubaanse tennis genoemd worden; zijn zoons Kenneth en Frans zijn beiden Arubaanse kampioenen. Het Toyota 100-plus toernooi begint vandaag; 18 koppels, waarvan de gezamenlijke leeftijd meer is dan 100, spelen de hele komende week 's avonds op de Aruba Racquet Club.

Er wordt gespeeld in vier poules. Vier teams, waaronder de twee winnende teams, plus de *losers* finalisten en een extra *draw*-winnaar, komen het weekeinde van 28 en 29 oktober op de Aruba Racquet Club uit tegen vier winnende 100-plus teams van Curaçao.

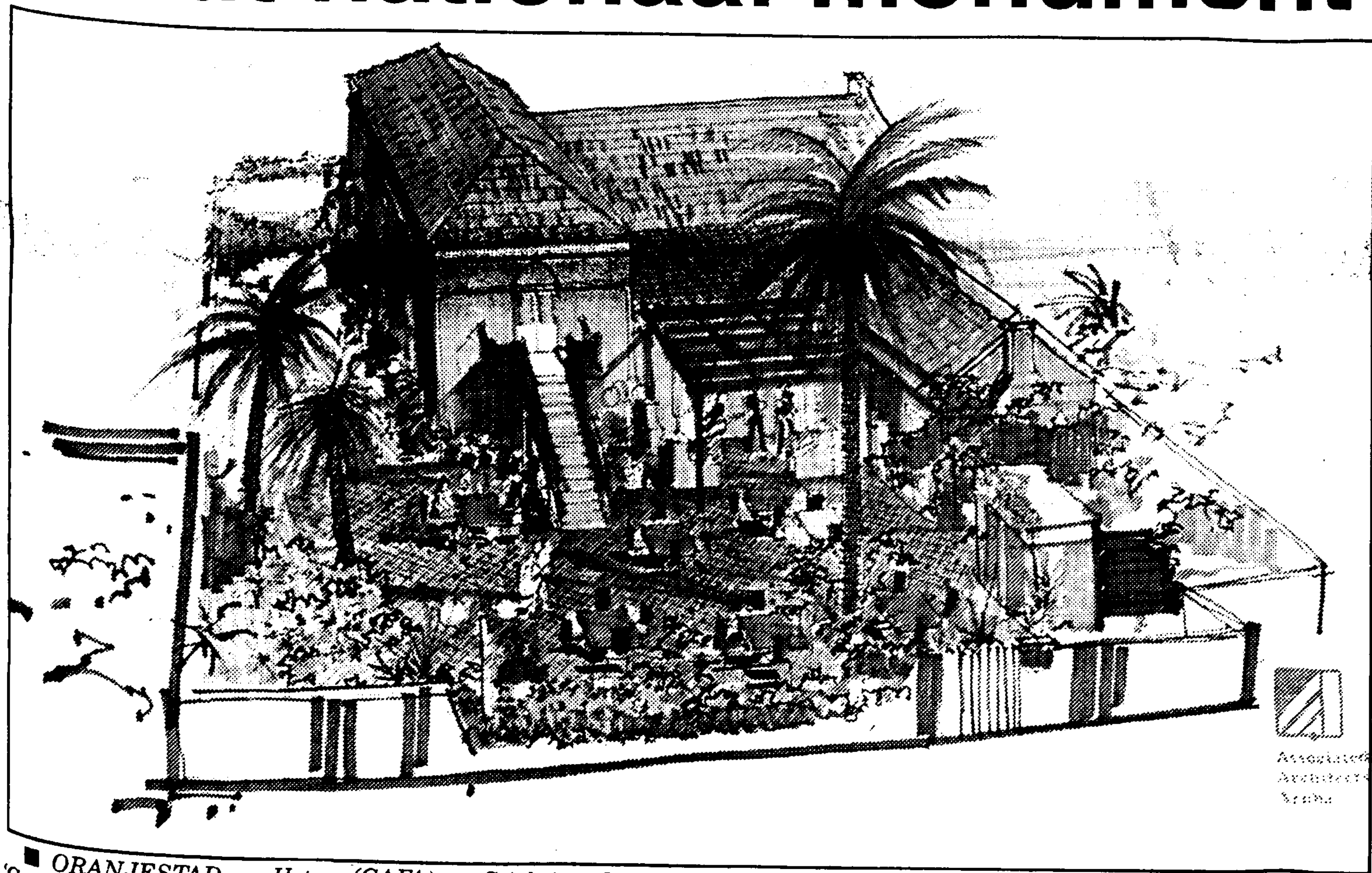
Datzelfde weekeinde wordt ook door de dames gespeeld: Wil Flanegin/Tina van Damme en Jenny Olmtak met dochter Renita Gottenbos komen uit tegen de winnende 80-plus teams van Curaçao.

Eric Ponson (56) speelt deze maal samen met Ben Trappenberg (67); samen halen zij de 100 ruim. Ponson vertelt over zijn tenniscarrière: "Vroeger deed ik allerlei sporten: baseball, softball, voetbal, basketbal en tennis natuurlijk. Ik tennis al ruim veertig jaar; vroeger bij de Caribe Club en in het Lago Sport Park."

Sinds 1977 heeft Ponson een tennisbaan achter zijn huis. 's Avonds wordt op Meiveld (zoals Ponson's club heet) door de heren gespeeld. 's Ochtends zijn de dames aan de beurt. Ponson's vrouw Irene, waar hij al 35 jaar mee is getrouwd, is een enthousiaste speelster. Schoonzus Adelaida is wedstrijdleidster van de Aruba Lawn Tennis Bond; als Meiveld toernooien organiseert, maakt zij de *schedules*.

Het 100-plustoernooi is inmiddels niet meer weg te denken uit de Arubaanse tenniskalender. Het is een echt *fun*toernooi, waaraan ook de oudere spelers met plezier kunnen meedoen. Aruba's oudste speler is Captain Zee; hij is pas een paar jaar geleden gaan tennissen, en speelt geen wedstrijden. Maar Aruba heeft een aantal oudere spelers, die bijzonder sterk wedstrijd spelen: Ernst Mohammed, Percy Denz en Elio Tromp om een paar te noemen. Deze spelers zijn allen in de 70.

Casa de la Municipalidad wordt nationaal monument

■ *ORANJESTAD — Het 'Casa de la Municipalidad' had toentertijd een cultureel café kunnen worden, wanneer in 1989 de plannen van de Stichting Centro Arubano pa Formacion di Adulto (CAFA) en Stichting Onderwijsorganisatie- en Onderwijsmanagement (SOO) waren doorgegaan. CAFA en SOO hadden een groot projekt in elkaar gezet: restauratie van het pand aan de Schelpstraat tot cultureel café. Na reconstructie zou men dan kunnen beschikken over een leslokaal, een bar/café, expositieruimten, een keuken, kantoren voor de beheerder en secretariaat, een bibliotheek, een archief en een grote tuin met openlucht terras. Maar om onbekende redenen, althans voor deze krant, heeft het project toen geen doorgang gevonden.*

ORANJESTAD — De regering maakte onlangs de restauratie bekend van een aantal panden in de Wilhelminastraat en Schelpstraat. Het beruchte *choller*huis in de Wilhelminastraat gaat fungeren als het Bevolkingsbureau en stadhuis, Huize Ecury en het aangrenzende pand worden gerestaureerd tot nationaal monument.

Laatstgenoemd pand, bekend als 'Casa de la Municipalidad' (CdM) had ook een cultureel café kunnen worden, wanneer in 1989 de plannen van de Stichting Centro Arubano pa Formacion di Adulto (CAFA) en Stichting Onderwijsorganisatie- en Onderwijsmanagement (SOO) waren doorgegaan. CAFA en SOO, die probeerden door structurele samenwerking een centraal vormings- en scholingsinstituut in stand te houden, hadden in 1989 een groot projekt in elkaar gezet: restauratie van het CdM aan de Schelpstraat.

Na reconstructie zou men dan kunnen beschikken over een leslokaal, een bar/café, expositie ruimten, een keuken, kantoren voor de beheerder en secretariaat, een bibliotheek, een archief en een grote tuin met openlucht terras. De totale investering zou 1.040.552 florin bedragen. Maar om onbekende redenen, althans voor deze krant, is het project niet doorgegaan.

CAFA en SOO waren toentertijd van mening dat een eigen onderkomen voor het ontwikkelen van activiteiten op het gebied van de volwasseneducatie bij zou dragen tot het institutionaliseren van deze tak van educatie op het eiland. Een eigen onderkomen is ook in het belang van de uitbouw van beide instellingen.

Een eigen onderkomen is ook bevorderlijk voor wat genoemd wordt de *informal education*, vooral waar het betreft het exploiteren van het gebouw in de vorm van een cultureel café. Uitgangspunt hierbij was dat de exploitatie van het een en ander de educatieve doelen van de stichtingen diende te ondersteunen. Het café was ook bedoeld om onder een breed publiek de culturele vorming te bevorderen.

CdM bestaat in feite uit twee in elkaar gebouwde panden, een met een opgang op de begane grond en een met toegang via een buitentrap naar de 1ste verdieping. Beide panden bezitten de voor die tijd zo kenmerkende zadeldaken met kruispannen en inpandige goot die aan de buitenzijde een decoratief element in de gevel vormt. Rondom de ramen komt de typische sierrand voor, in dit geval beaccentueerd door een verhoogde sierboog in het pleisterwerk. De ramen zelf zijn van vroegere bekende houten louvre draairamen. Het pand met toegang op de 1ste verdieping had aan de voorzijde een houten balkon op typische zuilen. Aan de achterzijde zijn een aantal bijbouwen waarvan een een schoorsteen heeft die zo typerend zijn voor de lokaal bekende *cunucu*-ovens.

Over de historische achtergronden van dit pand staat in het projectdossier van CAFA en SOO te lezen, dat in de volksmond het onderhavig pand lange tijd bekend stond onder de naam Casa de la Municipalidad. Hiermee werd aangeduid dat de bewoner van dit pand werkzaamheden verrichtte voor de gemeenschap.

De bewoner, Abelardo Henriquez (geboren 10 maart 1875 en overleden op 6 februari 1956) was een zeker voor die tijd zeer 'geletterd' en veelzijdig ontwikkeld man. Hij kreeg privé-les van een zekere Kuiperi uit Curaçao. Niet alleen beheerste hij vijf talen, maar daarnaast was hij ook kleermaker en bespeelde hij zijn geliefde viool met hartstocht. Op grond van zijn talenkennis fungeerde Henriquez als vertaler voor de mensen die bij hem kwamen. Daarnaast hielp hij de mensen met het invullen van belastingpapieren en andere belangrijke documenten. Vandaar ook de benaming van het pand 'La Casa de la Municipalidad'.

Als welgestelde zelfstandige ondernemer, eigenaar van schepen die verbindingen onderhield met Venezuela, was Henriquez een veelgevraagde persoon als peetvader voor velen in de Arubaanse gemeenschap. De namen van de peetkinderen werden door hem minutieus bijgehouden. Volgens de erfgenamen van Henriquez is het pand aan de Schelpstraat 115 jaar oud.

Santa Rosa in teken van Wereldvoedseldag

ORANJESTAD — Gisteren stond de gebruikelijke open dag van de Directie Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV te Santa Rosa) in het teken van de Wereldvoedseldag, 16 oktober. Het centrale thema was voedselzekerheid. Men kon informatie krijgen, eigen produkten verkopen en het geheel werd opgeluisterd door een muziek en een echte 'caha di orgel'.

Naast de gebruikelijke verkoop van zaden, planten, groenten en fruit, en een bezoek aan de varkens-, schapen- en geitenstallen, stond deze dag in het teken van de voeding. Er waren hapjes, snacks en andere etenswaren te krijgen. Behalve sandwiches, waren er ook *soppi pesca*, broodjes met vis en krab, *carni stoba*, *cabrito stoba*, geroosterde kip, *pan bati*, *johnny cake* en meer snacks te krijgen.

De 'Asociacion di Nutricionista y Dietista Arubano' (ANDA) had vers geperste *lamunchi-punch*, tamarinde siroop, wortelcake en bananencake om in een gezond sfeertje te blijven. Tegelijkertijd kon men hier terecht voor advies met betrekking tot overgewicht. Om bij het centrale thema te blijven: er was in het geheel géén sprake van voedselonzekerheid. Ook werden allerlei kruiden verkocht en was er een tuincentrum vertegenwoordigd.

Speciaal voor deze dag had Santa Rosa een expositie opgesteld om belangstellenden te informeren over hetgeen deze Directie uitvoert. Met foto's, tekst en voorwerpen werd duidelijk gemaakt waar de diverse afdelingen van Santa Rosa zich mee bezig houden. De verschillende afdelingen zijn: tuinbouw (groente en fruit), veeteelt (runderen, schapen en geiten), het bouwen en onderhouden van dammen en *tankis*, landbouw, verbouw van lokale planten, visserij en het marktgebeuren.

Ook werd bekend gemaakt dat Santa Rosa betrokken is bij een nieuw project met betrekking tot volkstuintjes. Deze worden ingedeeld bij nieuwe verkavelingsplannen. Het is de bedoeling dat Arubanen gestimuleerd worden een eigen *hofi* te onderhouden. Verder is Santa Rosa bezig met de opzet van een (educatieve) kinderboerderij.

De eerste dieren liepen al vrolijk rond, tot groot vermaak van iedereen. Voor de twee ezels die de kinderboerderij van Santa Rosa rijk is, mochten de kinderen een naam verzinnen. Al met al was het een druk bezochte dag en hebben zowel de organisatoren, als deelnemers en bezoekers enorm genoten. Kortom: zeker voor herhaling vatbaar.

Overval op Coastal pompstation

ORANJESTAD — Omstreeks zeven uur werd Aruba vanmorgen opgeschrikt door een gewapende overval door drie Spaanssprekende jongemannen op het Coastal (voormalig Esso) Servicecenter aan de L.G. Smith Boulevard. Het drietal ging er met een geldkistje vandoor, met daarin een nog onbekend geldbedrag. Nadere bijzonderheden ontbreken aangezien het onderzoek in volle gang is.

In de overvalzaak op het juweliersbedrijf Colombian Emeralds zijn enige personen aangehouden, die op het moment worden verhoord. In verband met de moordzaak op zakenman Jules Nieuw zijn ook enige aanhoudingen verricht. Het is moeilijk om in dit stadium van de onderzoeken van de politie nadere inlichtingen te krijgen. De politiewoordvoerders waren vanmorgen - ondanks herhaalde pogingen - niet voor commentaar bereikbaar.

Verklaring Rudy Croes op radio

ORANJESTAD — MEP-statenlid Rudy Croes, die na het MEP congres waarin Nelson Oduber tot leider werd gekozen, enige tijd in het buitenland vertoefde, is op Aruba teruggekeerd. Na afloop van het congres verklaarde hij nog geen verklaringen te wilen afleggen. Maar nu hij weer op Aruba is, zal hij morgen om 11.00 uur voor het radiostation TOP 95 een verklaring afleggen. Hij heeft de afgelopen dagen met zijn aanhangers vergaderd, maar was niet voor commentaar bereikbaar.

MEDEDELING

In het kader van onderhoudswerkzaamheden die KODELA moet verrichten aan haar **filiaal te BARBER**, zal deze in de periode **van 16 oktober tot en met 9 november 1995 gesloten** zijn.

Wij verzoeken u rekening te houden met de situatie en rekenen op uw begrip.
Het doel van onze inzet is uw gemak.

U kunt tijdelijk gebruik maken van de kantoren van Otrobanda en Sta. Rosa en spoedig te...Sta Maria.

UITBETALING SURPLUS PENSIOENFONDS CD[illegible]

Zoals bekend heeft de bewin[illegible] voorschot uit te keren. D[illegible] uitbetaling[illegible]

Datum	18 okt.	19 okt.	20 okt.	23 okt.	24 okt.	25 okt.	26 okt.	27 okt.
Eerste letter achternaam	A, B	C, D	E, F, G	H, I, J	K, L	M	N, O, P, Q, R	S, T, U, V, W, Y, Z

Dit impliceert dat indien de achternaam van een persoon met een "A" begint, hij/zij de check op 18 okt[illegible] aanstaande kan ophalen, en indien zijn/haar achternaam met een "M" begint de ophaaldatum 25 okt[illegible] aanstaande is.

Personen die gehuwd waren c.q. samenwoonden met een ex-deelnemer en daarna gescheiden zijn c.q. samenwoningsverband hebben verbroken terwijl wij hiervan op de hoogte waren voordat onze brief [illegible] juli 1995 aan alle ex-deelnemers verzonden werd, dienen hun checks op te halen op de datum waarop [illegible] (een ons doorgegeven en dus door ons geregistreerde) achternaam volgens schema aan de beurt is. Slechts de checks die volgens schema op een bepaalde datum opgehaald dienen te worden, zullen op die d[illegible] beschikbaar zijn op de plaats van uitbetaling. Als gevolg hiervan kan niemand zijn/haar check op een [illegible] **aangewezen datum ophalen.**

Er zal alleen met checks en niet in kontanten worden afgerekend.

Alle personen dienen een geldig identiteitsbewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart Burgerlijke S[illegible] bij zich te hebben om zijn/haar check te incasseren.

Plaats van uitbetaling: **Gebouw "Fundashon Patrimonium" (van CGTC), Hoogstraat 52, tegenover FEKOSKAN**
Tijd: **8.00 uur - 11.30 uur 's morgens**

Zoals bekend zal het de bewindvoerder niet mogelijk zijn om iedereen te betalen. Dit komt o.a. door[illegible] verzekeringsmaatschappij te kennen heeft gegeven niet eerder dan 2 december a.s. de herberekening [illegible] premiereserve als gevolg van de volgende mutaties te kunnen opleveren:

- alle echtscheidingsgevallen die aan de bewindvoerder of via pagina 5 van onze brief d.d. 6 juli 1995 [illegible] alle ex-deelnemers verstuurd is of later telefonisch doorgegeven werden;
- overlijdensgevallen van vóór 31 december 1993 die aan de bewindvoerder of via pagina 5 van onze brie[illegible] 6 juli 1995 die aan alle ex-deelnemers verstuurd werd of later telefonisch doorgegeven werden.

Een persoon die gescheiden is c.q. zijn/haar samenwoningsverband heeft verbroken, terwijl wij hiervan o[illegible] hoogte waren vóór het versturen van onze brief d.d. 6 juli 1995 aan alle ex-deelnemers, kan wel zij[illegible] check ophalen.

In overlijdensgevallen waarbij de ex-deelnemer geen weduwe/weduwnaar heeft achtergelaten zal u[illegible] taling voorlopig ook niet mogelijk zijn.

Met ex-deelnemers die per 31 december 1993 gehuwd waren of samenwoonden en als zodanig erkend w[illegible] werden door CDM terwijl pagina 4 van onze brief d.d. 6 juli 1995 die aan alle ex-deelnemers verstuurd is [illegible] niet getekend werd door de desbetreffende echtgeno(o)t(e)/partner zal ook nog niet afgerekend ku[illegible] worden.

Ten aanzien van beslagleggingen is afrekening ook nog niet mogelijk. Deze beslagleggingen zullen zo[illegible] volledig door ons verwerkt zijn kunnen worden afgewikkeld.

De bewindvoerder hoopt dat iedereen zich aan het schema zal houden zodat het uitreiken van de checks z[illegible] mogelijk kan geschieden.

drs. W.J. Curiel R.A.
Bewindvoerder

Abraham wil overlegorgaan nieuw leven gaan inblazen

KRALENDIJK.- Gedeputeerde Jopi Abraham, onder wie Staatkundige Structuur valt, wenst dat het Overlegorgaan Staatkundige Structuur (OSS) nieuw leven wordt ingeblazen . Abraham moemde het voorbestaan van de OSS erg belangrijk nu er binnen afzienbare tijd beslissingen zullen vallen op het terrein van de Staatkundige Structuur.

Het Overlegorgaan Staatkundige Structuur werd begin 1993 op initiatief van de Kamer van Koophandel gereactiveerd. In de O.O.S waren 14 sociale en politieke organisaties vertegenwoordigd. Het overlegorgaan bestond al sedert 1975. Op 1 november 1983 werd dat orgaan geëlimineerd en op basis van de politieke veranderingen opnieuw ingesteld door de toenmalige bestuurspartij de Partido Democratico Boneriano (PDB).

Tijdens de bestuursperiode van de Union Patriotico Boneriano (UPB) kende het Overlegorgaan moeilijke tijden. De toenmalige gedeputeerde van Staatkundige Structuur, liet zich aan de O.O.S. niet veel gelegen liggen. Daarin kwam wel enige verandering, toen Jopi Abraham in juni 1993 in het overlegorgaan werd benoemd. Toch was de O.S.S. niet in staat voldoende invloed uit te oefenen op de toenmalige gedeputeerde die met Staatkundige Structuur was belast

RAPPORT

Gedeputeerde Abraham wijst er op, dat nu de Landelijke commis- sie in juli 1995 het Model voor een geherstructureerd Nederlands-Antilliaanse staatsververband heeft aangeboden, de betrokken partijen zich aan het daarin vermelde schema zullen moeten houden om tenslotte tot de gewenste eindbeslissingen te kunnen komen op staatkundig terrein.

Opnieuw liet Abraham weten, dat hij het van groot belang achtte, wanneer de bevolking bij het gehele veranderingsproces betrokken zou zijn. In een interne vergadering van de eilandsraad heeft het Bestuurscollege de zaak al aan de orde gesteld. Abraham wijst er nogmaals op, dat de bevolking nooit voldoende informatie heeft gekregen over de besprekingen die ex-gedeputeerde Ramoncito Booi en de fraktieleider van de Paboso over de toekomstige staatkundige structuur hebben gevoerd in Nederland.

Overigens beschouwt Abraham de O.S.S. niet als een adviserend lichaam. In de commissie zitten vertegenwoordigers van de eilandsraad, de staten, de vakbonden, sociale , culturele, religieuze organisaties, vrouwenorganisaties en het bedrijfsleven, zegt Abraham die een zo breed mogelijke basis zoekt om over de staatkundige structuur te discussiëren. Dit zal een open discussie moeten worden die de bevolking de gelegenheid geeft via hun organisaties deel te nemen. Dan pas kunnen we in mei volgend jaar in de eindfase van de Ronde Tafel Conferentie (RTC) tussen de Antillen, Aruba en Nederland tot een definitief akkoord komen.

VERANDERINGEN

In het nieuwe overlegorgaan zullen enkele veranderingen komen. Abraham stelt onder andere voor, dat het Overlegorgaan Staatkundige Structuur een eigen gekozen voorzitter heeft en niet de gedeputeerde van Staatkundige Structuur als voorzitter qualitate qua. Ook denkt Abraham er over om een eigen secretariaat beschikbaar te stellen, waardoor het Overlegorgaan effectiever en optimaal kan werken.

AGENDA

Politie:	110
Brandweer:	110
Taxicentrale:	8845
Hospitaal:	114
Bejaardentehuis:	8350
WEB nv:	115
Telbo/Landsradio:	7000
Informatie:	119
Storing:	120
Aanname telegram:	121
Aidslijn (ma.+di. 19.00-20.00 uur):	7055

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek:
Kralendijk:
ma. van 14.00-18.00 uur; di. t/m do. van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; vri. van 08.00-12.00/14.00-17.30 uur.
Rincon:
wo. van 14.00-18.00 uur en vri. van 14.00-17.30 uur.

POSTKANTOOR
(openingstijden)
zegelverkoop:
Kralendijk (tel.: 8508): ma. t/m do. van 07.30/12.00.13.30-17.00 uur; vri. van 07.30-12.00/13.30-16.00.
Rincon (tel.: 6214): ma. t/m vri. van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur.
geldloket:
(postwissels, Postspaarbank, Sigu-cheque en Giro Betaalkaart)
Kralendijk en Rincon: ma. t/m vri. van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel (tel. 8896).
Rotary: wo. 12.30 uur - Restaurant Jardín Tropical (Shopping Center La Terraza).

BRIDGECLUB UPS & DOWNS
Voor inlichtingen kan men terecht bij wedstrijdleider **F. de Wit (tel. 5398).**

SLACHTHUIS LVV
(tel. 4393)
open van ma. t/m vri. van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

DIERENARTS
(Kaya Lagoen 24-A, Antriol, naast Dierenasiel)
spreekuren ma., wo. en vri. van 13.30-14.30 uur en volgens afspraak.
Voor **spoedgevallen** gelieve tel. 4255 te bellen (A. Binksma, J.R. Jansen, R.J.M. van Gent en A.W. Joma).

STICHTING DIERENASIEL BONAIRE
Bonaire Animal Shelter Foundation
(Lagunweg 26. Tel. 4989)
openingstijden ma. t/m za. van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur.

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
Aanvangstijd kerkdienst: **zo.** om 18.00 uur - Kaya Meimei 36.

KLACHTEN/BEZORGING:
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel. 8204; na 18.00 uur: 8342).

TV-11
(kanaal 11)

MAANDAG: 16.00 Super Atardi Felis; 18.00 G.I. Joe; 18.30 Pink Panther; 19.00 Magazin; 19.30 Informador 11; 20.00 Ocurrió Así; 21.00 Sevcec; 22.00 Sine den bo Kas; 23.30 Journal; 24.00 Sluiting.

Georganiseerd door FCCA op Curaçao

BCA naar cruise conference

KRALENDIJK.- De Bonaire Cruise Association zal de jaarlijkse conferentie van de Florida Caribbean Cruise Association bijwonen. Die wordt gehouden in Curacao van 25 tot 27 oktober. Voor de leden van de BCA een gelegenheid om met sleutelfiguren van de aan de FCCA gelieerde rederijen kennis te maken. Tot die rederijen behoren onder andere bekende cruiselijnen zoals de Holland America Line, de Princess Cruises, de Cunard Line, de Dolphin Cruise Line en de Seawind Cruise Line. Rederijen die de laatste jaren ook Bonaire in hun schema van havens hebben opgenomen. Tijdens de conferentie zijn er onder andere panelvergaderingen waar over marketing , verkooptechnieken en excursies voor de passagiers gesproken kan worden.

Kon (BCA) werd 24 februari van dit jaar opgericht. Bijna alle aan het cuirsetoerisme gelieerde organisaties zijn lid. Dat zijn behalve de TCB en de Bonhata ook de Kamer van Koophandel (K.v.K.), de Vereniging van Bedrijfsleven Bonaire (VBB), de Bonaire Port Services (BPS), de Bonaire Shipping Company (BSC) en de Maduro Shipping. Het voornaamste doel van de BSA is aandacht te besteden aan de rederijen die eigen passagiersschepen hebben. Het eerste officiële optreden van de BCA was vorige jaar begin maart, toen een delegatie van de Associatie deelnam aan de in Miami gehouden beurs voor het cruise- toerisme Sea Trade.

Bonaire-getrouw ging dat overigens niet zonder problemen, aangezien de voorzitter van de K.v.K. bezwaar maakte dat ook de directeur van de Tourism Corporation Bonaire (TCB) deel uit maakte van de delegatie. Een bezwaar dat overigens geen gevolgen had voor de UCB-directeur Ronnie Pieters. Belangrijk voor de BCA is, rederijen er van bewust te maken, dat Curaçao en Aruba in vele gevallen al in het vaarpakket van de maatschappijen zijn opgenomen. Bonaire zou daar een combinatie mee kunnen vormen. Overigens is de BCA zich wel bewust, dat de promotie van Bonaire als cruisebestemming veel geld zal gaan kosten. De geografische ligging van Bonaire is namelijk tamelijk ver verwijderd van de populaire routes die de cruiseschepen gewoonlijk varen.

Afgelopen maand kreeg Bonaire verrassend bezoek van enkele cruiseschepen, die overigens niet op het programma stonden. Dat bezoek was te danken aan het opvallend aantal orkanen dat de normale vaarroutes van de cruiseschepen teisterde. Het aantal schepen dat in 1995 Bonaire aandeed was bedroevend laag. In het hoogseizoen staan maar 3 schepen op het programma die Bonaire nog nooit hebben aangedaan. Dat is op 8 december de Crystal Harmony die met 460 passagiers naar Bonaire komt en wordt afgehandeld door Maduro. Op 28 december komt het Nederlandse schip Maasdam met 1266 passagiers en 31 december meert de Triton met 855 passagiers af aan de pier van Kralendijk. De op 28 december arriverende Sagasford (620 passagiers) was al eerder op Bonaire geweest. Voor de rest van het jaar moest Bonaire het doen met de wekelijkse komst van de Freewinds.

KRALENDIJK.- Voor de elfde maal werd op Bonaire de regattaloop georganiseerd door Comcabon. Sponsor was de ABN-Amrobank. Er was een record-aantal deelnemers. Bij de dames werd Alexandra de Snoo winnares in een tijd van 19.49. Haar naaste belager was Linda Baker die voor de 5 kilometer 27.55 nodig had. Bij de heren won Earon Rosario in een tijd van 16.20. Het dichtst in zijn buurt kwam Ubaldo Theodora met een tijd van 17.20. Bij de senioren maakte Rene Hakkenberg met 24 rond de beste tijd. Op de foto's de deelnemers en de beide winnaars Alexandra de Snoo en Earon Rosario, die ook 'over all' winnaar werd.

ABN/AMRO-loop groot succes

KRALENDIJK — Voor de eerste maal in de elfjarige traditie van het organiseren van een wedloop door KomKaBon trad de ABN-AMRO Bank als sponser op van de wedloop die gehouden werd over een afstand van vijf kilometer op woensdag 11 oktober j.l. Maar liefst 74 sportieve personen in verschillende leeftijden en seksen verschenen rond zes uur onder ideale weersomstandigheden, weinig wind, geen zon en een heerlijke temperatuur aan de start bij de ABN-AMRO Bank aan de Kaya Grandi om hun krachten te meten.

Earon Rosario legde het parcours, dat maar met moeite door de poli- tie vrij gehouden kon worden vanwege de enorme drukte, in slechts 16 minuten en 20 seconden af en werd hierdoor de overall winnaar. Zo werd de bekende wedloopster Alexandra de Sno in de groep tot 29 jaar met 19 minuten en 48 seconden de winnares van deze wedloop. Als tweede eindigde in deze leeftijdsgroep Denise Corazpe. In de groep van dertig jaar en ouder finishte Linda Baker als eerste en werd Elisabeth Vos tweede en Mikel-Ann Hall derde. In de groep heren jongens van 8-10 jaar arriveerde Nielsen Offerman als eerste, Javier Anthony tweede en Emili en Kruythoff als derde.

In de leeftijdsgroep van elf- en twaalfjarigen kwam Rudy Eybrecht als eerste binnen, gevolgd door Alvaro Martines en werd Ricky Silberie derde. Inok Melaan werd eerste in de leeftijdsgroep van 13-tot 15-jarigen en Javier Martinus tweede. In de leeftijdsgroep van 16-tot 19-jarigen liep Julius Silberie als eerste binnen, Roderick Boekhoudt als tweede en Jairzinho Alberto als derde. Bij de groep van 20 tot 29 jaar werd Earon Rosario overwinnaar, Ubaldo Theodora tweede en Giovanni Soliano derde. In de groep van 30-tot 39-jarigen werd Jan van de Nobelen eerste, Rob Schut tweede en E. Anthonia derde. In de groep van 40 tot 44 jaar werd Dr. Octavio Cervantes eerste, Balbino Anthony tweede en Eman Espinoza derde.

Tenslotte in de groep van 45 jaar en ouder finishte als eerste René Hakkenberg, waarna Egidio Frans als tweede binnenliep en Willie Gereats zich als derde klassificeerde.

De EHBO/Rode Kruis verleende traditiegetrouw haar zeer gewaardeerde assistentie. De winnaars en winnaressen van deze door de ABN-AMRO Bank georganiseerde wedloop, ontvingen als aandenken aan deze wedloop uit handen van een van de medewerksters van deze bank een T-shirt en de voor hun plaatsing bijpassende trofeeën.

Cursus hygiëne van start

KRALENDIJK — op maandag 16 oktober a.s. gaat er onder auspiciën van het Bonaire Tourism Training Center een training van start over gezondheid en hygiëne. Aan deze training kunnen personen die in hun dagelijks werk te doen krijgen met voedsel, hetzij importeert, in ontvangst neemt, bewaart, snijdt, kookt of opdient, deelnemen. Wanneer de deelnemers deze cursus hebben gevolgd, hebben zij een betere kennis van de theorie, de aanpak en de noodzakelijke vaardigheid voor een optimale gezonde en hygiënische verwerking van voedsel.

De training zal verzorgd worden door een 'Senior Trainer' van de Haagse Hotel School uit Nederland. Zoals het BTTC vanaf het begin heeft aangetoond toen het van start ging met trainingen voor mede- werkers in de toeristische sector, zal ook deze training op zeer hoog niveau staan. Er is een beperkt aantal plaatsen en verschillende hotels, restaurants, invoerders van voedsel en vleeshouwerijen hebben zich reeds laten inschrijven, zodat hun medewerkers aan deze cursus kunnen deelnemen. Maar mochten er nog personen zijn, die geïnteresseerd zijn, dan kunnen zij zich telefonisch onder nummer 2886 met het BTTC in verbinding stellen voor nadere informatie.

Klachten / bezorging:
Shon Ma Carolina
Blvd J. Abraham 15
(na 18.00 uur: 8342)

Suikerspin oorlog in Harbour Mall

KRALENDIJK.- In februari 1995 zijn er afspraken gemaakt tussen enerzijds de eigenaar van de Harbourside Shopping Mall en Colombo en anderzijds de exploitant van de 'fast food' keten Kentucky Fried Chicken dat er geen suikerspinnen verkocht mochten worden door de KFC. Volgens Corombo blijkt KFC te kwader trouw. Ondanks de gemaakte afspraken verkoopt KFC toch suikerspinnen. Dat doet de KFC voor een goed doel. Maar dat doet in feite niets ter zake, vindt Colombo. Voor dat goede doel had Colombo zelf wel wat willen geven. Vijfduizend gulden aan aardappels om er patat van te maken. Het 'goede doel' was het dierenasiel, maar die wilde het aanbod niet accepteren. Die wil suikerspinnen van KFC en stelt nu Colombo in een kwaad daglicht, omdat die niets anders wil dat KFC zich aan de gemaakte afspraken houdt. Geen verkoop van suikerspinnen dus.

De eigenaar van de Shopping Mall vindt de suikerspin kennelijk ook tegen de afspraken en heeft KFC exploitant Jan van Tilburg laten weten, dat het verboden is om suikerspinnen te verkopen. Ook niet voor een goed doel. Overeenkomsten moeten nu eenmaal nagekomen worden, zeggen Colombo's exploitanten Jan Verboom en Cozzoli's Pizzeria Henk Bakhuis. De laatste staat volledig buiten de kwestie, zegt Verboom, hoewel naar zijn mening alle huurders van de shopping mall er belang bij hebben dat gemaakte afspraken gehouden worden.

Het is overigens niet duidelijk, waarom KFC geen kippepootjes verkoopt voor een goed doel. Colombo en Cozolli dragen het werk van het dierenasiel overigens een warm hart toe. Maar dan zonder suikerspin. De verklaring van Verboom en Bakhuis werd vrijdag de dertiende uitgegeven. Dan kon ook niet anders verwacht worden.

AC Milan domineert over Juventus

MILAN - AC Milan heeft de eerste slag in de Italiaanse voetbalcompetitie gewonnen. De koploper won gisteren met 2-1 van titelverdediger Juventus.

In San Siro moest AC Milan het stellen zonder de geblesseerden Roberto Baggio en Savicevic en de geschorste Albertini. De 83.000 toeschouwers zorgden met ruim 3,56 miljoen gulden voor een recordrecette in de Italiaanse competitie. Marco Simone en George Weah bezorgden de thuisclub in het eerste kwartier een 2-0 voorsprong. De thuisploeg domineerde, speelde aanvallend zoals in de beste jaren. De jaren van Marco van Basten, Ruud Gullit en Frank Rijkaard.

Juventus-coach Lippi vreesde een afgang en haalde in de 54e minuut zijn aanvallers Vialli en Ravanelli naar de kant. Hun vervangers Marocchi en Conte staan te boek als middenvelders.

Pas in de slotfase kon Juventus iets laten zien. Del Pierro maakte er in de 81e minuut 2-1 van, maar daar bleef het bij. "Misschien is dit niet zo heel slecht voor mijn ploeg", sprak Lippi. "We zijn nu wakker voor de *Champions League*-wedstrijd tegen Glasgow Rangers."

Eigenaar Silvio Berlusconi had weer even praatjes na de winst van zijn club. "Milan heeft aangetoond op dit moment veruit de sterkste ploeg in de Italiaanse *Serie A* te zijn."

Juventus raakte de tweede plaats kwijt aan Parma, dat met 1-0 van Udinese won. Stoichkov en Dino Baggio misten de eerste kansen, hun inzetten belandden tegen de lat. Melli, invaller voor de Bulgaar, kopte in de 76e minuut de enige treffer binnen.

Lazio boekte een moeizame overwinning op het Padova van Michel Kreek, hekkesluiter in de *Serie A*. Pas in de 73e minuut opende Rambaudi de score. Zes minuten later bepaalde Fuser de eindstand op 2-0.

Roy Hodgson haalde zijn eerste punt met Inter. De Engelse trainer kreeg vrijdag toestemming van Zwitserse bond, waar hij als bondscoach werkzaam was, naar Italië te verhuizen. Inter moet de coach die Zwitserland woensdag naar het EK leidde, in de zomer wel toestaan met de ploeg naar Engeland te gaan.

HODGSON

Inter had in Bergamo tegen Atalanta even uitzicht op de volle winst. En dat was verrassend omdat de ploeg vanaf de 55e minuut, na de rode kaart van Delvecchio, met tien man verder moest. Desondanks nam inter in de 71e minuut de leiding, dankzij Centofanti. Morfeo scoorde vijf minuten voor tijd tegen.

Sampdoria zakte nog verder weg in het klassement. De club van Clarence Seedorf liep tegen Piacenza in vijf minuten tegen drie tegentreffers op. Corini scoorde in de 16e minuut 1-0, piovani in de 17e 2-0, Caccia in de 21e 3-0. Na de rust scoorden Maniero en Mancini tegen. De gelijkmaker bleef echter uit.

Stand aan kop:

1	Milan	6-15
2	Parma	6-13
3	Lazio	6-12
4	Fiorentina	6-12
5	Napoli	6-11
6	Juventus	6-11
7	Vicenza	6-10
8	Inter	6-8
9	Udinese	6-8
10	Atalanta	6-8
11	Cagliari	6-7
12	Piacenza	6-7
13	Sampdoria	6-6
14	AS Roma	6-6
15	Torino	6-6

Atlanta Braves winnen 'pennant'

■ *ATLANTA - De Atlanta Braves zijn zaterdag kampioen geworden van de National League door een 5-2 overwinning op de Cincinnati Reds. De Braves wonnen de vier eerste wedstrijden van de playoff en wachten nu op het resultaat van de playoff van de American League tussen de Cleveland Indians en de Seattle Mariners om te zien wie hun tegenstander wordt in de World Series. Catcher Charley O'Brien (midden) was zaterdag de grote man van de Braves. Hij sloeg een homerun die goed was voor drie punten. Hier wordt hij op de thuisplaat begroet door teamgenoten Mike Devereaux (links) en Fred McGriff.*

Heerenveen blijft goed meedoen

DEN HAAG - Heerenveen draait goed mee op de vijfde plaats. De Friezen hadden in het Abe Lenstra-stadion geen enkele moeite met Sparta, 4-0. Tomasson had met twee doelpunten een belangrijk aandeel in de overwinning.

Roda JC lijkt met het oog op de Europa Cup-wedstrijd morgen tegen Benfica net op tijd in vorm te komen. Na vijf gelijke spelen en twee nederlagen behaalde de formatie van huub stevens zaterdag tegen FC Groningen de tweede competitiezege van het seizoen. De Limburgers wonnen door een doelpunt van Trost in de 75e minuut.

Vitesse blijft zoeken naar punten en vorm. In de Gelderse derby tegen NEC was de ploeg van Ronald Spelbos heel dicht bij de overwinning. In de negentigste minuut trok Poetilo de stand toch nog gelijk, 2-2.

In de Galgenwaard had FC Utrecht de vijfde nederlaag van het seizoen vooral aan zichzelf te wijten. De Utrechters verloren met 3-2 van Fortuna Sittard door drie verdedigingsfouten.

Go Ahead Eagles wacht nog altijd op de eerste thuisoverwinning. Ook tegen NAC lukte het niet. Het duel eindigde in 1-1. Bij De Graafschap bleef het schokeffect na het ontslag van Frans Körver achterwege. De Doetinchemmers speelden met gelijk (1-1) in en tegen Volendam.

Stand

1	Ajax	9-27
2	PSV	9-22
3	Willem II	9-19
4	Feyenoord	9-15
5	Heerenveen	9-15
6	Groningen	9-14
7	RKC	9-13
8	Roda JC	9-11
9	Sparta	9-11
10	Fortuna	9-11
11	NAC	9-10
12	FC Twente	9-9
13	Vitesse	9-9
14	FC Utrecht	9-8
15	NEC	9-8
16	GA Eagles	9-6
17	Graafschap	9-6
18	Volendam	9-6

'Wordt moeilijk tegen Leeds'

Geflatteerde overwinning PSV

EINDHOVEN - Dankzij René Eijkelkamp hoefde PSV zaterdag tegen RKC niet lang voluit te gaan. De laatste aankoop maakte een eind aan de Waalwijkse hoop met zijn tweede treffer vlak na de rust. Daarna mocht PSV zelfs nog naar 4-0 uitlopen.

De 4-0 zege was teveel van het goede voor PSV, dat drie dagen voor de Europa Cup-ontmoeting tegen Leeds toch te veel van het slechte liet zien. Dat erkende ook Eijkelkamp, zaterdag spelend voor de geblesseerde Ronaldo, na zijn tweede en derde competitietreffer voor PSV. "Als we dinsdag zo spelen, krijgen we het heel, heel lastig. Want die Engelsen, gesteund door die bloedfanatieke aanhang, kleunen er in. Ze gunnen ons echt geen tijd om eens rustig rond te kijken en om foutjes te herstellen."

Het begin was zaterdag goed voor PSV. Maar dat duurde maar 62 seconden. Linskens gaf op rechts de goede pass, Eijkelkamp **rondde rustig af: 1-0. "Gemakkelijker kun je het PSV niet maken"**, verzuchtte rkc-trainer Van Veen.

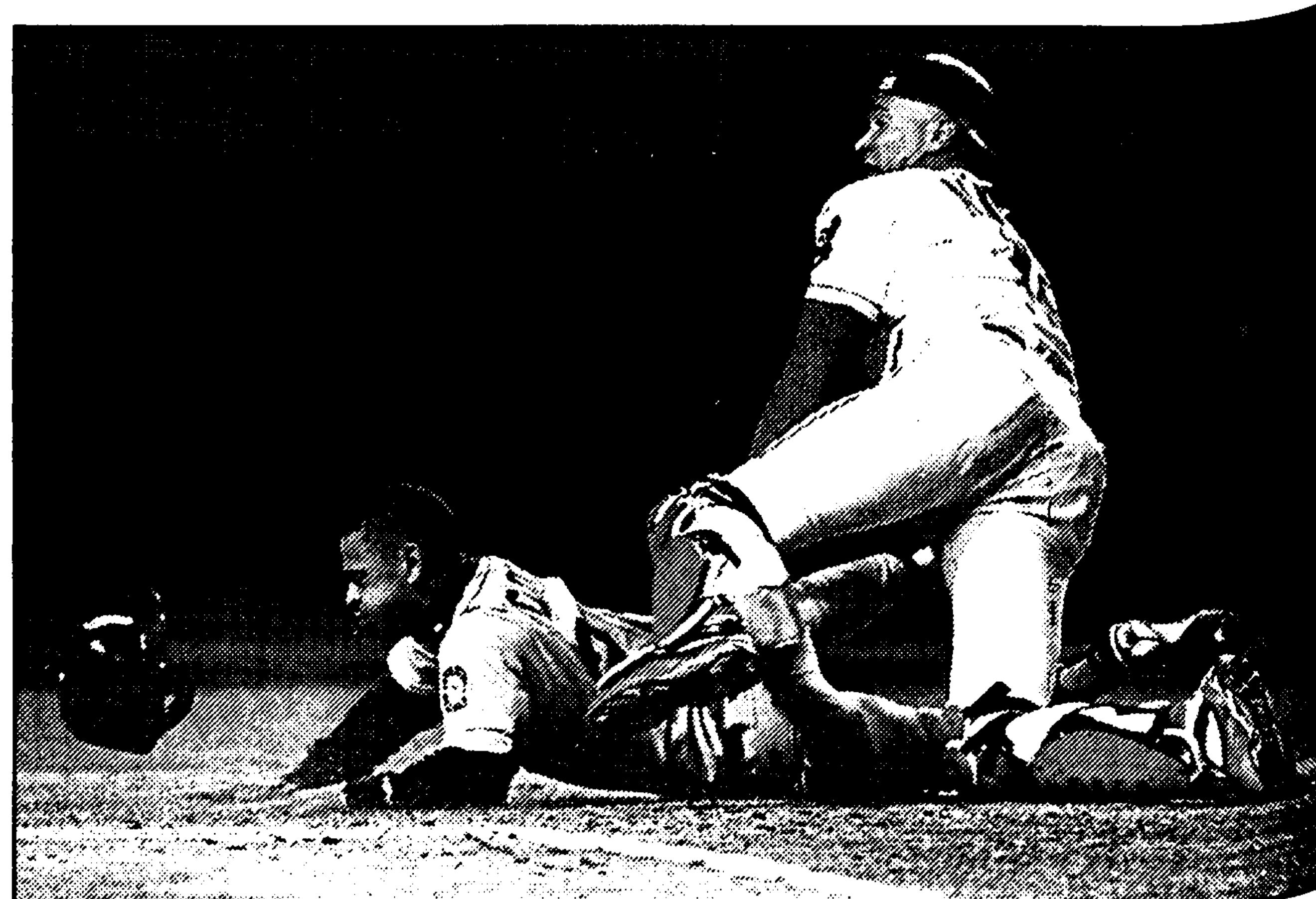
Dat was niet helemaal waar, want RKC maakte het de thuisploeg vervolgens nog knap lastig. "Ze speelden het positiespel in de eerste helft zelfs beter dan wij", wist Eijkelkamp. "Er was geen evenwicht op het middenveld. Jonk en Linskens gingen beiden de bal achter halen om op te bouwen", gaf Advocaat toe. De PSV-trainer haalde Linskens daarom al in de 36e minuut naar de kant, Hoekstra viel in.

RKC kreeg voor het fluitsignaal van arbiter Zuidema en een fluitconcert van het ontevreden Eindhovense publiek voor de rust een paar kleine kansjes op de gelijkmaker. Het doelpunt van Eijkelkamp in de 53e minuut, op aangeven van aanvoerder Numan, was voor RKC echter het breekpunt.

Cocu en Nilis -na een versierde strafschop van Cocu-bepaalden de eindstand op 4-0. "Twee doelpunten in een wedstrijd", peinsde Eijkelkamp. "Dat is me nog nooit gelukt". Zaterdag deed hij Ronaldo even vergeten. **"Dit is waar ik voor naar Eindhoven ben gekomen, hiervoor ben ik aangetrokken. Als ik elke keer dat ik aan de bak mag zo speel, vind ik het prima".**

Morgen moet Eijkelkamp op Europees niveau presteren. "Die Engelsen weten vast niet wat ze tegenover zich krijgen. Vorig jaar werd ik met Brugge in de kwartfinales door Chelsea uitgeschakeld. Maar ik speelde toen zo slecht dat ik vast niet ben opgevallen."

Indians met voorsprong naar Seattle

■ *CLEVELAND - De Cleveland Indians hebben zondag de vijfde wedstrijd in de playoff voor het kampioenschap van de National League met 3-2 gewonnen van de Seattle Mariners. Jim Thome zorgde in de zesde inning met een homerun voor de beslissende voorsprong in een spannend werpersduel tussen Orel Hersisher van de Indians en Chris Bosio van de Mariners. De Indians hebben in de serie nu een 3-2 voorsprong. Dinsdag vindt de zesde wedstrijd plaats in Seattle.*

Koplopers Spanje winnen

BARCELONA - Aan de kop van de stand in de Spaanse competitie is het afgelopen weekeinde hoegenaamd niets veranderd. De eerste drie clubs wonnen hun wedstrijden. Lijstaanvoerder Atletico Madrid bleef thuis maar net overeind tegen Deportivo la Coruña (1-0), nummer twee FC Barcelona (op twee punten) kwam thuis niet in de problemen tegen Athletic de Bilbao (4-1) en Español, derde op de ranglijst, mocht bij FC Sevilla met een zege van 3-0 huiswaarts keren.

Het verlies van Sevilla, dat het 90-jarig bestaan vierde, betekende tevens het ontslag voor de Portugese trainer Toni. Aan het eind van het vorige seizoen stuurde de Franse club Bordeaux hem ook al weg. Hulptrainer aLvarez neemt voorlopig de taken van Toni bij de ploeg van oud-Ajacied Oulida waar.

In Nou Camp, gevuld met 100.000 toeschouwers, was Bilbao geen partij voor de 'niños' van trainer Johan Cruijff. **Toni gaf FC Barcelona al in de negende minuut de leiding, maar daar bleef het in de eerste helft bij** ondanks een enorm overwicht voor de thuisclub waarbij doelman Busquets net zo goed op de tribunes had kunnen plaatsnemen.

Acht minuten na de rust slaagde Bilbao er zowaar in door Carlos Garcia op gelijke hoogte te komen. De vreugde bij de bezoekers was van korte duur. Al in de 64e minuut kwam FC Barcelona opnieuw op voorsprong door de 19-jarige De La Peña, vijf minuten eerder in het veld gekomen, uit een magistraal genomen vrije trap. Oscar (79e minuut) en Tabuenka (88e) zorgden voor de eindstand van 4-1.

Atletico behield voor 49.000 toeschouwers in het eigen Vicente Calderon-stadion het overzicht tegen La Coruña, dat dit seizoen nog niet bij machte is zich aan de middenmoot te ontworstelen. In de blessuretijd van de eerste helft had de keiharde duel zorgde de Argentijn Simeone voor de enige treffer na een hoekschop die de Serviër Pantic nam en Fresnedoso doorkopte. Het was de derde achtereenvolgende nederlaag voor Deportivo.

REAL

Real Madrid werkte zich wat omhoog uit de tweede helft van de ranglijst door een uitzege met 2-0 bij Salamanca. Zamorano scoorde in de 14e minuut en Amavista maakte in de 73e de tweede treffer voor de Madrilenen, die uit acht wedstrijden pas elf punten haalden.

Voor Español scoorden in Sevilla Urzaiz (2 x, waarvan eenmaal uit een strafschop) en Lardin. Valencia verzuimde voor eigen publiek halsstarrig de score op te voeren uit de karrevracht aan kansen. Daardoor eindigde het duel teleurstellend in 1-1. In de eerste helft had alleen Galvez een antwoord klaar op de openingstreffer van Pier.

Stand aan kop:

1	Atletico	8-22
2	Barcelona	8-20
3	Español	8-19
4	Compostela	8-16
5	Valencia	8-14
6	Gijon	8-13
7	Betis	8-13
8	Zaragoza	8-13
9	Bilbao	8-12
10	Tenerife	8-12
11	Real Madrid	8-11
12	Deportivo	8-10

Ronald Koeman mist duel tegen Ajax

TILBURG - Ronald koeman mist komende zondag de klassieker Feyenoord-Ajax in De Kuip. De 32-jarige libero van de Rotterdamse club kreeg zondag in het duel met Willem II (2-2) de rode kaart, na eerst al de gele kaart te hebben gezien. De oud-international wacht waarschijnlijk een flinke schorsing. "Heel vervelend allemaal", bekende Koeman. "De wedstrijden tegen Ajax behoren tot de leukste in een seizoen."

Vlak voor de ogen van arbiter Temmink ging Koeman na een krap uur in de fout. De routinier wilde een hoge bal aannemen, voelde zijn kwelgeest De Gier in zijn rug opkomen en bracht in een soort reflex zijn linkerelleboog naar achteren. De geslepen aanvaller van Willem II zakte met veel misbaar naar de grond. Temmink twijfelde geen moment en trok meteen de rode kaart.

"Hij stond er bovenop, dus hij zal het wel goed hebben gezien", sprak Koeman gelaten. "Maar van opzet was geen sprake. Ik wilde mezelf alleen maar in bescherming nemen. Daarom maakte ik mezelf breed. Ik voelde De Gier tegen mijn elleboog aankomen. Hij ging wel erg gemakkelijk naar de grond."

Koeman accepteerde zijn uitsluiting zonder veel protest. Maar bij het verlaten van het veld wierp hij nog wel zijn aanvoerdersband boos richting de grensrechter. "Ach, in de hitte van de strijd ga je soms te ver", doelde Koeman op zijn demonstratieve actie. "Ik moest me toch nog even op de arbitrage afreageren, want het niveau was weer eens laag. Maar goed, daar raak ik langzaam aan gewend."

De Gier, die in de eerste helft al botste met Koeman, sprak van een terechte beslissing van Temmink. Volgens hem maakte de ervaren Groninger vooral na de rust een geïrriteerde indruk. "Hij kreeg van mij minder ruimte dan in de eerste helft en dat zat hem duidelijk niet zo lekker", zei De Gier. "Bij dat duel om de bal voelde ik plotseling een klap in mijn nek. Ik was weliswaar nauwelijks aangeslagen, maar dat was ook niet zo belangrijk. Koeman heeft me wel degelijk geraakt en dat zag Temmink maar al te goed."

Na Koeman moest ook Dave Smits van Willem II **het veld vroegtijdig verlaten. De Tilburgse verdediger greep zich eerst aan Trustfull en later ook aan invaller Blinker.**

Haan spreekt van de borst natmaken

TILBURG - Voorzitter Jorien van den Herik koos Arie Haan ondermeer wegens diens frisse kijk op voetbal als de nieuwe trainer van Feyenoord. Van een heldere mening bij de oud-international was zondag in Tilburg nog niet veel te merken. Hij hield zich bij zijn eerste kennismaking met zijn nieuwe werkgever (2-2 tegen Willem II) nadrukkelijk op de vlakte.

Haan sprak van de borst nat maken, van de bakens verzetten en van een goede veldbezetting. Hij gebruikte veel woorden, maar zei weinig. Menig toehoorder dacht met weemoed terug aan voorganger Willem van Hanegem. De Kromme was een man van weinig woorden, maar wat hij zei, was vrijwel altijd interessant. "Gun me een beetje tijd", verontschuldigde Haan zich voor zijn ietwat plichtmatige analyse in het Brabantse land. "De eerste indruk heeft immers niet met de juiste te zijn."

De entree van Haan, die zijn intrek heeft genomen in een Rotterdams hotel en vandaag officieel met zijn werkzaamheden begint, had in het volgepakte stadion veel weg van een media-show. Vlak voor het begin van de wedstrijd meldde de geruchtmakende coach zich met Van den Herik op de tribunes. Fotografen en cameralieden vielen over elkaar heen om het glimmende en grijnzende duo voor de lens te krijgen. Haan en Van den Herik genoten zichtbaar van alle aandacht.

"De ploeg wil wel en dat is een belangrijk gegeven", zei Haan, zowel voor, tijdens als na de wedstrijd door journalisten belaagd. "Het team kwam sterk terug na een schlemielige achterstand. We hadden eigenlijk moeten winnen. Of ik zwakke punten heb gezien? Ja hoor, maar ik heb ook sterke punten geconstateerd. Of we teveel treffers tegen krijgen.? Ja, maar we scoren ook genoeg. Ik wil en kan nu nog geen openbaar oordeel vellen over de spelers. Dat zou niet eerlijk zijn."

Ook over zijn bezoek aan de komende Europa Cup-tegenstander Everton, zaterdag in de uitwedstrijd tegen Bolton Wanderers (1-1), liet Haan weinig los. "Een echte Engelse ploeg, met veel werklust en kopkracht. Het team zit echter in een moeilijke fase. Dat was aan het spel te zien. Als de Nigeriaan Amokachi met de nationale ploeg moet meedoen tegen Oezbekistan, dan zijn wij donderdag in elk geval van een groot probleem verlost."

Haan liet zich evenmin uithoren over zijn geforceerde breuk met POAK Saloniki, dat gisteren met 3-2 bij Panahaiki verloor. "De zaak ligt nu in handen van advocaten, ik wacht het resultaat rustig af. Ik denk niet dat de UEFA zich er nog mee gaat bemoeien, anders hadden we al lang iets uit Zwitserland verhoord. Of ik een schoon geweten heb? Ja, natuurlijk. Ik heb echt alles gedaan om met de voorzitter in gesprek te komen over een afkoopsom. Maar hij bleef weigeren met me te praten. Een contract met PAOK heb ik niet meer. Dat heb ik immers opgezegd. Ze bekijken het daar maar."

AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel. 376620/376626)
zwembad:
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): ma. t/m vri. van 10.00-14.00 uur; wo. gesloten; za. en zo. van 14.00-17.00 uur.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vri. van 20.00-22.30 uur; za. van 14.00-17.00 uur en zo. van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWÉ
dammen:
do. van 15.00-18.00 uur **les en training voor de jeugd vanaf 8-18 jaar.**
Schaakvereniging Janwé:
za. van 09.00-12.00 uur **les en training voor de jeugd vanaf 7-23 jaar.**

SKOL DI DAM STRATEGÍA
(Tel. 612573)
lessen:
do. van 19.30-23.00 uur - ***Sentro di* Bario Janwé.**
zaterdag van 09.00-12.00 uur - **IPK-gebouw** (naast Martinus mavo, Plasa Brion).

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
ma. om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

CURAÇAO BULLETS SKATERS
(Schaatsclub Curaçao).
elke do. van 17.00-20.00 uur training *in line skates* en *skeelers op de Koredó* (beginnende aan de kant van ITC). Voor meer informatie **tel.: 377289** (vragen naar Kees).

PAROCHIEHUIS STA. FAMIA
ma., wo. en vri. van 15.00-18.00 uur **damlessen** o.l.v. S. Riedel.

KURÁ DI SHON FIL
ma., wo. en vri. van 15.00-18.00 uur **voetballen** o.l.v. S. 'Papi' de Windt.

BOKSEN
(Curaçaose Amateur Boks Ass.)
20.00 uur Kampeonato Eskolar y Hubenil.

* * * * * * * * * * * * * * * *

Ongeregeldheden rond wedstrijd

FC Twente geen moment bedreiging voor Ajax

ENSCHEDE - Geen club was dit seizoen zo dicht bij een doelpunt tegen Ajax als FC Twente. In de laatste minuut schoot de Enschedese aanvaller Mols tegen de lat. Het spreekt voor zich dat het duel in het stadion Diekman op dat moment al was beslist in Amsterdams voordeel, 3-0. Tijdens ongeregeldheden voor en na de wedstrijd moest de politie in Enschede twee keer uit noodweer een waarschuwingsschot lossen.

Ajax blijft ongeslagen en zonder puntverlies. En die status kwam gisteren geen moment in gevaar. FC Twente viel aan en dat lag Ajax wel. In de eerste helft speelde de ploeg twee keer een countertje over drie schijven soepel uit wat treffers van Litmanen en Overmars tot gevolg had.

Voor hij in het tweede deel licht geblesseerd uitviel, nam Overmars ook nog nummer drie voor zijn rekening, daartoe in staat gesteld door Ronald de Boer. Het was al weer zijn zesde treffer dit seizoen, de drie van de interland op Malta eerder in de week niet eens meegerekend.

Twente was misschien te verwijten dat de ploeg de tegenstander teveel ruimte gaf, maar de Enschedeërs hadden eigenlijk geen alternatief. Op de waslijst van blessures stonden met Van Halst, Karnebeek, Elzinga en Ten Caat maar liefst vier verdedigers. Wat overbleef had op heubach en hoogma na toch vooral een offensieve inslag. Zonder dralen koos Ten Donkelaar daarom ook voor vier aanvallers en offensief ingestelde verdedigers. "De opstelling was uit nood geboren", zei hij later. "We hebben het geprobeerd, maar leden voor rust te veel balverlies. Daarvan heeft Ajax geprofiteerd."

Probleem was bovendien dat FC Twente, vorig seizoen verdienstelijk subtopper, het vooralsnog moeilijk heeft. De club verblijft in het onderste deel van de ranglijst, enkele dagen voor de vorige wedstrijd (3-0 winst bij De Graafschap) stelde voorzitter anker de positie van Ten Donkelaar onomwonden ter discussie. "Wat tot nu toe is gebeurd was niet goed voor ons zelfvertrouwen", stelde Ten Donkelaar, niet ten onrechte. Gezien het beschikbare materiaal en de positieve spelopvatting zal het met FC Twente nog wel goed komen dit seizoen.

POLITIE

Een steward van Ajax is mishandeld door clubgenoten. De politie hield zestien mensen aan wegens openlijke geweldpleging. Vijf Ajaxsupporters moeten vandaag al voor de politierechter verschijnen.

De problemen begonnen toen zo'n 350 ajax-supporters in een konvooi van ruim 100 auto's bij Enschede aankwamen. Om te voorkomen dat mensen zonder toegangskaartje voor het duel Enschede ingingen en daar problemen zouden kunnen veroorzaken, vaardigde burgemeester Mans een noodverbod uit. Dat stelde de politie in staat de lange rij auto's aan de kant van de weg te zetten en de supporters die over een entreebiljet beschikten per bus naar het Diekman-stadion te brengen.

De actie leidde tot de nodige agressie onder de Ajaxaanhangers. Ze dachten dat de politie hen naar een plek buiten het stadion zou brengen waardoor ze het voetbalduel zouden missen. Massaal vluchtten ze de weilanden in. Ze gooiden daarbij met onder meer stenen naar de politie.

ME

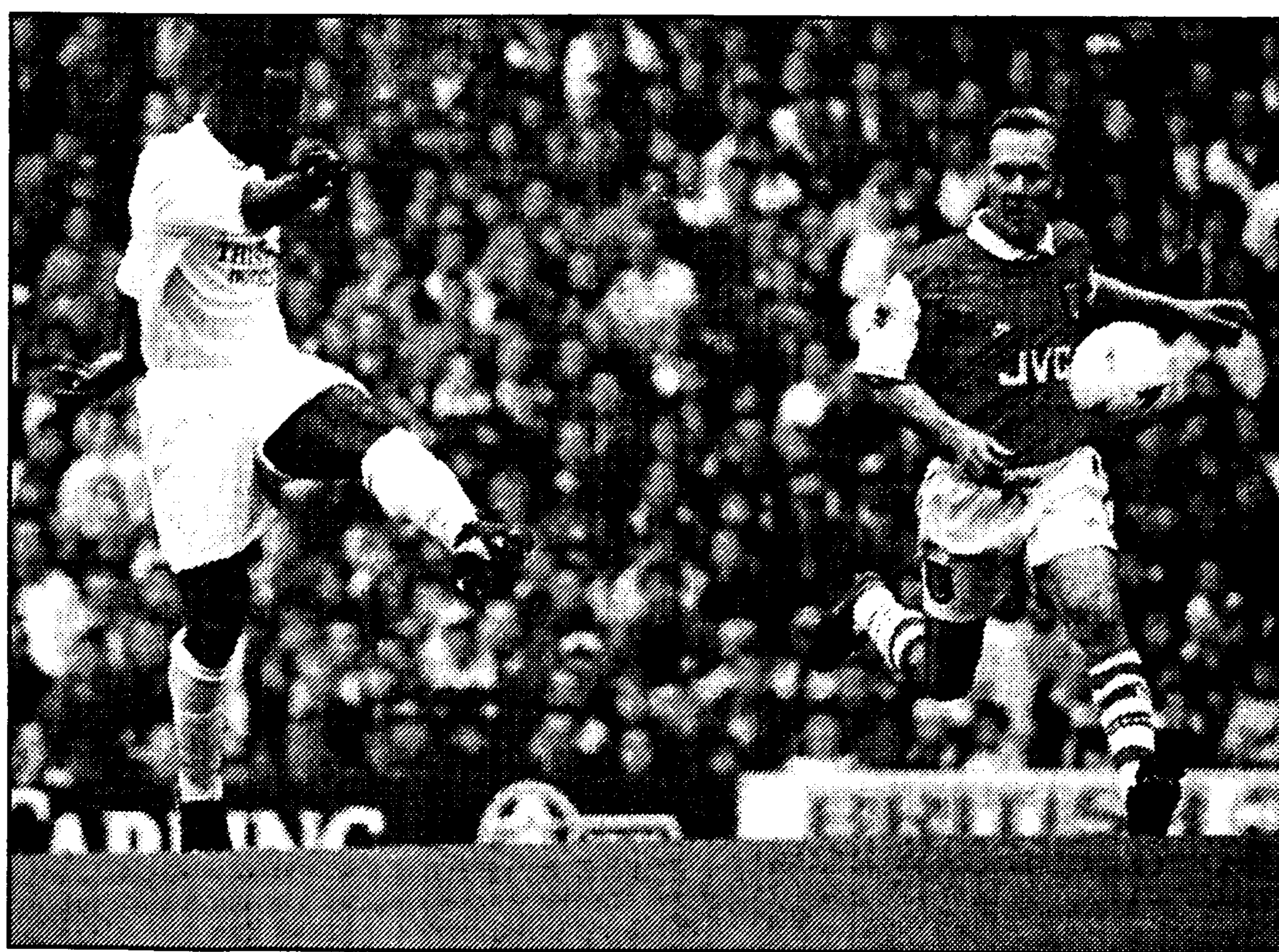
Een agent voelde zich zo bedreigd dat hij een waarschuwingsschot loste. Het lukte de Mobiele Eenheid tenslotte de Ajax-supporters in de bus te krijgen en naar het stadion te vervoeren.

De politie stuurde achttien mensen terug die geen toegangskaart hadden. Intussen had zich op een kilometerslange file gevormd. Het oponthoud leidde tot nogal irritatie onder de vele Twentefans en andere weggebruikers. Op verzoek van de politie begon de wedstrijd een kwartier later.

Aan het einde van de wedstrijd brak van een groep van ongeveer 150 Ajaxaanhangers door een hek van het stadion en rende de vlakbij gelegen woonwijk in. De Mobiele Eenheid, bereden politie en honden brigades slaagden er na enige charges in de groep weer binnen het zogenaamde veiligheidsvak te krijgen. Dat was nodig om een confrontatie met Twentenaren te voorkomen. Ook in die schermutseling kwam een politieman zo in het nauw dat hij een waarschuwingsschot loste.

Bussen brachten de Ajaxsupporters weer naar hun auto's terug. Het was voor de eerste keer in Nederland dat de politie aanhangers van een voetbalclub die met de auto naar een wedstrijd gaan, massaal dwong in bussen over te stappen.

Nederlanders scoren voor Arsenal

■ *LEEDS - In de Engelse voetbalcompetitie heeft Arsenal zaterdag een 3-0 overwinning behaald op Leeds United. De Nederlanders Dennis Bergkamp en Glenn Helder zorgden beiden voor een doelpunt. Anthony Yeboah (links) van Leeds, die in september uitgeroepen werd tot 'speler van de maand' en die hier een schot lost op het Arsenal doel kwam niet tot scoren.*

Wouters mee naar Leeds

EINDHOVEN - Jan Wouters heeft zondag een fitheidstest ondergaan en is met PSV meegereisd naar Engeland, waar morgen de wedstrijd in de tweede ronde om de UEFA-beker is tegen Leeds United. Wouters liep onlangs een spierscheuring op en miste onder meer de wedstrijd van zaterdag tegen RKC.

Trainer Dick Advocaat nam liefst achttien voetballers mee. Twee van hen moeten dinsdag op de tribune plaatsnemen. Naast Wouters is ook Stan Valckx (enkel) niet helemaal fit. De geblesseerde Ronaldo en de geschorste Hoekstra ontbreken in het gezelschap dat naar Engeland reisde.

In Premier League

Helder schittert, Bergkamp scoort

LEEDS - De weer scorende Dennis Bergkamp en de flitsende Glenn Helder hebben gewonnen van Leeds United. Na de ruime zege van 3-0 van Arsenal waren de Nederlanders in buitenlandse dienst niet te beroerd adviezen te geven aan PSV, dat onder leiding van trainer Dick Advocaat morgen het stadion aan Elland Road aandoet op zijn Europese toer.

Arsenal vernederde Leeds na rust, met voor Engelse begrippen verzorgd combinatievoetbal. "What a waste of money", zongen de fans van Leeds cynisch bij elke goede balberoering van Bergkamp. Talloze malen heeft de pers al geschreven hoeveel de Nederlander kostte. 7,5 miljoen pond, tegen 3,5 voor bij voorbeeld Leeds' Anthony Yeboah.

Maar de Ghanees, de spectaculairste speler van de *Premiership* tot nog toe en vermoedelijk de bedreiging voor PSV, kwam in het stuk niet voor. Hij kreeg nauwelijks een fatsoenlijke bal, mede door het ontbreken van spelbepaler McAllister, en de verdedigers Adams en Bould lieten zien hoe Faber en Valckx te werk moeten gaan. "Aanvallend viel Leeds me tegen", aldus Bergkamp. "Alle ballen gingen hoog voor de pot."

Bergkamp besliste met een subtiele voetbeweging de wedstrijd (0-2), zijn derde doelpunt van de competitie, en Wright liet een nog mooier staaltje zien. Een lobje.

HOOG

Tot de 1-0 ging de strijd redelijk gelijk op, was typisch 'hoogstaand' Brits voetbal te zien. Een mislukte uittrap van doelman Lukic zette Arsenal op het spoor van de overwinning. Merson joeg de bal van 35 meter in het doel en Leeds wist daarop nauwelijks met fantasie aan te vallen.

De frivoliteit kwam van Arsenal, dat profiteerde van de ruimte. Helder met name. Hoe hij aan de rand van het veld in volle sprint een reclamebord omzeilde en een tiental treden de tribunes oprende tussen de Leedsfans, was grappig. Hoe hij fladderde langs de zijlijn, een geniale passeerbeweging juist zag mislukken, probeerde te scoren met een slimme punter, tegenstander Kelly uitdaagde door een paar seconden bijna stil te staan met beheersing over de bal, was fraai.

Helder, afgelopen woensdag ingevallen tegen Malta waar Bergkamp ontbrak met enkelpijn: "Iedereen viel in de kleedkamer om mijn nek. Ze zeiden dat ik de man van de wedstrijd was." Zijn tip voor PSV: "Als PSV gaat meedoen met Leeds, dus hoge ballen beantwoorden met hoge ballen, dan kan de ploeg het wel vergeten. PSV moet de bal snel laten rondgaan."

Helder toont vorm, Bergkamp is bijna weer volledig fit. De enkelblessure die hij opliep in het bekerduel met Hartlepool was blijkbaar niet op tijd genezen voor Malta-uit met Oranje, maar wel voor Leeds-uit. "Ik ben nog niet helemaal fit. Ik heb vrijdag voor het eerst weer getraind en kreeg in de wedstrijd gelukkig weinig schoppen."

Stand aan kop:

1	Newcastle	9-24
2	Man.United	9-20
3	Arsenal	9-18
4	Middlesbrough	9-18
5	Liverpool	9-17
6	Nottingham	9-17
7	Aston Villa	9-17
8	Leeds	9-16
9	Chelsea	9-15
10	Tottenham	9-14
11	Wimbledon	8-10
12	Blackburn	9-10
13	QPR	9-9
14	Everton	9-8

Nog geen uitzege Feyenoord

TILBURG - Feyenoord wacht dit seizoen nog altijd op de eerste winst in een uitwedstrijd. De Rotterdamse formatie kon gisteren, onder het toeziend oog van de nieuwe trainer Arie Haan, evenmin in Tilburg winnen. De boeiende, emotionele en soms bikkelharde krachtmeting met Willem II eindigde in 2-2. Het wegzakkende Feyenoord kwam daardoor op twaalf verliespunten, alle buiten Rotterdam geïncasseerd. Het verrassende Willem II, dat zich op de derde plaats handhaafde, is nog altijd ongeslagen.

Gezien het scoreverloop mocht Feyenoord niet al teveel klagen met de derde remise. Na een achterstand van 2-0 leek de derde nederlaag slechts een kwestie van tijd. Feyenoord liet overigens wel legio kansen liggen.

Trustfull, die opnieuw sterke met zwakke momenten afwisselde, verzuimde zijn ploeg in de 66e minuut aan de eerste voorsprong en wellicht de eerste uitzege te helpen. De grillige middenvelder kreeg vanaf de middenlijn een vrije doortocht naar doelman Van Fessem, de vervanger van de geschorste Jansen. Eenmaal in het strafschopgebied was de kappende sleepbeweging naar links van Trustfull mooi van uitvoering maar te voorspelbaar. Met een fraaie snoekduik plukte Van Fessem de bal van de voeten van de international.

Toen Trustfull zijn droomkans in schoonheid liet sterven, speelde Feyenoord al met tien man. Koeman maakte in de 59e minuut met zijn elleboog een slaande beweging naar De Gier. Arbiter Temmink stuurde de oud-international resoluut weg. Vlak voor tijd zond de robuuste arbiter ook Smits nog naar de kleedkamer. De verdediger van Willem II kreeg twee keer de gele kaart, voor forse overtredingen op Trustfull en invaller Blinker.

Mike Obiku was de beste en gevaarlijkste man bij Feyenoord. De superfitte Nigeriaan lijkt aan zijn tweede jeugd begonnen. De atletische centrumspits sprong, kopte en duelleerde over de grond als nooit tevoren. Voorstopper Stam kwam handen en voeten tekort om de kleurrijke Afrikaan af te stoppen. Obiku, die na een kwartier de lat raakte met een subtiele lob, kreeg in de 52e minuut zijn verdiende loon voor een prima wedstrijd. Uit een voorzet van Witschge kopte hij prachtig raak, 2-1. Zes minuten later had ook de excellerende Van Bronckhorst succes, 2-2.

Willem II had aan twee kansen genoeg voor evenveel doelpunten. Van der Vegt profiteerde in de tweede minuut met een droge knal van slecht uitverdedigen van Van Gobbel, kort na rust haalde ook Feskens doeltreffend uit. Invaller Santegoeds miste de derde en laatste grote kans voor Willem II. Hij schoot voorlangs in een riante positie. "We hebben te weinig gekregen", meende Meijer niettemin.

Schotse bokser overleden

GLASGOW - De Schotse bokser James Murray, die vrijdagavond bij een nederlaag op knock-out levensgevaarlijk gewond raakte, is overleden. De artsen van het ziekenhuis in Glasgow hebben dat gisterochtend bekend gemaakt.

Bij de 25-jarige bantamgewicht werd na afloop van het gevecht een bloedprop in de hersenen verwijderd. Murray werd vervolgens een etmaal kunstmatig in leven gehouden, zondagmorgen werden de machines uitgeschakeld.

Murray, sinds twee jaar prof, was kandidaat voor een duel om de wereldtitel. Vrijdagavond raakte tegenstander Drew Docherty hem in de laatste ronde van het Britse titelgevecht hard op de keel. Murray, de titelverdediger, viel bewusteloos en bloedend voorover.

Direct daarna braken op de tribune rellen uit. Fans van beide boksers bekogelden elkaar met glazen, flessen en stoelen. Murray lag op dat moment nog in de ring. Volgens ooggetuigen verhinderde de dronken menigte dat ziekenbroeders bij het slachtoffer konden komen. In de chaos ging kostbare tijd verloren.

Vijf toeschouwers werden met verwondingen overgebracht naar het ziekenhuis. Naar aanleiding van het dramatisch verlopen gevecht, gaan in Groot-Brittannië weer stemmen op voor een algeheel boksverbod.

Chelsea strikt Dan Petrescu

LONDEN - Chelsea heeft de selectie versterkt met de Roemeense international Dan Petrescu. De 29-jarige verdediger komt voor bijna zes miljoen gulden over van Sheffield Wednesday. De Roemeen heeft voor zijn transfer nog wel een nieuwe werkvergunning in Engeland nodig.

Petrescu verruilde vorig jaar Genoa voor Sheffield Wednesday voor een bedrag van 3,5 miljoen gulden. Hij verspeelde vorig maand veel krediet bij trainer David Pleat toen hij in de media liet weten graag met Ruud Gullit te willen spelen. Het bestuur van Chelsea haakte snel op de wens van Petrescu in en legde hem gisteren vast. Hij is na Gullit en Mark Hughes de derde grote aanwinst voor de Engelse club.

ZÜRICH - Van de 193 aangesloten lidstaten hebben 169 bonden zich bij de FIFA aangemeld voor de kwalificatiestrijden voor het wereldkampioenschap in 1998 in Frankrijk. Dat is een record. Voor het vorige WK hadden zich 144 landen aangemeld.

AMIGOE

CURACAO

tel: 672000
fax: 674744 (redactie)
fax: 674524 (advertentie)

Verhitte strijd Indians Scorpions

WILLEMSTAD — Schitterend baseball kregen de toeschouwers zowel zaterdagavond als gistermiddag voorgeschoteld door Royal Scorpions en Santa Rosa Indians in de semifinales om het Curacaose kampioenschap. Zorgde Scorpions zaterdagavond voor een sensationele ontknoping door in de laatste inning een 1-2 achterstand om te zetten in een 3-2 zege, gistermiddag betaalde het Sta. Rosa-negental met gelijke munt door in de tiende inning de enige run van de wedstrijd te scoren en de Schorpioenen in het veld achter te laten.

Dramatische spelmomenten hebben de serie tussen Scorpions en Sta. Rosa Indians vanaf het begin gekenmerkt. De eerste confrontatie leverde zoals bekend een 4-2 overwinning op voor de Sta. Rosa-ploeg waarbij een 2-2 gelijke stand in de zevende inning werd doorbroken. Zaterdagavond had Indians vanaf de derde inning de leiding, eerst met 2-0 en daarna met 2-1, maar de Schorpioenen gooiden in hun laatste slagbeurt de score om: 3-2. Gistermiddag pakte Indians op even sensationele wijze de winst in de tiende inning.

De winnende run werd zaterdagavond voor Scorpions binnen geslagen door Nidward Hoek. Ramiro Balentin had ook een fors aandeel in de overwinning omdat hij ook tijdens die kritieke momenten in de negende inning een honkslag sloeg. De eindcijfers waren: 3-7-2 en 2-7-7. Carl Jurgens eindigde als winnende pitcher en Edmond Martina als verliezer. Besten aan slag waren Nidward Hoek (1-1), Jundry Balentina (3-2) en Arthur Davelaar (4-2). Davelaar zorgde in de vierde inning met een homerun voor het eerste punt van zijn team. Voordat Jurgens in de partij kwam, wierp Ronnie Inesia 6 1/3 inning voor Scorpions terwijl bij Indians Jules Veeris de wedstrijd opende en 7 1/3 inning wierp alvorens vervangen te worden door Edmond Martina.

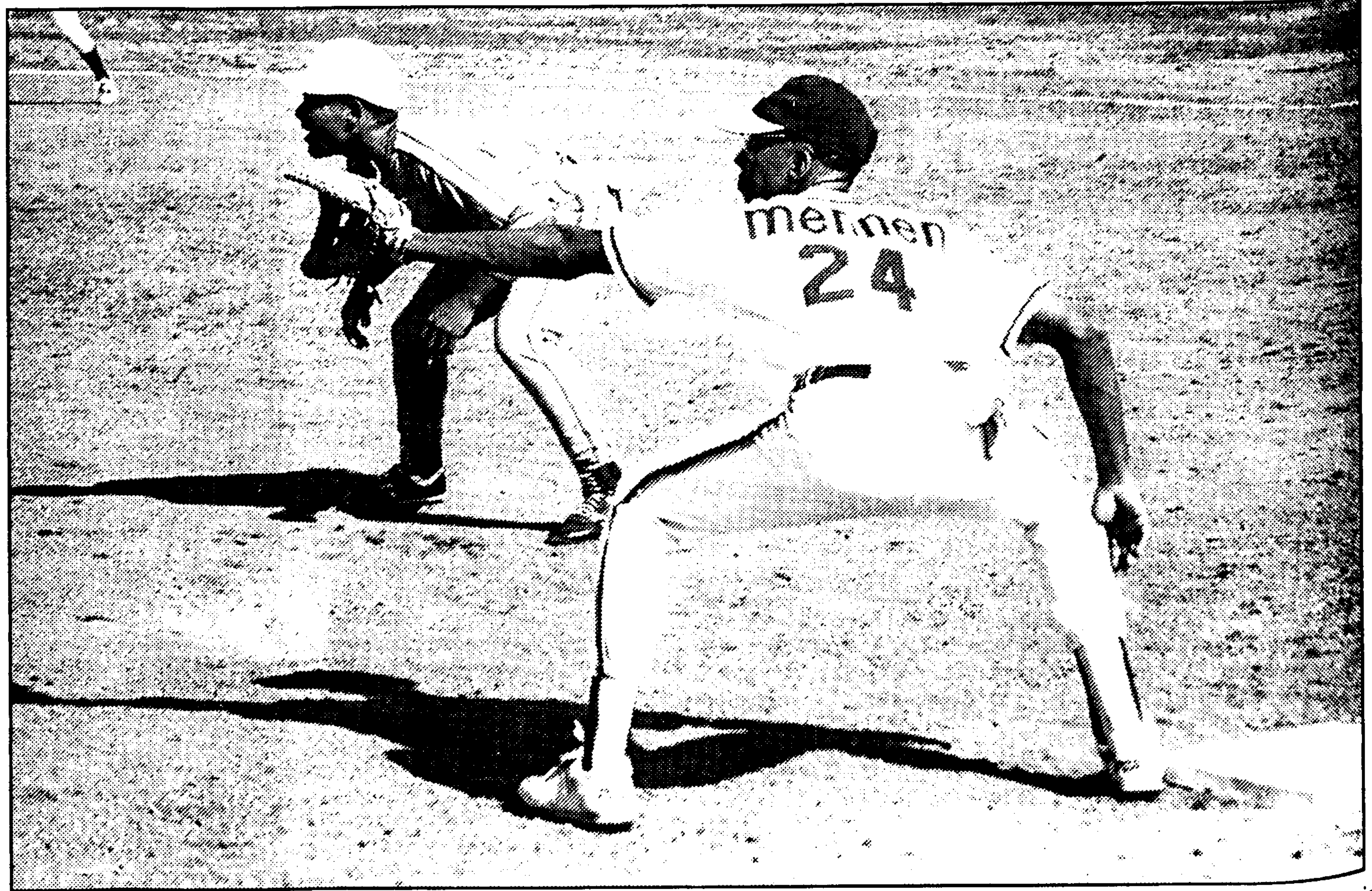
TITANEN

Gistermiddag werd weer een titanenstrijd geleverd door beide teams. Indians nam voor de tweede maal een voorsprong in de best of five serie met een 1-0 zege. De pitchers, Gregory Rafaela en Gregory Gustina, zorgden samen voor negentien nullen op het scorebord voordat de winnende run gescoord werd.

De jeugdige Rafaela wist ook in de moeilijkste situaties -eenmaal met lopers op alle honken en slechts één out -het hoofd koel te houden en Scorpions het scoren te beletten.

Het winnende punt werd, zoals vermeld, in de tiende inning gescoord. Renato da Costa Gomez kwam na een out door met een honkslag en werd vervangen door pinch-runner Sherman Schoop. Ferdinand Rosalina besliste daarop de wedstrijd met een tweehonkslag waarop Schoop naar de thuisplaat sprintte. De eindcijfers waren: 1-5-0 en 0-5-0. Een foutloze partij dus aan beide kanten. Winnende werper was Gregory Rafaela en verliezer Gregory Gustina. Besten aan slag: Ferdinand Rosalina en Jefferson Polonius met 4-2.

De vierde wedstrijd tussen beide ploegen vindt op dinsdagavond plaats. Aangezien Cats reeds de serie tegen GK Stars heeft gewonnen, wordt er vanavond niet gespeeld.

■ *Moment uit de wedstrijd Santa Rosa Inians - Royal Scorpions gisteravond, 1-0. De ontmoeting zaterdagavond eindigde in een 3-2 overwinning waarna de onderlinge stand in de best-of-five serie 2-1 voor de Indians werd.*

Undeba breekt door naar kop

WILLEMSTAD — De clash tussen Undeba en Sithoc ofvel tussen trainer Nooi Girigorie en zijn oude club, is in een 1-0 overwinning geëindigd voor de formatie uit Bandabao. Sithoc werd geveld door een doelpunt van Egbert Alberto in de 69ste minuut van de wedstrijd. Dit nieuwe succes betekent voor Undeba de felbegeerde doorbraak naar de kopgroep. De achterstand op lijstaanvoerder Centro Dominguito bedraagt thans slechts één punt.

De zwakke schakel bij Undeba was gisteravond de verdediging. Althans in de eerste helft. Voor zolang dit duurde, wist Sithoc er geen munt uit te slaan. De aanvallers wisten wel de gaten in de verdedigingslinie van Undeba te vinden maar kwamen niet tot scoren. Ook niet in de meest gunstige situaties met alleen keeper Sherwin Jamanika voor zich. Upe Dorothea liet in de 37ste minuut zo'n droomkans onbenut. De bal werd weggestompt door keeper Jamanika waardoor Sithoc een tweede schietkans kreeg. Oswin Luciano schoot echter tegen de staander.

Een factor die zeker in het voordeel van Undeba heeft gewerkt, was de verwijdering in de 32ste minuut van Melvin Pieternella. Pieternella pakte de gevaarlijke Shurmel Lodewika die persoonlijke bewaking van hem genoot, net iets te hard aan toen deze dreigde weg te glippen. Undeba was duidelijk de betere ploeg in de hervatting en zette dit overwicht ook om in een doelpunt. Egbert Alberto die na lange tijd weer meespeelde, vierde zijn rentree met een doelpunt in de 73ste minuut. Hij speelde de bal met een lobje over het hoofd van verdediger David Abreu en schoof de bal vervolgens beheerst langs keeper Hensley Ignacio.

Terwijl Undeba naar de tweede plaats is opgeklommen, moet Sithoc voorlopig genoegen nemen met een bescheiden positie in de middenmoot met 10 punten uit 8 wedstrijden.

De rangschikking aan de top is thans als volgt: 1 Centro Dominguito 16
2 Undeba 15
3 Victory Boys 13
4 Jong Colombia 12

In de tweede divisie behaalde Vesta drie kostbare winstpunten binnen ten koste van Streanan Uni. Vesta won de wedstrijd met 1-0.

Recordpoging Indurain mislukt

BOGOTA - De beoogde show van een uur eindigde in een anti-climax van een half uurtje. Miguel Indurain vond op de wielerbaan in Bogota eindelijk zijn meerdere.

Kou, wind en de hoge vochtigheid maakten het de koning van de wielersport zondag onmogelijk een serieuze aanval op het werelduurrecord van Tony Rominger te ondernemen. Na 28 kilometer en iets meer dan 31 minuten kwam er een einde aan zijn eerste poging de grens van 55,291 kilometer te passeren. Zondag liet de Spanjaard weten geen nieuwe poging te zullen wagen. Hij is daarom zeker op tijd om dinsdag in Parijs de bekendmaking van het Tour-schema van 1996 bij te wonen.

Een maand lang verbleef hij op grote hoogte, testte hij zijn lichaam minitieus. Voor de wereldtitelstrijd in Colombia en de aanval op het uurrecord. De eerste missie slaagde, met de wereldtitel tijdrijden en het zilver in de wegwedstrijd achter landgenoot Olano. Het tweede deel van de Zuidamerikaanse onderneming, op 2500 meter hoogte, mislukte. Aan de voorbereiding lag het niet.

Twee ronden bedroeg de achterstand van Indurain toen hij zijn lichte, futuristische vehikel 'Espada 4' (1,97 kilo) zondag langs de baan parkeerde. Op advies van zijn arts Sabino Padilla. Het record was in de ijle lucht volledig uit het zicht verdwenen, het had geen zin krachten nutteloos te verspillen. De pedaalslag van 9,20 meter (verzet 62x14) was niet genoeg.

Wat ging er precies mis? "Dat moeten de analyses uitwijzen. Ik voel me in vorm, heb er alles voor gedaan", stelde de Spanjaard.

Het begin op de vroege ochtend -starttijd 06.00 uur bij een temperatuur van negen graden- was flitsend voor 6000 enthousiaste Colombianen. Na vijf kilometer had de Bask een seconde voorsprong op het schema van Rominger. Daarna stokte het tempo, liep de achterstand op de tussentijden van de Zwitser gestaag op.

Vrouwelijke arbiter in Bundesliga

■ *DORTMUND - Gertrud Gebhard is de eerste vrouwelijke scheidsrechter in de Duitse Bundesliga. Zondag maakte zij haar debuut als grensrechter in de wedstrijd tussen Schalke '04 en FC Kaiserslautern. Gebhart is al*

Wild Cats eerste finalist baseball

WILLEMSTAD — De eerste finalist in de strijd om de Curacaose baseballtitel is bekend. Op jacht naar zijn tweede achtereenvolgende kampioenstitel overklaste Wild Cats zijn tegenstander in de semifinales, Groot Kwartier Stars, volkomen. Alsof dat na overwinningen in de eerste twee wedstrijden nog niet duidelijk was, haalden de Wilde Katten in de derde wedstrijd van de best of five serie vernietigend uit: 13-2.

De grote vraagteken bij Cats was of hun werpersstaf wel op sterkte was voor korte series als de best of five tegen GK Stars in de semifinales en de best of seven straks in de finale. De serie tegen GK Stars toonde echter op ondubbelzinnige wijze aan dat Cats wat pitching betreft voldoende capaciteiten in huis heeft om succes te hebben in de play-offs. In de drie wedstrijden tegen de Groot Kwartier-ploeg, hoefde de manager van Cats zich helemaal geen zorgen te maken over het heuvelwerk. Alvin Urdaneta opende de serie met een 2-0 shut-out overwinning, Bryan Kook en Rignald hielden de tegenpartij op 1 punt in de tweede wedstrijd (9-1) en Omar Valies legde gistermiddag de gehele route af met slechts twee tegenpunten (13-2).

Cats toonde gisteren bovendien uitmuntend veldspel (slechts een veldfout werd er aan hun kant geregistreerd) en de nodige slagkracht (13 honkslagen). GK Stars was reeds na twee innings een geslagen ploeg. Cats scoorde tweemaal in de eerste en driemaal in de tweede inning voor een ruime 5-0 voorsprong. Miro Daal, Lenin Rodriguez, Eugene Martha (sacrifice-fly) en Emile Haswell zorgden daarbij voor het slagwerk. Via 6-0 en 6-1, werd het 9-1 in de zesde inning waarmee de partij zo goed als beslecht was. De vier additionele punten van Cats waren dan ook niet zo belangrijk meer.

De eindcijfers waren: 13-13-1 en 2-8-3. Omar Valies eindigde als winnende werper en Deron Clara als verliezer. Clara moest reeds in de tweede inning de heuvel verlaten. Hij werd vervangen door Edison Clemencia die op zijn beurt in de vierde inning het heuvelwerk moest overdragen aan Wendel Elisabeth. Besten aan slag waren: Nigel Faneyte (2-2), Arnold Jacoba en Orlando Nicolina (4-3).

Zevende verlies Leo Beenhakker

ISTANBUL - Het Turkse avontuur van Leo Beenhakker en Fritz Korbach nadert zijn einde. Zaterdag verloor Istanbulspor, de werkgever van de twee Nederlandse trainers, voor de zevende keer dit seizoen. De bekkesluiter verloor, overigens na een uitstekende eerste helft, met 4-2 van koploper Galatasaray.

In Turkije wordt al druk gespeculeerd over het vetrek van Beenhakker. De Brit Milne, oud-trainer van Besiktas, zou al zijn benaderd om zijn functie over te nemen. De Nederlander liet zelf twee weken geleden weten ontslag niet al te vreemd te weten. Dat was in de periode dat Feyenoord nog naar een nieuwe trainer zocht. Inmiddels is die positie vervuld door Arie Haan.

Istanbulspor, dit seizoen nieuweling in de hoogste klasse, begon zaterdag overigens voortvarend tegen Galatasaray. De nummer achttien van de ranglijst nam in de eerste helft een duidelijke voorsprong van 2-0. In de tweede helft ging het mis. En goed ook. Galatasaray, dat de kop deelt met Fenerbahce, maakte vier doelpunten.

Positieverbetering na winst Victory Boys

WILLEMSTAD — Victory Boys benutte gisteravond de wedstrijd tegen het lager geplaatste Centro Hubenil Mahuma om zijn positie op de ranglijst te verbeteren. De Santa Rosa-ploeg behaalde met de score van 2-0 zijn vierde overwinning van het seizoen en klom naar de derde plaats op de ranglijst met 13 punten uit 8 wedstrijden.

Mahuma bleek in het begin geen gemakkelijke tegenstander. Het was in de eerste twintigtal minuten zelfs zo dat Mahuma frequenter in de aanval was en drie keer heel dicht bij een doelpunt kwam. Een treffer in die fase zou zeker van invloed zijn geweest op het verdere verloop van het duel. Victory Boys kreeg echter de kans om zijn greep op het spel te vergroten, opererend vanuit een sterk bezet middenveld waar Chester Paula zich als de voornaamste gangmaker ontpopte.

Nog gemakkelijker werd het voor Victory Boys toen Mahuma een speler kwijt raakte. Sharlon Nivilac kreeg namelijk in de 25ste minuut rood van arbiter Harry Davelaar wegens commentaar op de leiding. Dit betekende definitieve overgave van Mahuma op het middenveld.

Vanaf dat moment dicteerde Victory Boys de strijd. De twee treffers, in de 40ste en 73ste minuut, waren een logische uitvloeisel hiervan. Het eerste doelpunt was het werk van Riangelo Nivilac die een rush op het doel ondernam na door Oswin Lucas te zijn aangespeeld. Zijn schot was beheerst en goed geplaatst. Wendley Pieternella tekende voor het tweede doelpunt. Hij nam de bal met de rug half naar het doel toe gekeerd meteen op de wreef en verraste keeper Ivan Hansen volkomen.

Zoals vermeld was dit de vierde overwinning voor Victory Boys. Mahuma verloor voor de zevende keer; het speelde eenmaal gelijk. In de eerste ronde won Victory Boys reeds van Mahuma en wel met een minimum score.

In de tweede divisie gingen de drie punten naar Sharo Stars. De Sharo-ploeg had niet veel moeite met Hubentut Westpunt dat met een 3-1 nederlaag naar huis werd gestuurd.

De competitie gaat woensdag verder met de wedstrijd tussen Jong Colombia en Undeba. In de voorlaatste wedstrijd van de eerste ronde speelden deze twee ploegen zoals bekend gelijk (1-1). In de tweede divisie zullen dan De Koning en Vesta elkaar bestrijden.

Contactgroep bijeen over nieuwe vredesstrategie

Noord west Bosnië: nog oorlog

SARAJEVO - Het bestand dat in Bosnië de weg moet banen voor vredesgesprekken is dit weekeinde aan het wankelen gebracht door de herhaaldelijk fel oplaaiende gevechten in het noordwesten van de republiek. Maar maandag luwde de strijd. Leden van de internationale contactgroep voor voormalig-Joegoslavië proberen inmiddels een nieuwe strategie te vinden voor onderhandelingen.

De besprekingen van deze vijf leden, de Verenigde Staten (VS), Groot-Brittannië, Rusland, Frankrijk en Duitsland, hebben maandag plaats in Moskou. Zij moeten de grondslagen leggen voor de gesprekken die de strijdende partijen eind oktober gaan voeren.

De Franse minister van Buitenlandse zaken, Herve de Charette, zei zondag in Sarajevo redelijk optimistisch te zijn over de vredeskansen. Volgens Duitsland wordt er gezocht naar een gemeenschappelijke strategie waarbij ook de rol van Rusland in het handhaven van de vrede duidelijk moet worden.

ROL RUSLAND

In het Belgische Mons (Bergen) begonnen dit weekeinde vertegenwoordigers van Rusland en de NAVO aan het uitwerken van plannen voor de zestigduizend man sterke vredesmacht die in Bosnië moet gaan toezien op de naleving van een uiteindelijke vredesregeling. Moskou weigert tot nu toe zijn troepen onder NAVO-bevel te plaatsen. "We moeten een manier vinden om de Russen volledig te laten participeren", zei de Duitse minister van Buitenlandse zaken Klaus Kinkel.

Optimisme over de vredeskansen was er ook bij de Bosnische premier Haris Siladzjic. Hij sprak van een 'momentum' naar vrede. De regeringstroepen staakten het offensief, waarmee ze de afgelopen maand grote successen boekten. Zij zeiden niet verder meer op te rukken naar de grote steden Prijedor en Banja Luka, die (nog) in Servische handen zijn.

TRAM

In Sarajevo reed zondag weer voor het eerst een tram. De radio van Banja Luka meldde maandag dat de strijd aan de diverse fronten was geluwd. Ook de regeringsradio kwam met een dergelijk bericht.

Eerder voerden beide partijen nog felle artillerieduels uit in noordwest-Bosnië en meldde Radio Politika uit Belgrado dat eenheden van het regeringsleger, samen met hun Kroatische bondgenoten, infanterie - en artillerie-aanvallen uitvoerden op voorsteden van Prijedor. Het door de VS tot stand gebrachte staakt-het-vuren, dat donderdag van kracht werd, is in deze regio nog nauwelijks nageleefd. Het vijfde korps van het Bosnische regeringsleger, een elite-eenheid, meldde dat de Bosnische Serviërs met al hun beschikbare wapens, zijn verdedigingslinies bij Sanski Most bombardeerde.

Informatie over de gevechten uit onafhankelijke bron is nauwelijks voorhanden. De Verenigde Naties zijn niet in staat veel informatie over de gevechten te geven. VN-woordvoerder Chris Vernon betwijfelde echter dat er territoriale veroveringen aan de gang zijn.

Doodstraf ingeslikt door familie slachtoffer in VAE

Filipijnse ontkomt aan strop

ABU DHABI - Het doodvonnis tegen het in de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) wegens moord veroordeelde Filipijnse dienstmeisje is zaterdag ingetrokken. De nabestaanden van de dode zagen voor de rechtbank af van voltrekking van het vonnis en gingen akkoord met een dyah, een islamitische vorm van schadevergoeding, aldus een mededeling van de islamitische rechtbank van Al Ain.

De dyah beloopt volgens een zoon van de dode zestigduizend gulden. Van dit geld "zal de familie een moskee bouwen of het gaat naar de armen", aldus de zoon. Hij zei dat het een moeilijk besluit geweest was, van voltrekking van het doodvonnis af te zien.

Het naar eigen zeggen zestienjarige meisje - de autoriteiten van de VAE melden dat ze 28 is - was een maand geleden wegens moord op haar ruim boven de zeventig jaar zijnde werkgever Mohammed al Balouschi veroordeeld. Zij beriep zich op noodweer, omdat de man haar had willen verkrachten.

VERGEVING

"Onze wetten geven voorrang aan het beginsel van vergeving, en bij alle doodvonnissen spannen wij ons ervoor in, de nabestaanden tot vergeving te bewegen, zoals de islam ook aanbeveelt", aldus een regeringswoordvoerder. Het islamitische recht beschouwt moord als een individuele zaak. Als de nabestaanden niet aan de doodstraf vasthouden, dan wordt die automatisch niet voltrokken.

De familie van Al Balouschi had tot dusver aan de doodstraf vastgehouden. De rechtbank in Al Ain juichte de houding van de familie toe. Ze meent dat die in overeenstemming is met het islamitische recht, de Sharia.

HOGER BEROEP

Sarah Balabagan blijft nog wel gevangen tot de zaak in beroep is afgehandeld. Volgens de Arabische krant Al Shark al Awsat in Londen moet ze op een celstraf tussen een en zeven jaar rekenen. De zaak kan nog voor het eind van de maand worden afgesloten, zo meldde de krant.

Het onverwachte doodvonnis had in de Filipijnen protesten opgeroepen. Balabagan was in eerste instantie door een andere rechtbank tot zeven jaar celstraf veroordeeld. President Fidel Ramos stuurde een ex-rechter van het Filipijnse hooggerechtshof en twee deskundigen in het islamitische recht naar de Emiraten om al het mogelijke te doen voor het redden van het leven van het meisje. Ook de ouders van Balabagan werden op kosten van de autoriteiten in Manila diverse keren naar het proces gevlogen dat nu de derde ronde ingaat.

Het Europese parlement had een beroep op de VAE gedaan, het doodvonnis niet te voltrekken. President Jacques Chirac van Frankrijk overwoog te interveniëren. In Bonn drongen vrouwen uit alle fracties in het parlement er bij minister van Buitenlandse zaken Klaus Kinkel op aan, tegen het vonnis stelling te nemen.

Taiwan stelt top met China voor

TAIPEI - De Taiwanese premier Lien Chan heeft positief gereageerd op een voorstel van China dat de betrekkingen tussen de twee aartsvijanden kan verbeteren.

De Chinese president Jiang Zemin liet vorige week in een vraaggesprek met het Amerikaanse U.S. News and World Report weten, dat hij zijn Taiwanese ambtsgenoot wil ontmoeten. Lien Chan zei maandag in een door de televisie uitgezonden toespraak voor het parlement dat Jiangs aanbod een teken van respect is voor president Lee. "We hopen dat met deze houding samenwerking op velerlei terreinen mogelijk wordt." In het interview stelde Jiang ook voor, een topconferentie te houden en zei hij dat Lee welkom is in Peking.

Ibero-Amerikaanse topconferentie

■ BARILOCHE - *Staatshoofden van diverse Zuidamerikaanse landen en van Spanje en Portugal zijn momenteel aanwezig in de Argentijnse stad Bariloche ter bijwoning van de vijfde Iberoamerikaanse conferentie. Op de foto: Violeta Chamorro van Nicaragua, Armando Calderon Sol van El Salvador (midden) en de Argentijnse president Carlos Menem op de eerste dag van de conferentie.*

Racistische aanslag in Amsterdam:

Marokkanen dupe brand

AMSTERDAM - In Amsterdam-west is maandagochtend rond vier uur brand gesticht in twee woningen op de Burgemeester Van Leeuwenlaan. Het vuur ontstond door brandbommen en er zijn racistische leuzen op de gevels gekrijt.

Er vielen geen gewonden. Twee etages, schuin boven elkaar op twee- en driehoog, brandden uit. In beide woningen was niemand thuis. Op de ene etage woont een Marokkaans gezin, op de andere een Marokkaanse man. De brandweer bevrijdde wegens rookontwikkeling drie Surinaamse kinderen en hun moeder uit een belendende woning. De schade is naar schatting circa twee ton. Het vuur was na ongeveer twee uur geblust. Op beide etages die uitbrandden, zijn aan de achterzijde Molotov-cocktails door ramen naar binnen gegooid.

Volgens buurtbewoners zijn er meer brandbommen naar woningen gegooid, die geen doel raakten en niet tot brand leidden. Op muren bij de woningen zijn met krijt racistische leuzen aangebracht. De politie heeft een team van zeven mensen op de zaak gezet. Er zijn nog geen aanwijzingen wie verantwoordelijk is voor de brandstichting.

Kabul:situatie is stabiel

KABUL - Het front vlak ten zuiden van de Afghaanse hoofdstad is zaterdag stabiel gebleven, terwijl in het westen van Afghanistan successen worden gemeld van strijdtroepen, die de regering van president Burhanuddin Rabbani steunen.

Rabbani wordt in Kabul belaagd door de Taleban, Islamitische studentenmilities van de Pashtun bevolkingsgroep. De troepen van Rabbani hadden vrijdagnacht de Taleban, die net als in maart tot vlak ten zuiden van de stad waren opgerukt, onder zwaar artillerievuur genomen. Van regeringszijde werd de herovering van een basis twaalf kilometer ten zuiden van het stadscentrum gemeld. De Taleban milities hadden die woensdag ingenomen.

Griekenland opent grens met Macedonië

ATHENE - Griekenland heeft zondag het anderhalf jaar oude handelsembargo tegen de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië opgeheven en de grens heropend voor personen- en vrachtverkeer. De maatregel volgt op het akkoord tussen Griekenland en de Balkanrepubliek, dat op 13 september in New York werd gesloten.

Algerijnse pers over slag afgelopen dinsdag:

Bij Constantine 400 doden

ALGIERS - Algerijnse veiligheidstroepen hebben dinsdag zo'n vierhonderd radicale moslims gedood. Dat heeft de Algerijnse krant El Watan zaterdag gemeld.

In de oost-Algerijnse stad Constantine ontplofte zaterdagmorgen een bom: een dode en vier gewonden. De autoriteiten vermoeden dat de fundamentalistische moslims achter de terreurdaad zitten. De strijdkrachten, zelfverdedigingsgroepen uit de bevolking en voormalige bevrijdingsstrijders, zouden in de bergachtige regio's Jijel en Mila, op enkele honderden kilometers van Algiers, twaalf dagen lang strijd hebben geleverd met de bewapende moslims. Woensdag was er nog sprake van dat daarbij honderd doden zijn gevallen, maar volgens El Watan zijn zo'n vierhonderd fundamentalisten gedood.

Onder hen zou de opperbevelhebber zijn van het Islamitische Reddingsleger (AIS), Madani Mezrag. Het AIS is de gewapende tak van het Islamitische Reddingsfront (FIS). Twee voormalige bevrijdingsstrijders en twee leden van een burgerwacht zouden ook zijn omgekomen. Van officiële zijde is tot nu geen commentaar gegeven op het krantebericht.

KANDIDATEN

Vier politici doen volgende maand een gooi naar het presidentschap van Algerije.

Onder hen is, in tegenstelling tot de verwachtingen niet ex-premier Rheda Malek, zo blijkt uit een verklaring die de constitutionele raad zaterdag in Algiers heeft uitgegeven. De vier deelnemers zijn de zittende president Liamine Zeroual, Said Sadi van de Beweging voor Cultuur en Democratie (RCD), de voorzitter van de partij Voor Algerijnse Vernieuwing (PRA) Noureddine Boukrouh en Mahfoud Nahnah, de voorzitter van de beweging voor de Islamitische samenleving MSI-Hamas. De MSI Hamas geldt als een gematigde Islamitische partij. Sadi en Boukrouh staan vijandig staat tegenover de strenge Islamieten.

Arbitragecommissie: grond is Argentijns

Chili eens grens-correctie

SANTIAGO DE CHILE -De Chileense president, Eduardo Frei, heeft zaterdag ingestemd met de beslissing van een LAtijnsamerikaanse arbitragecommissie inzake een grensconclict met Argentinië.

De commissie bepaalde dat het 532 vierkante kilometer grote grensgebied in het uiterste zuiden van het Amerikaanse continent aan Argentinië toebehoorde. Frei zei dat Chili altijd een land is geweest dat het internatonale recht respecteert.

De rechtse oppositie noemde de erkenning van het gebied, *Laguna del Desertio*, als Argentijns grondgebied 'een nationale nederlaag'. Argentinië en Chili hebben op verschillende plaatsen in onherbergzame gebieden onenigheid over het verloop van de grens.

Farrakhan's Mars van miljoen mannen naar Washington

Zwart Amerika zoekt opvolger Luther King

WASHINGTON - Zwarten beschouwen Louis Farrakhan als een superman. Blanken zien hem als een racistische boef. De charismatische en controversiele leider van de Zwarte Nation of Islam was tot voor kort niet veel meer dan het hoofd van een extremistische minderheidsgroepering met een beperkte aanhang. Nu staat hij op punt een nationale zwarte leider te worden.
Sinds de dood van Martin Luther King heeft zwart Amerika geen echte voorman meer. Dominee Jesse Jackson kon, ondanks zijn verbale kwaliteiten, dat gat niet vullen. In de zwarte gemeenschap groeit de behoefte aan een sterke leider met een krachtige boodschap. Want er waait een wind in Amerika die verkregen rechten overboord wil gooien.

'Affirmative action', de omgekeerde discriminatie ten behoeve van zwart Amerika, staat onder druk. Blanken vinden dat zij hun burgerplicht hebben gedaan en dat zwarten nu maar voor zichzelf moeten zorgen. Zwarten zien overheidssteun veelal als een recht voor de eeuwen van slavernij, onderdrukking en racisme. De vrijspraak van O.J. Simpson toonde nog eens aan hoe groot de politieke en culturele verschillen zijn tussen blank en zwart Amerika

De mars van een miljoen zwarte mannen moet volgens de organisatoren de grootste demonstratie in Washington worden die ooit is gehouden. Een protest tegen discriminatie en de minderwaardige positie van zwart Amerika. De lokale en federale overheid in Washington geven vrijaf aan hen die mee willen lopen. Veel scholen zijn gesloten om leraren en leerlingen in staat te stellen te demonstreren. In verscheidene steden langs de oostkust gaan winkels dicht om zwarte mannen in staat te stellen naar Washington te gaan. Grote borden op de snelweg rondom Washington waarschuwen voor enorme verkeersopstoppingen. Op de Mall, in het centrum van de stad, wordt druk getimmerd aan een podium voor sprekers, hoewel niemand nog weet wie dat zullen zijn, behalve dan natuurlijk Louis Farrakhan.

Het is nog de vraag of het verwachte aantal van een miljoen mensen wordt gehaald. Een op de negen zwarte mannen zou moeten komen om het miljoen vol te maken. De historische mars van Martin Luther King in 1963 trok 250.000 mensen en aan de grootste anti-Vietnam demonstratie in 1969 namen zeshonderdduizend mensen deel. Een meer realistische schatting is dan ook een opkomst van ongeveer honderdduizend man.

Het is een controversiële mars, gesteund door een groot aantal, maar niet alle, zwarte leiders en veroordeeld door bijna alle blanke leiders. Want Louis Farrakhan stuurt maandag niet alleen een boodschap van hoop en zelfdiscipline naar zwart Amerika. Naar de rest van Amerika luidt zijn boodschap anders. Hij preekt dat blanken duivels zijn, joden bloedzuigers en dat de paus de anti-Christ is. Zwarten moeten geen beroep doen op de verfoeide blanke maatschappij om hun lot te verbeteren, zij moeten het heft in eigen hand nemen.

De Nation of Islam brengt zijn leden discipline en een gevoel van eigenwaarde bij. Zij handhaven een ijzeren tucht, patrouilleren in arme zwarte getto's en beschermen potentiële zwarte slachtoffers tegen drugsdealers en berovingen. Zij inspireren jonge mannen om voor de kost te gaan werken en niet de hand op te houden. Het is dan ook geen wonder dat moeders Farrakhan als een reddende engel zien. "Ons huis staat in brand, en daarom kan het mij niet schelen wie de brand blust", zegt een zwarte activist.

Het antwoord van Farrakhans tegenstanders is dat je een besmettelijke ziekte niet kan bestrijden door mensen met een andere besmettelijke ziekte te infecteren. "Wij beschouwen veel joden die huizen en flats hebben onder de zwarte gemeenschap als bloedzuigers, want ze halen geld weg uit onze gemeenschap en bouwen hun eigen gemeenschap op, maar zij geven niets terug", heeft Farrakhan afgelopen vrijdag nog eens gezegd.

"Zwarten verdienen aan de zwarte gemeenschap. Als zij niet terugbetalen aan de zwarte gemeenschap, noemt hij ze dan ook bloedzuigers?", antwoordt Abraham Foxman, direkteur van de Anti Defamation League, de grootste joodse mensenrechten organisatie in Amerika. Deze man is altijd een racist en een antisemiet geweest, aldus Foxman.

De vraag is of je de boodschap kan losmaken van de boodschapper, zoals veel zwarte leiders proberen te doen. Zowel dominee Jesse Jackson, burgemeester Kurt Schmocke van Baltimore als Johnnie Cochran, de beroemde advocaat van O.J. Simpson zegt dat zoiets mogelijk is: Je kan in de mars meelopen en de politieke en maatschappelijke boodschap steunen, zonder de persoon van Farrakhan en zijn antisemitische ideeën te omhelzen. Want het gaat om meer dan Farrakhan.

Het is een zaak van prioriteiten. Voor veel zwarten is dit is een uniek symbool van eenheid in een tijdperk dat zwarten in de Amerikaanse maatschappij in de defensie zijn. Antisemitisme is voor hen van ondergeschikt belang, evenals het feit dat Farrakhan vrouwen buitensluit met het argument dat ze op de kinderen moeten passen. Blanken beschouwen zijn boodschap dat blanken duivels zijn als de hoofdzaak. En joden zijn in de geschiedenis al vaker als zondebok aangewezen. Vaak met desastreuze gevolgen.

Defensie heeft geen geld om te betalen

Russische officieren moeten pro Deo werken

MOSKOU - Driekwart van de Russische officieren heeft in september geen wedde ontvangen. Dit heeft de betaalafdeling van het ministerie van Defensie gezegd in een verklaring die het Russische persbureau Interfax zaterdag heeft gepubliceerd.
Volgens een woordvoerder van het departement is de vertraging in de betaling te wijten aan de schuld van circa 1,8 miljard gulden die het ministerie van Financiën heeft aan het leger. "Het leger krijgt met sociale spanningen te maken als gevolg van de rampzalige financiële toestand waarin de officiersgezinnen verkeren", zo waarschuwde de Defensiewoordvoerder.

Het ministerie van Defensie protesteert met regelmaat tegen de rampzalige financiële toestand waarin de Russische strijdkrachten verkeren. De oorlog in Tsjetsjenie heeft tot dusver zevenhonderd miljoen gulden gekost. Op de Russische begroting is Defensie veruit de grootste post. Ongeveer twintig procent van de overheidsuitgaven gaat naar de strijdkrachten.

Ondernemer wil opheldering ABN AMRO over spookrekening

AMSTERDAM — Van zijn priverekening werd, buiten zijn medeweten, in twee stappen ruim drie ton opgenomen. Later verdween nog eens Nf 475.000 van het conto van zijn bedrijf naar een onbekend tegoed van zijn onderneming. Een meer dan verbaasde ondernemer uit Amsterdam wil dat zijn bankier ABN AMRO daar nu eindelijk eens duidelijkheid over geeft. Via een kort geding wil de Amsterdammer verstrekking van die gegevens afdwingen.

De ondernemer in kwestie verbleef in 1989 langere tijd in het buitenland. In november van dat jaar werd van zijn prive-conto een bedrag van 45.000 gulden opgenomen, zonder dat de Amsterdammer daar opdracht toe had gegeven. Een maand later volgde een kasopname van 271.319,04 gulden. Ook zonder enige machtiging of instemming van de zakenman.

Later verdween een bedrag van 475.000 gulden van het rekeningnummer van zijn bedrijf. Dat geld werd overgeschreven naar een door de zakenman nooit geopende nieuwe rekening op naam van hetzelfde bedrijf. De nieuwe rekening was geopend bij de toenmalige ABN-bank, die al optrad als bankier van de onderneming.

De ondernemer uit Amsterdam wil zo'n zes jaar na dato opheldering van ABN AMRO. Eerder overleg tussen beide partijen heeft niets opgeleverd. Daarom vraagt de zakenman nu in een kort geding, dat vrijdag 20 oktober dient, de bank om kopieën van getekende handtekeningenkaarten en opnameformulieren.

Zwager Pakistaanse premier opgepakt

KARACHI - De Pakistaanse autoriteiten hebben de zwager van premier Benazir Bhutto aangehouden.
Dat heeft een regeringswoordvoerder maandag gezegd. Nassir Hussain, die getrouwd is met de zuster van de premier, wordt verhoord in verband met de moord op de politicus Ali Ahmed Soomro. Deze, een voormalig lid van de regerende Pakistaanse Volkspartij (PPP), werd zondag bij zijn huis in Karachi doodgeschoten. Het motief van de dader is onduidelijk. Nassir Hussain werd zondag op de luchthaven van Karachi aangehouden toen hij aan boord wilde gaan van een vliegtuig naar Dubai.

Colin Powell zit vol blauw bloed:

VS-generaal verre neef Diana en van Elizabeth II enz. enz.

LONDEN - De gepensioneerde Amerikaanse generaal Colin Powell, uit Jamaicaanse ouders, kan bogen op een indrukwekkende stamboom. Volgens een gezaghebbende genealogische vereniging in Groot-Brittannie is hij een rechtstreekse afstammeling van de Engelse koning Edward I, en een verre neef van zowel koningin Elizabeth als Lady Diana.

Behalve op blauw bloed kan Powell bogen op familiebanden met de Amerikaanse presidenten George Washington, Thomas Jefferson en George Bush, aldus uitgever Harold Brooks-Baker van Burke's Peerage. Dit genealogische instituut specialiseert zich in de stambomen van de Britse koninklijke en adellijke families. Powell, opgegroeid in een ghetto in New York, was de eerste zwarte stafchef van het Amerikaanse leger en overweegt zich kandidaat te stellen voor de presidentsverkiezingen volgend jaar.
Onderzoek heeft volgens hem aangewezen dat Powell, telg van zes generaties Jamaicanen, een rechtstreekse afstammeling is van de familie Coote, een bekend Iers militair geslacht. Zo was generaal Sir Eyre Coote (1762-1824) gouverneur van Jamaica, waar hij een kind had van zijn zwarte slavin Sally. Het kind, geboren rond 1807, was Colin Powells over-overovergrootmoeder, aldus Burke's Peerage.

Via Sir Eyre, die in 1815 als gouverneur werd ontslagen wegens zijn seksuele uitspattingen, is Powell verwant aan de meeste adellijke geslachten van Groot-Brittannie, waaronder de koninklijke familie. "Onder de verre neven en nichten van generaal Powell zijn koningin Elizabeth II, haar moeder en de prinses van Wales (Lady Diana)", aldus Brooks-Baker. Via de familie Coote stamt hij rechtstreeks af van koning Edward I (1239-1307), hetgeen betekent dat zijn stamboom teruggaat tot Willem de Veroveraar in de 11e eeuw.

WANDELENDE VN
Powell mag ook leden van adellijke en koninklijke families elders in Europa tot zijn verwanten rekenen. De koninklijke families in Europa hebben volgens Brooks-Baker zoveel gemengd bloed dat ze "een wandelende Verenigde Naties" vormen.

De ontdekking van Powells afkomst en familiebanden zal zijn kans het presidentschap te verwerven aanzienlijk vergroten, zegt Brooks-Baker. "Sinds de tijd van George Washington zijn de Amerikaanse presidentsverkiezingen altijd gewonnen door de kandidaat die de meeste banden met blauw bloed had."

KLM-piloten verdienen niet meer dan collega's

AMSTELVEEN — De verkeersvliegers van de KLM verdienen in vergelijking met hun buitenlandse collega's niet te veel. Dat blijkt uit een onderzoek dat twee bureaus hebben uitgevoerd. Zij deden dat in opdracht van mr. Langman en dr. Rutten, de onafhankelijke bemiddelaars die proberen een oplossing te vinden voor het salarisconflict tussen de verkeersvliegers en de KLM-directie.

De kosten van de KLM-piloten vormen een redelijk gemiddelde van die bij de onderzochte luchtvaartmaatschappijen, zo heeft een welingelichte bron bij KLM bevestigd. Uit het onderzoek blijkt wel dat de piloten van British Airways goedkoper zijn.

Een woordvoerster van de KLM-directie wilde zaterdag niets zeggen over het onderzoek, omdat dit met de Vereniging van Nederlandse Verkeersvliegers is afgesproken. Zij wees er wel op dat er nog geen conclusies op tafel liggen.

Ook voorzitter Baksteen van de VNV wilde geen mededelingen doen. Beide partijen wilden uitsluitend kwijt dat het overleg komende week verder gaat.

De directie van KLM vindt dat haar vliegers te veel verdienen in vergelijking met buitenlandse collega's, hetgeen schadelijk is voor de concurrentiepositie van de Nederlandse luchtvaartmaatschappij. De VNV heeft dat steeds bestreden. Het geschil leidde midden dit jaar zelfs tot twee stakingen.

Uiteindelijk vonden beide partijen elkaar op de formule, dat zij met een tweetal bemiddelaars zouden trachten uit de problemen te komen. Langman en Rutten hebben twee externe onderzoeksbureaus ingeschakeld voor een kostenvergelijking, omdat KLM en VNV verschillende criteria wilden hanteren bij het opstellen van de vergelijkingen.

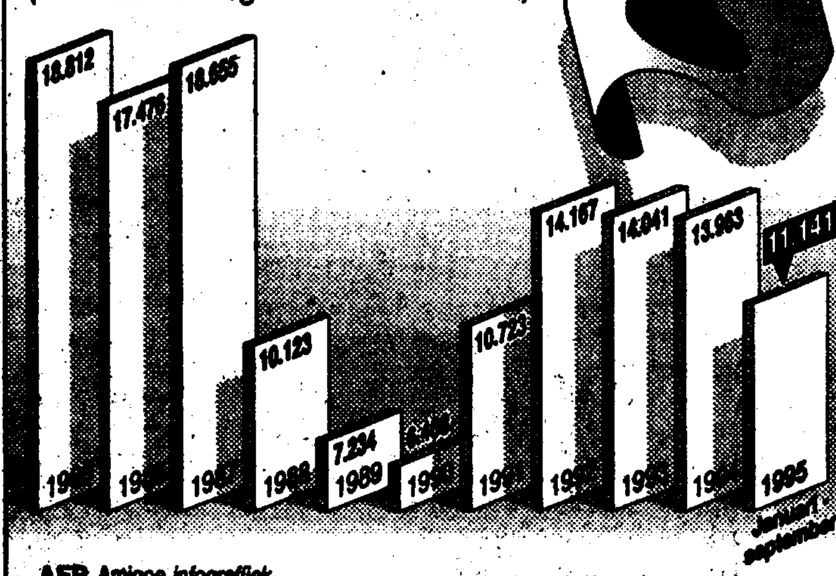
Aanvankelijk was het de bedoeling dat het overleg uiterlijk op 1 oktober conclusies zou opleveren. Deze zouden dan vervolgens in de vliegers-cao verwerkt moeten worden. De KLM-woordvoerster verwacht dat het nog wel een paar weken zal duren voor de besprekingen zijn afgerond.

Veel neponderdelen in Nederlandse computers

DEN HAAG — In Nederland verkrijgbare computers kunnen onderdelen bevatten waarmee is geknoeid. Het maandblad Personal Computer Magazine (PCM) trof bij een onderzoek chips en pentium-processors aan, waarvan de snelheid uit winstbejag is gefalsificeerd. PCM sluit niet uit dat de gesignaleerde manipulaties slechts het topje van de ijsberg vormen.

Volgens het blad zijn er partijen pentium-processors [illegible] in de handel waarvan de type-aanduiding op professionele wijze is weggeslepen en vervangen door die van een snellere en duurdere pentium-processor. Op dezelfde wijze zouden trage chips voor het ram-geheugen van de computer tegen de hogere prijs van snelle chips worden verkocht. In één geval vond PCM zelfs nepchips van Chinese herkomst, die helemaal geen elektronica bevatten en daarom in een computer geen enkele functie vervullen.

De economische malaise van Japan vindt zijn weerslag in het aantal faillissementen van bedrijven. Hierbij een overzicht daarvan over de afgelopen drie jaar.

Dollar begint lager

AMSTERDAM - De Amerikaanse dollar is de week op de Europese wisselmarkten lager begonnen. In Amsterdam stond de koers rond 10.00 uur op f 1,5935 tegen een slotkoers van f 1,6000 aan het eind van de handel vorige week.

In het Verre Oosten zakte de koers al wat weg als gevolg van verkopen door enkele grote instellingen. Veel houvast was er niet voor de Amerikaanse munteenheid. De handelaren hadden gehoopt dat de Japanse centrale-bankpresident Matsushita wat richting aan de dollar had kunnen geven. Matsushita sprak voor enkele Japanse parlementscommissies, maar liet zich niet direct uit over wisselkoersen of rentetarieven. Hier en daar was in de handel de mogelijkheid van een verdere renteverlaging in japan geopperd, maar de kans op een verlaging van het disconto, dat al op een zeer lage 0,5 procent staat, is niet echt groot.

Meer leven zat er in de handel in Franse franken. De Franse centrale bank besloot maandagmorgen het daggeldtarief te verlagen van 7,25 tot 7,00 procent. Vorige week maandag was het tarief is opgetrokken van 6,15 tot 7,25 procent ter verdediging van de frank. De munt stond toen zwak door geruchten, dat premier juppe zou moeten aftreden in verband met een corruptieschandaal. De frank noteerde maandagmorgen f 32,195 (Per honderd). Afgelopen vrijdag was dat f 32,170.

Het pond sterling was lager met een koers van f 2,5160. Eind vorige week ging de valuta de markt uit op f 2,5160. De lire was met f 0,9965 (per duizend) vrijwel onveranderd ten opzichte van de f 0,9975 van vorige week vrijdag. De effectenbeurs van Tokyo begon de week met een stijging. De Nikkei-index ging met 135,61 punten omhoog tot 18.016,44. Aankopen op grond van de bewegingen op de termijnmarkt waren er de oorzaak van. Winstnemingen op het hogere niveau waren niet groot genoeg om de aandelenkoersen op verlies te laten eindigen.

DAMRAK

Elsevier onder forse druk

AMSTERDAM - Op een ongeanimeerde Amsterdamse effectenbeurs stond het aandeel Elsevier maandagochtend onder druk. Het uitgeversfonds had te lijden onder berichten over mogelijke concurrentie op de markt voor academische publikaties. Ook de meeste andere aandelen begonnen de week in de min. De Amsterdam EOE-index verloor 1,56 punt op 459,84. De midkap-thermometer maakte daarentegen pas op de plaats. Handelaren spraken van "slome, ongeinspireerde markt".

Elsevier was procentueel gezien de grootste daler. Het fonds brokkelde veertig cent af op f 20,10. Aanleiding vormde een bericht in de Financial Times. Volgens de Britse krant wil de Amerikaanse uitgever mcGraw-Hill een aanval doen op Reed-Elseviers monopolie op de markt voor wetenschappelijke tijdschriften. McGraw-Hill zou wetenschappelijke onderzoeken sneller dan Reed-Elsevier op elektronische wijze willen publiceren.

Beleggers zien daarin een serieuze bedreiging voor de winstgevendheid van de Brits-Nederlandse combinatie. Zoals bekend, put Reed-Elsevier enorme winsten uit zijn wetenschappelijke uitgeverijen. Het concern heeft zich de afgelopen jaren steeds verder op deze kernactiviteit teruggetrokken.

Afgezien van Elsevier viel er in Amsterdam niet veel te beleven. Een tegenvaller, zo meende een beurslid. Omdat Wall Street vrijdag bijna derig punten was gestegen, had hij grote verwachtingen, maar hij kwam bedrogen uit. Ook in Londen, Frankfurt en Parijs was de animo onder beleggers gering.

Naast Elsevier was Oce-Van der Grinten enigszins uit de gratie. De kopieermachinefabrikant uit Venlo verwisselde voor f 93,70 van eigenaar., f 1,20 beneden het slot van vrijdag. Oce presenteerde vrijdag derde-kwartaalcijfers, hetgeen de koers f 2,40 omhoog stuwde. Bij de internationals liet Philips f 1 liggen op f 71,20, terwijl Unilever f 1,70 toegaf op f 216.

De obligatiemarkt was prijshoudend. De belangstelling voor de nieuwste tienjarige staatslening was volgens een obligatiehandelaar groot. Op een koers van 100.50 was er voor het middaguur al voor ongeveer f 1,5 miljard op de lening ingetekend. De lening heeft een coupon van 6,75 procent.

Het Duitse IFO-instituut voor economisch onderzoek verwacht dat de industriële produktie van **Duitsland** dit jaar met 5,5 procent toeneemt vergeleken met vorig jaar. Volgend jaar zal de groei naar verwachting vertragen tot 2 procent. De groei in de kapitaalgoederenindustrie is met 6 procent in 1995 en de verwachte 3 procent in 1996 sterker dan in de consumentengoederenindustrie. In deze sector neemt de produktie dit jaar met 3 en volgend jaar met 1 procent toe.

Geruchten over mogelijke alliantie KLM en Iberia

MADRID — De noodlijdende Spaanse luchtvaartmaatschappij Iberia heeft contact opgenomen met de KLM over de vorming van een internationale alliantie. Dat heeft de Spaanse krant ABC zondag gemeld. De KLM liet in een reactie weten dat er geen gesprekken gaande zijn met Iberia.

Volgens ABC streeft Iberia naar samenwerking met de KLM en American Airlines. Maar zo'n combinatie lijkt onhaalbaar, omdat de KLM in Northwest Airlines al een Amerikaanse partner heeft. Die succesvolle samenwerking zal de Nederlandse maatschappij zeker niet willen opgeven.

KLM-topman Bouw gaf eerder dit jaar aan Iberia te zien als een serieuze kandidaat voor toekomstige samenwerking. Een aantrekkelijke kant van de Spaanse maatschappij is de sterke positie in Latijns-Amerika. Bovendien zou de bedrijfscultuur van de Spanjaarden goede en heldere afspraken mogelijk maken, aldus Bouw. De KLM-topman maakte wel duidelijk dat eerst een ingrijpende herstructurering bij Iberia moet plaatsvinden.

Iberia wilde zijn financiële positie versterken via een kapitaalvergroting van 130 miljard peseta (Nf 1,7 miljard), maar die heeft de Europese Commissie afgewezen. De Spaanse krant El País [illegible] zondag dat er nu een nieuw saneringsplan is opgesteld dat op middellange termijn 100 miljard peseta vergt. De helft van het bedrag zou moeten komen [illegible] verkoop van het belang van [illegible] procent in Aerolineas [illegible] en haar dochtermaatschappij Austral. De rest bestaat uit de 48 miljard waarvoor de Europese Commissie wel toestemming wil geven.

Congresleden VS onwetend over de wereldeconomie

WASHINGTON — De vertrekkende onderminister van Handel van de Verenigde Staten, Jeffrey Garten, heeft in een afscheidstoespraak scherpe kritiek geuit op het kennisniveau in het Amerikaanse Congres over internationale economische zaken.

Volgens hem hebben de parlementariërs veel te weinig oog voor de ontwikkelingen in de rest van de wereld en houden ze zich te veel bezig met zaken, die nauwelijks betekenis hebben voor het nationale belang.

"Ik ben zeer teleurgesteld in het niveau van het begrip in zowel het Huis van Afgevaardigden als de Senaat. Het is haast onmogelijk de onwetendheid te overdrijven. Het is van het grootste belang de congresleden te leren, hoe de wereld eruit ziet", aldus Garten.

Volgens de scheidende onderminister, die hoogleraar wordt aan de Yale-universiteit, maakt de onkunde van het Congres het de VS moeilijk in het buitenlands beleid goed in te spelen op de internationale economische uitdagingen.

Memoires Leeson

FRANKFURT — De Britse uitgeverij Little, Brown heeft de rechten verworven van het verhaal van effectenhandelaar Nick Leeson over de ondergang van de Britse bank Barings. Wat de uitgever ervoor heeft betaald, is niet bekendgemaakt, maar naar verluidt zou dat 450.000 pond sterling (Nf 1,18 miljoen) zijn.

Tijdens de Frankfurter Buchmesse, de jaarlijkse internationale boekenbeurs waar zich tal van grote uitgevers laten zien, is er driftig geboden op de 'memoires' van Leeson. Reed Elsevier was ook in de markt, maar trok zich al vrij snel terug toen bleek dat de prijs steeds zou oplopen. Little, Brown heeft daarna concurrent Hodder Headline het nakijken gegeven.

CIA spioneerde voor VS bij auto-onderhandelingen Japan

NEW YORK — De Amerikaanse inlichtingendienst CIA gaat zich steeds meer bezighouden met economische spionage. De dienst was eerder dit jaar nauw betrokken bij de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Japan over de handel in auto's, zo heeft de krant *The New York Times* zondag gemeld.

Washington dreigde in het voorjaar met harde handelssancties tegen Japan als dat land zijn markt niet toegankelijker zo maken voor buitenlandse auto's en auto-onderdelen. Bij de onderhandelingen daarover, die op het laatste moment een akkoord opleverden, kreeg de Amerikaanse handelsgezant Mickey Kantor elke ochtend vertrouwelijke informatie uit het kamp van de tegenpartij via CIA-kanalen in Tokyo, aldus de krant.

Kantor was volgens de krant op de hoogte van het overleg tussen Japanse regeringsfunctionarissen en autofabrikanten, als Nissan en Toyota. Toen de onderhandelingen in Genève plaatshadden, werd de in het Intercontinental-hotel ondergebrachte Amerikaanse delegatie aangevuld met mensen van de inlichtingendienst.

Volgens The New York Times kon de CIA profiteren van rivaliteit binnen de Japanse regering. De meeste beschermde telefoonlijnen worden gecontroleerd door het Japanse ministerie van Buitenlandse Zaken, maar de functionarissen van het machtige ministerie van Buitenlandse Handel en Industrie wilden die niet gebruiken.

De groeiende betrokkenheid van de CIA bij dergelijke zaken past in het streven van president Clinton, in zijn buitenlands beleid voorrang te geven aan de economische belangen van de VS. Eén van de eerste escapades van de dienst op dit terrein had plaats in 1993 bij de onderhandelingen over liberalisering van de wereldhandel in het kader van de GATT (Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel). Toen ging het er vooral om informatie te verkrijgen over de positie van Frankrijk, de grote tegenspeler van de VS.

De CIA richtte zich onder meer op president Mitterrand, premier Balladur en de toenmalige voorzitter van de Europese Commissie, Jacques Delors. De activiteiten leidden tot een openlijke crisis tussen de VS en Parijs, toen de Franse autoriteiten het vertrek eisten van de verantwoordelijke topfunctionarissen van de CIA in Parijs.

CENTRALE BANK

NOTERINGEN BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK)
GELDIG OP MAANDAG 16 OKTOBER EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.305	1.325	1.345
PND STERLING	2.735	2.790	2.850
NED GLD (per Nf. 100)	111.34	112.39	113.60
ZW FRANCS (per Zw. frs. 100)	154.75	155.40	159.30
FR FRANCS (per Fr. frs. 100)	34.80	35.79	36.40
DUITSE MARK (per Dm. 100)	123.80	125.72	126.52
IT LIRE (per lire 1000)	0.79	1.09	1.15
AR FLORIN (per Afl.100)	98.60	100.00	*100.20 **100.00
JAPANSE YEN (per yen 10.000)	175.90	177.85	178.05
ECU (per Ecu 100)		231.91	232.71

*voor bankpapier
**voor overboekingen en bankcheques

Ingevolge artikel 12 van het Centrale Bank-statuut stelt de Bank van de Nederlandse Antillen de koersen vast voor het deviezenverkeer:

Disconto: 6%
Beleningsrente: 7%
CD rente 1 maand: 2.00%
Reserve requirement: 2%
Reserve periode: 16 okt.-15 nov.
Indicatieve koersen overheidspapieren:
8.625% obl. 1990/1995 koers: 100.33% Eff. rendement 5.75 % Land
8.50 % obl. 1991/1996 koers: 101.37% Eff. rendement 7.25 % Land
7.875% obl. 1993/1998 koers: 100.40% Eff. rendement 7.50 % Land
8.50 % obl. 1992/1997 koers: 101.83% Eff. rendement 7.30 % Eiland
8.625% obl. 1992/1997 koers: 101.80% Eff. rendement 7.60 % Eiland
8.625% obl. 1993/1998 koers: 101.92% Eff. rendement 7.70 % Eiland
8.00 % obl. 1993/1998 koers: 100.38% Eff. rendement 7.75 % Eiland
8.00 % obl. 1993/1999 koers: 100.41% Eff. rendement 7.90 % Land
8.00 % obl. 1994/2001 koers: 99.48% Eff. rendement 8.00 % Land
8.25 % obl. 1993/2004 koers: 99.24% Eff. rendement 8.375% Land

Der Jagger versus Der Spiegel

De Britse popgroep The Rolling Stones heeft vrijdag met kracht ontkend te playbacken tijdens optredens. Zanger **Mick Jagger** gaat een aanklacht indienen tegen het Duitse weekblad Der Spiegel, dat midden september met de beschuldiging kwam.

Het Duitse weekblad meldde dat de Stones hun publiek tijdens de wereldtoernee *Voodoo Lounge* bedrogen met geluidsbanden. Der Spiegel baseerde dat op opnames door geluidsspecialisten. Die stelden vast dat sommige liedjes bij verschillende concerten precies hetzelfde klonken. Zelfs de kracht van de drumslagen, de foutjes en pauzes waren identiek.

Gevaarlijke muziek

"U pump up the volume, want de bas en daarmee de house moet je voelen. Het moet harder. Eigenlijk vind ik dat ook wel lekker, maar er zit een grens aan. Die grens ben ik nu gepasseerd. Je moet ook kunnen stoppen." **Roberto d'Angel** (32) is een naam in de subtop van het vaderlandse discjockeygilde. De afgelopen twaalf jaar groeide hij uit tot een bekende figuur in de Haagse uitgaanswereld. Komende donderdag neemt hij als dj definitief afscheid. Zijn gehoor kan de jarenlange stortvloed van decibellen niet meer aan. D'Angels oren zijn aanzienlijk beschadigd.

De platendraaier is een voorloper van een nieuwe generatie. "Dat werd mij tenminste duidelijk na een bezoek aan de oorarts en de audiologe. Zij verwachten dat het aantal mensen dat als gevolg van popmuziek gehoorschade oploopt aanzienlijk zal toenemen. Niet zo vreemd want de ware house-explosie is nu net zo'n vijf jaar gaande. En het kenmerk van house is nou net dat je het hard moet horen."

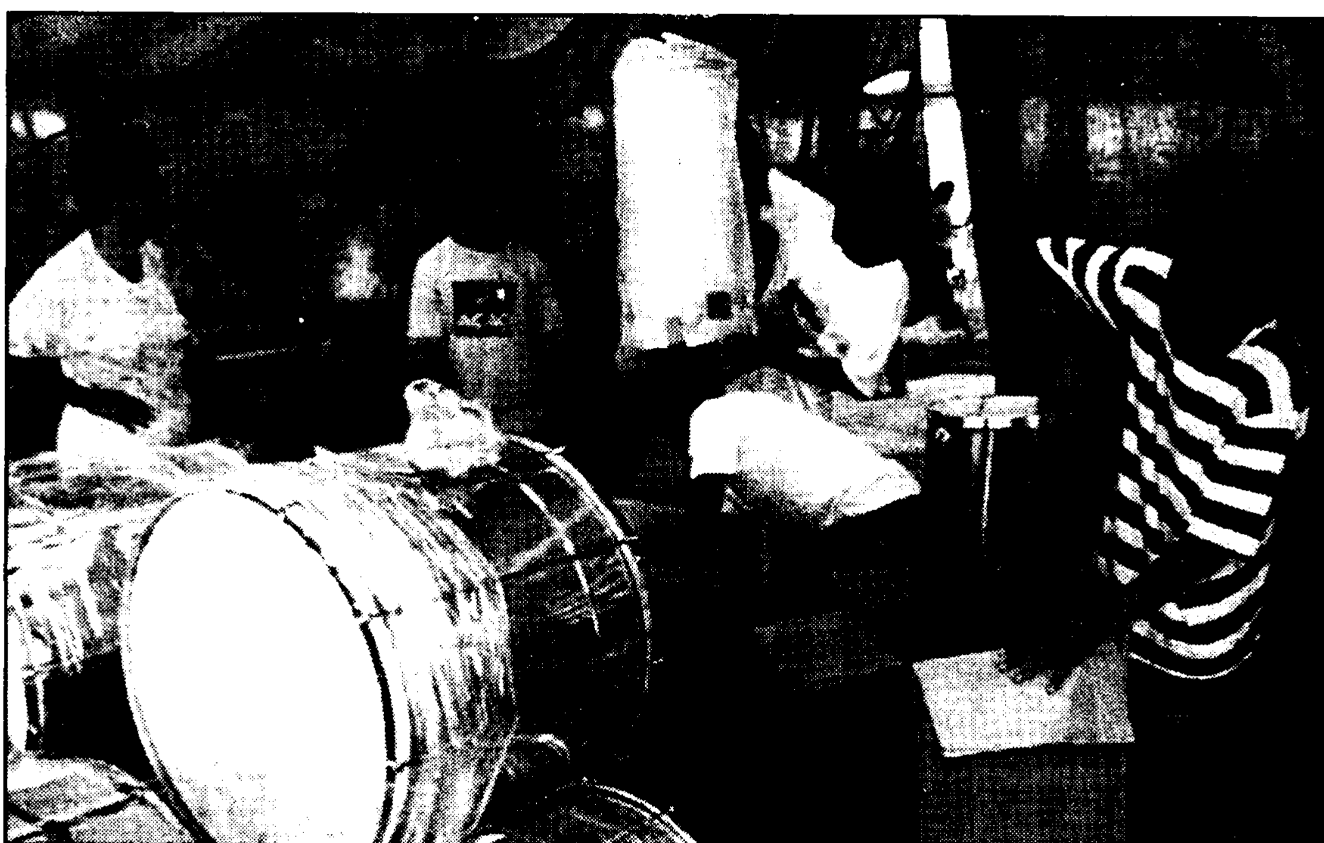
De bespiegelingen van d'Angel worden onderbouwd door een onderzoek dat de gezondheidsraad in 1994 liet uitvoeren door TNO. Hieruit bleek dat bezoekers van popconcerten het risico lopen dat er op den duur een gehoorverlies van twee tot drie decibel optreedt. Het aantal personen bij wie zich dit effect jaarlijks kan voordoen schat tno op tussen de 100.000 en een miljoen.

Stem terug

Aretha Franklin, de koningin van de soul, zegt in tijden niet zo goed te hebben gezongen. De hoge tonen die ze sinds een jaar of vijftien er niet meer uit kon persen, haalt ze weer met gemak. Ze is, zegt ze, vier jaar geleden gestopt met roken.

*Van de Parijse mode-ontwerper **Gianfranco Ferre** is deze leuke creatie bestaande uit een gestreepte pantalon waarbij een organza smoking hemd wordt gedragen. De bijpassende zwarte das met witte stippen combineert met de handschoenen. Het ontwerp werd getoond bij de presentatie van de lentecollectie van het modehuis Christian Dior.*

*Straatkinderen van de Braziliaanse stad Salvador de Bahia prepareren zich voor het bezoek van de Amerikaanse 'first lady' **Hillary Clinton**. De vrouw van de Amerikaanse president reist naar de stad om kennis te maken met het project 'Axe' dat hulp biedt aan meer dan 3000 jeugdige zwervers.*

Koosjere Big Mac

Orthodoxe joden in Israël kunnen sinds woensdag bij McDonalds terecht voor een Big Mac zonder kaas. Het restaurant in Mevaseret, een voorstad van Jeruzalem, bereidt zijn snelle hap volgens de joodse spijswetten, die onder meer de combinatie van vlees en zuivel verbieden. Het koosjere filiaal is op de sabbat gesloten.

"Heerlijk", is het oordeel van het elfjarige meisje Yaël Hagag, terwijl ze gretig in haar koosjere Big Mac hapt. Van haar moeder moet ze koosjer eten, en in de categorie fast food kon dat tot nu toe alleen bij Burger King in Jeruzalem, de grootste concurrent van McDonalds.

Sinds de opening van het eerste, niet-koosjere Israëlische filiaal twee jaar geleden heeft McDonalds veel tegenstand van orthodoxe joden ondervonden. De opening van de eerste vestiging in Jeruzalem werd in mei verstoord door een ultra-orthodoxe demonstratie tegen "deze smet in het hart van de heilige stad". Volgens Omri Padan, licentie-houder van de achttien McDonalds-vestigingen in Israël, hebben rabbijnen steeds bezwaar gemaakt tegen de opening van een koosjere vestiging in Jeruzalem omdat McDonalds daar al een niet-koosjer restaurant heeft.

Kunstliefhebber toch dief

Een bekende kunsthandelaar annex juwelier uit het Nederlandse Velp is het brein achter het toenemend aantal kunstdiefstallen in het bij Arnhem gelegen dorp en omgeving. Dit zegt de Amsterdamse organisator van kunstexposities S. Delbaere. De Arnhemse politie neemt de beschuldigingen serieus maar beschouwt de handelaar voorlopig nog als een van de slachtoffers van de diefstallen.

Delbaere deed zijn uitlatingen toen hij twee gestolen werken van **Salvador Dali**, *Vlucht naar Egypte* en *De Drie Wijzen / De handkus*, terugkreeg van de politie. De doeken werden in de nacht van 29 op 30 augustus gestolen uit Musis Sacrum in Arnhem. Delbaere organiseerde daar in augustus een overzichtstentoonstelling van Dali, Chagall en Miró. Vorige week donderdag hield de politie een 30-jarige Velpenaar aan, die bekende dat hij de doeken gestolen had en dat ze begraven lagen in het bos.

Uit verhoren van de Velpenaar is inmiddels gebleken dat de man minstens dertien keer ingebroken heeft in Arnhem en omstreken. In vrijwel alle gevallen nam hij ook schilderijen en andere kunst mee. Hij hield de buit voor een deel zelf, omdat hij naar zijn zeggen een kunstliefhebber is. Eenmaal probeerde hij een slachtoffer af te persen. De politie verwacht dat de waarde van de buit zeker meer dan een miljoen gulden zal blijken te zijn.

Delbaere beweert dat het geen toeval kan zijn dat juist in Velp en omgeving, de "goudkust van Arnhem", het aantal kunstdiefstallen toeneemt. Volgens de Amsterdammer "bestelt" de kunsthandelaar werken die hij wil verhandelen bij dieven als zijn 30-jarige plaatsgenoot. De kunsthandelaar annex juwelier zou ook geprobeerd hebben drie litho's van Dali, die hij ooit geleend had van Delbaere, te verdonkeremanen. De litho's zijn bij huiszoeking bij de verdachte teruggevonden.

De verdachte is woedend over de beschuldigingen van Delbaere. "Als hij een rechtszaak aan zijn broek wil krijgen, kan dat. Bij mij is tweemaal kunst uit mijn huis weggehaald. Volgens mij moeten de dieven minstens met zijn tweeën zijn geweest, gezien de werkwijze. Het is belachelijk dat ik zou willen handelen in gestolen kunst", aldus de kunsthandelaar in een reactie.

De politie in Arnhem denkt, zegt een woordvoerder, dat het onderzoek naar de kunstdiefstallen nog lang niet afgerond is. "Het kunstwereldje zit vreemd in elkaar, blijkt ons. Alles is blijkbaar mogelijk." De politie sluit meer aanhoudingen zeker niet uit. Tot nu toe is voor ongeveer zeven ton aan gestolen kunst en juwelen teruggevonden op verschillende plaatsen.

Reeds met een korreltje geloof kun je bidden: mijn God help mij

PATER BRENNEKER

Oudste paddestoelen

In de Amerikaanse staat New Jersey zijn twee **90 miljoen jaar** oude paddestoelen gevonden. De beide schimmelvruchtlichamen, die waarschijnlijk groeiden op deel van een prehistorische cederboom, zijn bewaard gebleven in hars dat langs de boom liep en later verhardde tot barnsteen. Dit hebben Amerikaanse wetenschappers bekendgemaakt in een brief aan het wetenschappelijke blad Nature.

De beide paddestoelen lijken sterk op enkele huidige soorten, hetgeen aangeeft dat deze schimmels al vroeg hun uiteindelijke vorm bereikten. De onderzoekers menen dat hun vondst dateert uit de krijtperiode. Daarmee zijn de beide paddestoelen ruim drie maal zo oud als de oudste tot nu toe gevonden schimmels, die dateren van zo'n dertig miljoen jaar geleden.

Maria in brand

Maria brandt in een voormalige kapel in het Nederlandse Hoorn. Zeven in paraffine gegoten beelden van de moeder Gods zijn vorige week aangestoken en moeten over twee weken een nieuwe gedaante hebben aangenoen. De Amsterdamse kunstenares **Liesje Smolders** neemt op deze wijze afscheid van een symbool, waarin zij zich niet langer herkent.

Haar kunstproject *Via Maria* heeft warme belangstelling van feministische theologen, die al langer op zoek zijn naar een nieuwe invulling van de rol van Maria. Zij reageerden enthousiast toen Smolders een demonstratie gaf. De Europese Vrouwensynode, die in juli 1996 in het Oostenrijkse Gmunden wordt gehouden, heeft ook belangstelling getoond.

De zeven Maria's staan in de "maagdelijk witte ruimte" van de voormalige kapel. Op de achtergrond klinkt het *Stabat Mater* van **Arvo Pärt**. Gaandeweg ontstaan er "uitgeholde, steeds veranderende beelden met een nieuwe identiteit", zegt Smolders enthousiast.

"Mijn beelden zijn heel trotse dames met een zeer vrouwelijke uitstraling", zegt de kunstenares over haar creaties van 1 meter 80 hoog. Zij is zelf 'reusachtig katholiek' opgevoed en heeft tot haar verdriet vooral kennis gemaakt met borst- en heuploze Maria's. Haar project is een "ode aan de goddelijkheid van de vrouw en tegelijk kritiek op het instituut dat Maria heet".

Een poging om een achtste beeld te plaatsen in een nabijgelegen kerk mislukte op het laatste moment. Hoewel Smolders een mondelinge toezegging van de pastoor had, bleek het parochiebestuur weinig gecharmeerd van het beeld. Het herkende Maria er niet in en vond een plaats in de kerk niet erg voor de hand liggend. "Het schijnt een Mariabeeld te zijn, maar dat je moet er dan wel bij vertellen", aldus de voorzitter.

Henry ® **By Carl Anderson**

BONER'S ARK © **By Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

REDEYE ® **By Bill Yates & Mel Casson**

TOM POES EN HET KUKEL

Door Marten Toonder

4855 - Een ogenblik keek de professor verslagen naar het vreemde ventje.

"Praw", mompelde hij. "Mijn kukel is dus niet hoog genoeg om met der droon te spreken? Welk een schrikkelijker onverschaamdheid.... Maar goed, ik weet wanneer ik niet erwenst ben. Der goede dag!"

Na deze woorden keerde hij zich om en begon met grote passen naar de stad te lopen.

"Ik wacht hier", riep de vreemdeling hem na. "Maak haast! Stuur een onderhandelaar met gezag!"

"Dit is meer dan een man van de wetenschap verdragen kan", prevelde de geleerde. "Stuur iemand met gezag, ja, ja! Ach, als ik nu maar wist wat der kukel was! Bedoelt hij der I.Q., zo vraag ik mij? Dat zou zeer treurig zijn..."

Terwijl nu de heer Prlwytzkofsky bekommerd uit het gezicht verdween zette commissaris Bulle Bas niet ver van daar zijn onderzoek voort.

Hij had zich weer in het gat van heer Bommels kelder laten zakken en keerde zich tijdens het afdalen nog eenmaal om.

"Ik waarschuw jullie!" sprak hij dreigend. "De toestand is ernstig. Die droon, of hoe hij heet, moet gevonden worden. Hij is de hoofdman van deze spionnenbende en het wordt tijd, dat er met hem onderhandeld wordt door iemand met gezag! Dus geen gemodder van knoeiende lummels, Bommel~! Begrepen?"

Zo sprekende verdween hij uit het gezicht. Doch niet voor lang. Onder de grond werd een borrelend en klotsend geluid hoorbaar, dat overging in het geraas van een waterval. En daar spoot de dappere politiechef reeds weer uit het gat te voorschijn, temidden van zwarte blubber en de geur van bederf.

AGENDA

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'

[illegible] Maria 17. tel. 682344/682947, [illegible]674. Kantooruren: 07.00-[illegible] uur.
[illegible]zuster na 17.00 uur tel. [illegible]1.
[illegible] spreekuur in ieder wijkgebouw dagelijks van 08.00-08.30/[illegible]-15.00 uur
[illegible] Helman Otrobanda: tel. [illegible]; spreekuur: wo. van 09.00-11.[illegible] uur.
[illegible] Maria 17: tel. 682344; [illegible] do. van 09.00-11.00 [illegible]
[illegible] Sonem: tel. 371865; [illegible] van 09.00-11.00 [illegible] 867824.
[illegible] Montagne Abao: [illegible]711; spreekuur: wo. van [illegible]-11.00 uur.
[illegible] Fenau 9 (Koraal Specht): tel. 618577; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.

- Wijkgebouw Suffisant: tel. 687707; spreekuur: do. van 09.00-11.00 uur.
- Wijkgebouw Sta. Rosa: tel. 671628; spreekuur: di. van 09.00-11.00 uur.
- Inloopspreekuur voor zuigelingen en kleuterzorg: vr. van 08.00-10.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pintostraat; tel. 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

Kantoor Gosieweg 15, tel. 692231/692232; open van 07.00-17.00 uur.
Kantoor Bandabou: Silberie Kavel 16, tel. 649422; open van 08.00-16.00 uur.
Bereikbare verpleegkundige vanaf 13 oktober 17.00 uur t/m 20 oktober 07.00 uur tel. 692294 of page 310-1179.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU

Fontein 35, tel. 648077/648387; open van ma. t/m vr. van 07.00-17.00 uur.
Wachtzuster tel. 642798.
Consultatiebureau diabetici: elke wo. van 09.00-11.00 uur. Voor informatie tel. 648077.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO

Schottegatweg Noord 43. Tel. 691838/ 692510. Fax: 691683; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: elke do. van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: elke di. van 12.30-14.45 uur.

APOTHEKEN NACHTDIENST

Otrobanda: De Savaan, De Savaan 109-A. Tel.: 697770.
Punda: Banda Riba, Herst 31. Tel.: 676822/678828.

DIVERSEN

[illegible] NUMMERS ([illegible])
Ambulance: 11[illegible]
Politie: 11[illegible]
Brandweer: 11[illegible]

AMIGOE
Colofon

MAANDAG 16 OKTOBER 1995

5.00 P.M. Atardi Hubenil
6.00 P.M. Tempu pa Dios
6.03 P.M. Wonder Struck
6.30 P.M. Nieuws in het Nederlands

Met diep leedwezen maken wij het overlijden bekend van

de heer Vivian Elias de Bruin
in leven Assistent Bedrijfsleider bij de Afdeling Verschepingen van de N.V. Mijnmaatschappij Curaçao

Wij hebben hem leren kennen als een goed werknemer en zeer gewaardeerd collega.
Ons diep medeleven gaat uit naar zijn gezin en naaste familie.

Directie en personeel

N.V. Mijnmaatschappij Curaçao
Newport Verkoopmaatschappij N.V
Equipment Maintenance Company N.V.

De bedrijven zullen gesloten zijn van 13:00 - 17:00 uur op dinsdag 17 oktober 1995.

DANKBETUIGING

Dank, heel veel dank voor de wijze waarop U allen hebben meegeleefd, bij het plotseling sterven en begrafenis van onze echtgenoot en vader

RUDI MATROOS

Bijzonder veel dank voor de vele attenties, gebeden, bloemen, kransen, telegrammen, telefoontjes en kaarten. Uw medeleven heeft ons veel troost gegeven.

Hortence, Oscar, Eric Matroos.

Still in shock and deeply saddened,
we announce
the sudden and so untimely passing
on Saturday in Puerto Rico
of our cousin and niece, but above all
of our good friend

FRANCES 'SPATZIE' HULSER-KARNER

We pray for strength for Fred,
Andrea and Eric.
We will remember Spatzie always for the fun-loving
and caring friend that she was to all of us.
She will rest in peace.

Her family and friends in Curaçao

BEKENDMAKING

In verband met werkzaamheden en het reinigen van het WATERSISTRIBUTIENET voor het maken van aansluitingen t.b.v. projecten, verkavelingen en onderhoud, zullen de onderstaande gebieden **GEEN WATER OF LAGE DRUK** ondervinden.
Gedurende en na deze werkzaamheden kan men last hebben van **BRUIN WATER** dat van tijdelijke aard zal zijn. Wij zullen ons uiterste best doen om de werkzaamheden gedurende de gestelde tijd uit te voeren.
De mogelijkheid bestaat dat deze werkzaamheden uitlopen door onvoorziene problemen vanwege het verouderde net dat wij hebben.
De volgende gebieden zullen GEEN WATER hebben of zullen problemen ondervinden met LAGE DRUK:

OP DINSDAG 17 OKTOBER 1995 VAN 09.00 UUR TOT 12.00 UUR

Scherpenheuvel, Gedeeltelijk Rooi Santu, Boye Farm en omgeving, gedeeltelijk weg naar Montanje.

OP WOENSDAG 18 OKTOBER 1995 VAN 20.00 T/M 24.00 UUR

Kaminda Elektrishen, Dividiviweg, Dominguitoweg, Salinja Harbour Vieuw, Amandelweg, [illegible]weg, Carawaraweg, Botteller, Gevangenis, Sorsaka, Caracasbaaiweg, Rooi Santu, Jan Thiel, [illegible] Bofat, Cas Grandi, Weg naar Montanje, Scherpenheuvel, Bankwerkersweg, Goudsmidweg, Salinja Abou, Parmantierseweg, Nieuwe Fokkerweg.

OP VRIJDAG 20 OKTOBER 1995 VAN 08.00 T/M 12.00

Shastaweg, Gedeeltelijk Shawneeweg, Gedeeltelijk Andres Belloweg. Gedeeltelijk Jirajaraweg.

Cocolite, [illegible] en omgeving, [illegible] Kip, Kirindongo Abou, Industrie Park Brievengat, [illegible] Sonem.

KODELA zal alles in het werk stellen om het ongerief tot een minimum te beperken en biedt bij voorbaat haar verontschuldiging aan.

KODELA

Heden overleed onze zorgzame echtgenoot en vader

Dhr. Johannes Marinus Janssen Steenberg

In leven Direkteur van Stichting tot [illegible] ([illegible])

Namens zijn
Echtgenote: Mariane Janssen Steenberg-Overman
Dochter: Hellanthe Janssen Steenberg

Familie A en F van Min (Goor) Nederland
Familie M.H.J. en Ans Janssen Steenberg ([illegible]) Nederland
Familie R. en J. Ranburg ([illegible]) Nederland

Zijn Schoonouders: Aurelio Overman
Helena Henriquez

Schoonbroers en zusters: Mirna Jonis en familie
Ireen martina en familie
Nilka Overman en familie
[illegible] en familie
Beatrix Cazia en familie
Bunny Overman
Elvin Overman en familie
Richenel Overman en familie
Norval Overman en familie
Micheal Overman

Namens Stichting tot Bevordering Ouderschap
Kennissen: [illegible] Wendell Warner
Amada Clementina
Vilma Francisca
Diana Alcala
Wilinda Gerly
Luisa van Kleertel en familie
Beatrix Libaela en familie
Zijn vriend: Gilberto "[illegible]" Collie

De teraardebestelling zal plaats vinden op Dinsdag [illegible] Maria Santa Bonifatius 1 naar de begraafplaats [illegible] een mis worden opgedragen in de kerk te Maria [illegible] condoleren is vanaf 1 uur bij de Maria Santa Bonifatius [illegible] na de begrafenis. En a.u.b. geen bloemen en kransen.

"De Heer is mijn herder Het ontbreekt mij aan niets."
Hierbij maken wij het plotselinge overlijden bekend van

Vivian Elias De Bruin

Namens zijn kinderen: Lysaine de Bruin (Ned.)
Rómulo de Bruin (Ned.)
Xiomara Santiago & fam. (Cur.)
Dinaida Santiago & fam. (Cur.)
Rony Carty & fam. (St.Maarten)
Judeska Abrahams & Biena (St.Maarten)

Broers en Zusters: Henry de Bruin & fam. (Cur.)
Richard de Bruin & fam. (Ned.)
Percy de Bruin & fam. (Ned.)
Roy de Bruin & fam. (Ned.)
Elix & Olga Pieternz & fam. (Cur.)
[illegible] Bakmeijer & fam. (Cur.)
[illegible] Pieternz & fam. (Ven.)
[illegible] Pieternz & fam. (Aruba)
Ma[illegible] Daal & fam. (Aruba)

Kleinkinderen, neven en nichten op Curaçao - Aruba - St.Maarten - Venezuela - Puerto Rico en Nederland
Alle vrienden, buren en collega's
Familie's: Pieternz, Daal, Bakmeijer, Cotellier, Medina, Petrola, Hernandez, Salcedo, Schoonewolf, Alexander, Manon en Jopi Francisca

De begrafenis vindt plaats op dinsdag 17 oktober om 4 uur p.m. vertrekkende vanuit de Kathedraal te Pietermaai naar de Katholieke begraafplaats te [illegible]. Voor de begrafenis wordt er een Heilige Mis opgedragen. Na de begrafenis GEEN bezoeken van condoleance aan huis.

Hierbij maken wij het overlijden bekend van onze medewerker

RONALD VAN CAMPEN

zijn toewijding zullen wij immer gedenken.

De begrafenis vond plaats op zondag 15 oktober 1995.

DIREKTIE EN PERSONEEL
HECTOR HENRIQUEZ B. INC.
LAFAR ANTILLANA INC.

Curaçao, 16 oktober 1995.

TUESDAY OCTOBER 17, 1995

7:00 A.M. (73) CBS This Morning Scheduled: comic-actor Bill Cosby; personal finance tips; actor-author Leonard Nimoy ("I Am Spock"). (CC)
(77) ABC Good Morning America Scheduled: author Julia Phillips; gambling in America (Part 2 of 3). (CC)
[illegible] NBC Today Scheduled: musician-actor Harry Connick Jr. (CC)
7:30 A.M. (75) CNN Crossfire
8:00 A.M. [illegible] LIFE What Every Baby Knows: The First Three Years The role of the father. (R)
9:00 A.M. (73) CBS (77) ABC Live — Regis & Kathie Lee Scheduled: singer Shawn Colvin. (CC)
[illegible] CNN Larry King Live
[illegible] NBC Montel Williams Scheduled: men and women who use their looks to get what they want.
[illegible] Maury Povich Scheduled: Parents object to [illegible] men. (CC)
[illegible] Scheduled: a wife who is upset about her husband's [illegible] pornography.
[illegible] NBC Leeza

11:30 A.M. (77) ABC Mike & Maty Scheduled: singer Michael Bolton. (CC)
[illegible] Scheduled: how to gather gossip on celebrities.
[illegible] LIFE [illegible] Summers
[illegible] P.M. [illegible] NBC Ricki Lake Scheduled: Women confront their [illegible] to express their joy that the relationship is over.
4:00 P.M. (77) ABC Oprah Winfrey Scheduled: a star-studded Hollywood [illegible]. (CC)
10:00 P.M. [illegible] Jaime Bayly en Vivo
11:35 P.M. [illegible] CBS Late Show Scheduled: fitness guru Richard Simmons, actress Laura Dern, music group the Mavericks. (CC)
[illegible] NBC Tonight Show Scheduled: actor Antonio Banderas, singer-actress Cyndi Lauper, comic Ellen Davis. (R) (CC)
12:30 A.M. [illegible] LIFE Late Date
12:37 A.M. [illegible] NBC Late Night From August: comic-actor Richard Lewis, singer Jon Secada, music guest Shane McGowan. (R) (CC)
1:07 A.M. [illegible] CBS Late Late Show Scheduled: actress Rosie O'Donnell, [illegible] detective-author Susan Gerack. (CC)
1:36 A.M. [illegible] NBC Later From August: actor Doug E. Doug. (R) (CC)
[illegible] A.M. [illegible] NBC Donahue Scheduled: [illegible] won thousands of dollars from [illegible] (CC)

[illegible]DS / TELECURACAO

[illegible] EVENING — OCTOBER 16, 1995

	7:30	8:00	8:30	9:00	9:30	10:00	10:30	11:00	11:30
[illegible]	[illegible]	Telenovela	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]